

Univerzita Karlova
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Studijní program: Geografie

Studijní obor: Sociální geografie a regionální rozvoj

Bc. Hana Izakovičová

**Analýza sociálních sítí aktérů činných v území vnitřní periferie na pomezí
středních, západních a jižních Čech**

**Analysis of Social Networks of Actors Active within the inner periphery in
the Border Area of Central, West and South Bohemia**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Pavel Chromý, Ph.D.

Praha 2021

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze 30. 7. 2021

.....

Bc. Hana Izakovičová

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda v první řadě poděkovala panu doc. RNDr. Pavlu Chromému, Ph.D. za odborné vedení, za jeho podporu, ochotu a velkou trpělivost, kterou mi poskytl během zpracování práce. Chtěla bych rovněž poděkovat panu Mgr. Tomáši Diviákovi, Ph.D. za věcné připomínky při práci s analýzou obsahu dokumentů a analýzou sociálních sítí. Poděkování patří i mé rodině, která mě ve studiu podporovala.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá analýzou sociálních sítí aktérů veřejného, neziskového a soukromého sektoru působících v území vnitřní periferie, nacházející se na pomezí středních, západních a jižních Čech. Cílem diplomové práce je identifikovat a charakterizovat sociální sítě rozličných aktérů činných v zájmovém území a nabýt poznání o velikosti, hustotě a celkovém uspořádání těchto sítí. Mezi ústřední výzkumné otázky diplomové práce patří zhodnotit samotnou velikost identifikovaných sociálních sítí, charakterizovat frekvenci spolupráce mezi aktéry v sociálních sítích a posoudit z hlediska pozice aktérů v sítích jejich vliv v zájmovém území. Snahou je rovněž komparovat analyzované výsledky sociálních sítí ve třech jednotlivých částech zájmového území. Získaná vstupní data prostřednictvím metody obsahové analýzy dokumentů, a sice obsahové analýzy místních periodik vydávaných v zájmovém území, posloužila jako primární zdroj dat pro následné využití v rámci metody analýzy sociálních sítí. Pomocí zmíněné metody analýzy sociálních sítí jsou zhodnoceny vlastnosti a charakteristiky identifikovaných sociálních sítí aktérů v zájmovém území. Jsou jimi velikost, hustota, centralita a také vymezení jádrových a periferních aktérů sítě. Součástí empirického výzkumu je i zobrazení sociálních sítí aktérů v programu UCINET. Výsledek práce spočívá v odhalení sociálních sítí aktérů a vazeb působících tří sektorů v zájmovém území na základě jejich spolupráce, podílu na uskutečněných aktivitách a organizovaných akcích v zájmovém území.

Klíčová slova:

sociální sítě, sociální kapitál, vnitřní periferie, aktér, obsahová analýza, UCINET, SO POÚ Rožmitál pod Třemšínem, SO POÚ Březnice, SO POÚ Blatná, SO POÚ Nepomuk.

Abstract

The thesis deals with the analysis of the social networks of actors of public, non-profit and private sectors active within the inner periphery, which is located in the border area of central, west and south Bohemia. The objective of the thesis is to try to identify and characterize social networks of actors active in the area of interest and acquire knowledge about the complexity, density and overall organization of these networks. The main research questions of the thesis include evaluation of the complexity of the identified social networks, characterization of frequency of collaboration between the actors in networks, or assess the influence of the actors within the area of interest from their perspective. The effort is also to compare the analyzed results of these networks within three individual parts of the area of interest. The input data are gained using the content analysis of documents, namely the content analysis of local periodicals published within the area of interest. Then, using a method of social networks analysis and the UCINET program, the features and characteristics of identified social networks of actors within the area of interest such as size, density, centrality of a network, or specification of core and periphery actors of such network. Part of the empirical research is also a representation of social networks of actors in the UCINET program. The result of the thesis is revelation of social networks of actors and links between the three sectors within the area of interest based on its collaboration, share of activities carried out, and organized events within the area of interest.

Key words:

social networks, social capital, actors, inner periphery, content analysis, UCINET, SO POÚ Rožmitál pod Třemšínem, SO POÚ Březnice, SO POÚ Blatná, SO POÚ Nepomuk.

OBSAH

1	ÚVOD A CÍLE PRÁCE.....	7
2	DISKUSE ODBORNÉ LITERATURY	11
2.1	SÍTĚ A SOCIÁLNÍ SÍTĚ.....	11
3	METODIKA	17
3.1	PŘÍSTUP K VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ, HRANICE A MĚŘÍTKO	17
3.2	PŘÍSTUP K VÝBĚRU METODY EMPIRICKÉHO ŠETŘENÍ	20
3.3	LOKÁLNÍ PERIODIKA JAKO ZDROJ DAT.....	20
3.4	METODA ANALÝZY OBSAHU DOKUMENTŮ.....	22
3.5	POSTUP OBSAHOVÉ ANALÝZY DOKUMENTŮ	23
3.6	CHARAKTERISTIKA A DEFINOVÁNÍ DAT	24
3.7	UTVOŘENÍ KATEGORIÍ A POPIS PROMĚNNÝCH.....	26
3.8	LIMITY KÓDOVÁNÍ A OBSAHU DOKUMENTŮ	26
3.9	POUŽITÍ ANALÝZY SOCIÁLNÍCH SÍTÍ	28
3.10	DATA PRO ANALÝZU SOCIÁLNÍCH SÍTÍ.....	29
5	SITUAČNÍ ANALÝZA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ.....	32
6	ZHODNOCENÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ AKTÉRŮ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	42
6.1	ZHODNOCENÍ ANALÝZY OBSAHU DOKUMENTŮ.....	42
6.2	CHARAKTERISTIKY SOCIÁLNÍCH SÍTÍ	45
6.2.1	<i>Velikost a hustota sítě.....</i>	<i>45</i>
6.2.2	<i>Stupeň centrality a mezilehlost.....</i>	<i>48</i>
6.2.3	<i>Centralizace sítě.....</i>	<i>50</i>
6.2.4	<i>Jádro a periferie sítě</i>	<i>52</i>
6.2.5	<i>Homofilie a heterofilie na sektorech</i>	<i>54</i>
7	ZHODNOCENÍ ÚROVNĚ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ A ZÁVĚREČNÉ POZNÁMKY	58
8	SEZNAM ZDROJŮ LITERATURY.....	65
9	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	73
10	SEZNAM TABULEK	75
11	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	76
	SEZNAM PŘÍLOH.....	77

1 Úvod a cíle práce

Obecně se má za to, že rozsáhlé vnitřní periferie umístěné při hranicích vyšších územně správních celků představují dle realizovaných výzkumů oblasti venkovské a z dlouhodobého hlediska slabé. Navzdory tomu se však zároveň ukazuje, že i přes přetrvávající problémy těchto území se jedná o oblasti, disponující podobným, ne-li stejným, potenciálem rozvoje. Nabízí se na tomto místě otázka, jaké jsou jevy působící v oblastech vnitřních periferií, jež tyto oblasti do nepříznivých podmínek uvrhají? Za společného jmenovatele problémů ve výše zmíněných oblastech by se dala považovat jak jejich fyzickogeografická poloha, tak okrajová poloha v rámci příslušného vyššího územně správního celku, chceme-li kraje. Fyzickogeografickou polohu změnit pochopitelně nelze, nicméně lze uvažovat o možnostech, kterými by se daly podniknout kroky, jež by dopomohly ke zmírnění negativního působení okrajové polohy vnitřních periferií v podmínkách kraje.

Mluvíme-li o negativním vlivu okrajové polohy vnitřní periferie v rámci kraje, vyvstává zde další otázka, zda má vyšší územně správní celek pro hospodářsky slabé oblasti k dispozici nástroje, kterými by mohl inkriminovaným oblastem z jejich okrajové polohy pomoci. Takovým možností, a také podpoře z pohledu regionálního rozvoje, se v krajském měřítku věnuje plán rozvoje. Je proto k zamyšlení, jakým způsobem jednotlivé vyšší územně správní celky k vnitřním periferiím přistupují. Lze usuzovat, že rozdílné nazírání krajů na oblasti stíhané problémy může být jednou z možných příčin, kvůli kterým se problémy v hospodářsky slabých a venkovských oblastech nedaří potlačit. Z důvodu toho, že sledování problémů venkovských oblastí bylo dosud hodnoceno z hlediska strukturálních podmínek území, nabízí se v posledních letech nové, dosud nepoznané možnosti, jak na venkovské a hospodářsky slabé oblasti nově nahlížet.

Zdá se, že tradiční přístupy regionálního rozvoje prozatím neměly odpovídající nástroje, kterými by příčiny těchto dynamických změn probíhajících v území mohly vysvětlit. Lze se proto domnívat, že výzkum, zaměřený na tzv. měkké faktory, působení endogenních zdrojů v území či na zkoumání sociálního kapitálu by mohl přinést odpovědi na palčivé otázky problémovosti hospodářsky slabých či venkovských oblastí. Zmíněné koncepty, inspirované institucionálními teoriemi regionálního rozvoje, přinášejí nový pohled na výzkum polarizace prostoru. Kladou důraz na hodnocení vnějšího prostředí (daného okrajovou pozicí území při hranicích vyšších územně správních celků) v kombinaci s hodnocením sociokulturních poměrů těchto území (Chromý, Skála 2010). V optice neoregionalismu lze usuzovat, že cesta rozvoje periferních a hospodářsky slabých oblastí nevede pouze skrz podporu shora, ale především skrze aktivizaci místních aktérů, a především snahou o zvýšení jejich lidského a sociálního kapitálu (Chromý, Skála 2010, Blažek 2012). I to je jedním z důvodů nabývání na významu studia tzv. měkkých faktorů, v nichž

by mohl spočívat pramen aktivizace problémových či jinak slabých oblastí do budoucna. Podle Blažka (2012) se ukazuje, že i navzdory jiným vleklým problémům, jejichž působením se jsou venkovské oblasti v mnoha ohledech značně omezovány, disponují zmíněné oblasti kvalitním zdrojem lidského a sociálního kapitálu. Je to Hampl a kol. (2007), jenž dodává, že „relativní význam sociálního a lidského kapitálu je nepřímě úměrný rozvojovému potenciálu sledované lokality. Stejná úměra platí v případě významnosti všech endogenních faktorů“ (Hampl a kol 2007).

V posledních letech se objevuje několik nových teorií, snažících se přinést jiný pohled na zkoumání periferních oblastí. Zařadit mezi ně lze i koncept sociálního kapitálu (Pileček, Jančák 2010, Kučerová 2011), se kterým blíže souvisí také teorie sociálních sítí. Samotný pojem síť nepředstavuje termín nikterak nový a technika a moderní věda s pojmem síť pracuje prakticky od dob antiky. Kromě technického využití konceptu sítí (např. k vytváření systému opevnění či konstrukce železnice) a z původně fenoménu ryze organického a přírodou daného (příkladem mohou být probíhající biologické procesy v lidském těle) se koncept sítí v posledních letech mění v „něco“ zkonstruovaného a „matematizovatelného“ (Keller 2010). Lze usuzovat, že koncept sítě byl od nepaměti užíván k vyjádření toho, je sice na první pohled zřejmé, ovšem do té doby neexistovaly příslušné nástroje pro hlubší zkoumání či pochopení, jaké vztahy se za probíhajícími jevy skrývají. Tak, jako si lidé mezi sebou předávají doporučení na dobrého instalatéra, tak stejně i spousta dalších jevů a procesů závisí převážně na vztazích nebo sítí vztahů mezi lidmi, v níž je každý jedinec zachycen a ve které má své specifické postavení. S tímto cílem koncept sociálních sítí využívala zejména sociologie, odkud se rozšířil do mnoha různých odvětví a oborů se snahou propůjčit konceptu podobu přístupnou matematické analýze a empirickému pozorování (Keller 2010).

Koncept sociálních sítí lze chápat i jedním z nosných konceptů pro geografii, kde se snoubí kombinace vlastností sociální sítě a prostoru. Již v 70. letech se zástupce britské sídelní geografie autor P. Hagget (1974) zabýval problematikou síťových struktur v prostoru a evaluací topografických struktur sítí ve spojitosti s vytvářením regionů.

Tato předkládaná diplomová práce představuje další část mozaiky studií soustředujících se na výzkum polarizace prostoru, a sice s větším zapojením zejména sociologického přístupu a aplikace matematizovaného konceptu analýzy sociálních sítí.

Objektem výzkumu bylo zvoleno zájmové území nacházející se na pomezí středních, západních a jižních Čech. Zájmové území bylo již v příspěvku Musila (1988) a také Musila a Müllera (2008) označeno za rozsáhlou vnitřní „makroperiferii“, charakteristickou výskytem množství sociálních

či ekonomických problémů. Zvolené zájmové území Březnicka bylo blíže zkoumáno např. v příspěvku Pileček a Jančák (2010) a rovněž Blatensko bylo zkoumáno např. v příspěvku Kubeš a Kraft (2011). Území samostatného Třemšínska bylo zkoumáno v příspěvku Jančák (2001), zatímco území Nepomucka dosud nebylo v kontextu polarizace prostoru samostatně sledováno.

Cílem předkládané diplomové práce je identifikovat a charakterizovat sociální sítě a vazby mezi aktéry veřejného, neziskového a soukromého sektoru působících v území vnitřní periferie, jež se nachází na pomezí středních, západních a jižních Čech. Na základě zjištěných sociálních sítí dále získat poznatek o velikosti, hustotě a celkovém uspořádání existujících sociálních vazeb. Zmapovat vzájemnou spolupráci veřejného, neziskového a soukromého sektoru a jejich podíl na uskutečňovaných aktivitách a organizovaných akcích v území.

Zvoleny byly i následující dílčí cíle výzkumu:

- 1) zjistit, zda existují sociální sítě a vazby založené na spolupráci na mikroregionální úrovni Česka vybraného zájmového území
- 2) obecně zhodnotit objevené sociální sítě a vazby mezi aktéry zájmového území
- 3) identifikovat jádrové a periferní aktéry sociálních sítí
- 4) označit ústřední aktéry zapojené do sociálních sítí zájmového území
- 5) vyčíslit hustotu sociálních sítí podle sektoru aktérů
- 6) komparovat mezi sebou sociální sítě ve třech částech zájmového území

K dosažení dílčích cílů jsou položeny následující výzkumné otázky:

- a) Jakou velikost mají identifikované sociální sítě zájmového území?
- b) Jakým způsobem by se dala charakterizovat frekvence spolupráce mezi aktéry v sociálních sítích?
- c) Které aktéry lze považovat za vlivné z hlediska jejich pozice v sociálních sítích?
- d) Jak se jeví struktura uspořádání sociálních sítí?
- e) Lze v sociálních sítích označit jádrové a okrajové aktéry?
- f) Jakou lze v sociálních sítích pozorovat hustotu dle sektoru působení aktérů?

Současně je zvolena hypotéza ve shodě s prací Kocura (2017) a také práce Vajdové a kol. (2011), kdy bude v rámci empirického šetření ověřeno, zda se i ve výzkumu předkládané diplomové potvrdí závěr Vajdové a kol. (2010). Autoři ve výzkumu Vajdová a kol. (2011) došli k poznání, že místní veřejná správa představuje rozhodujícího aktéra pro místní rozvoj v území a obdobnou hypotézu ve své práci formuloval i Kocur (2017).

Snahou předkládané práce je potvrdit výše uvedený předpoklad výzkumu Vajdové a kol. (2010), zakládající se na zjištění klíčového vlivu místní veřejné správy na místní rozvoj v zájmovém území. V kontextu výzkumu této diplomové práce lze usuzovat, že místní rozvoj může být pozitivním důsledkem působících vazeb a interakcí mezi aktéry v sociálních sítích. Diplomová práce se pokouší ověřit závěry výzkumu obou zmíněných autorů, a to za použití obdobných charakteristik k ověření existenci sítí a popisu jejich vlastností, jako je hustota sítě, centralita sítě a koncept jádro–periferie. Doplněna je rovněž charakteristika zkoumající hustotu sociálních sítí aktérů mezi jednotlivými sektory jejich působení.

Diplomová práce se skládá ze tří hlavních částí – teoretické, metodologické a také empirické. Teoretická část práce se věnuje definování v práci používaných konceptů jádro–periferie, dále sociální kapitál či sociální síť a jsou také představeny přístupy regionálního rozvoje, které s tématem sítí souvisí. Metodická část práce je věnována popisu zvolené metody analýzy obsahu dokumentů a definovaným kritériím jejího použití v této diplomové práci. Není opomenuta ani část věnující se metodě analýze sociálních sítí. Stěžejní empirická část práce se skládá z vlastního zhodnocení identifikovaných sociálních sítí v území prostřednictvím vybraných metrik a výpočtů za využití metody analýzy sociálních sítí a programu UCINET. Z pohledu současného stavu jsou komparována území spadající pod správní obvod obce s rozšířenou působností Blatná a Nepomuk a také území spadající pod správní obvod obce s pověřeným úřadem Rožmitál pod Třemšínem a Březnice, dohromady v této práci obě území pojata jako území Podbrdská. V závěru práce je uvedeno shrnutí zjištěných poznatků s vazbou na cíle předkládané práce, výzkumné otázky a hypotézy.

2 Diskuse odborné literatury

Empirickému šetření v zájmovém území předcházela rešerše a studium relevantních zdrojů odborné literatury. Zaměření výzkumu této diplomové práce se vztahuje zejména k problematice sociálních sítí jakožto část sociálního kapitálu. Z tohoto důvodu se diskuze literatury věnuje teoretickým přístupům mající vztah zejména k výzkumu sociálních sítí. Následující kapitola shrnuje obecná východiska výzkumu této práce a stěžejní pojmy pro následnou empirickou část práce.

2.1 Sítě a sociální síť

Teorie sociálních sítí úzce souvisí s tématem sociálního kapitálu a pro část autorů je síť podmnožinou sociálního kapitálu či jednou z možností, na jejímž podkladě lze sociální kapitál definovat či měřit (Pileček 2010; Pileček, Jančák 2010), zatímco panují i názory, podle nichž byla dokonce problematika sítí definována dříve než sociální kapitál, kdy na podkladě sociálních sítí a vazeb de facto sociální kapitál mohl teprve vzniknout (Keller 2010).

Síť v obecném slova smyslu lze definovat z podstaty teorie grafů, kde síť je definována množinou vrcholů spojenou hranami (Mervart 2016). Vrcholy v takové síti reprezentují objekty zájmu v dané síti a hrany popisují vztahy mezi nimi (Hanneman, Riddle 2005). Sítě umožňují vystihnout empirické vztahy existující v reálném světě, a proto značné množství problémů či situací z reálného světa lze právě pomocí sítí demonstrovat (Scott, Carrington 2011). Ačkoliv se zdá studium sítí jako relativně mladá disciplína vědy, s rozvojem počítačů nabyla disciplína na popularitě, neboť do té doby se jevílo zpracování síťových dat jako problematické (Mervart 2016).

K nejznámějším sítím patří tzv. sociální síť uplatňované zejména v sociologii. Jedním z prvních, kdo se problematikou sociálních sítí systematicky zabýval, byl sociolog Granovetter (1973). Úsilí zmíněného autora spočívalo ve snaze obohatit ekonomickou analýzu o sociální rozměr. Právě konceptualizace sociálních sítí mu umožnila nově formulovat existující vztahy mezi ekonomickou realitou a vlivy, které ovlivňují lidské rozhodování (Keller 2010).

Ve výzkumu s uchazeči hledajícími zaměstnání Granovetter (1974) demonstruje, nakolik užitečné mohou být při hledání zaměstnání dva rozdílné typy vztahů ve vztahu druhým lidem. Prvním typem jsou podle tzv. silné vazby vznikající mezi rodinou či blízkými přáteli a lidmi, ke kterým má obvykle člověk důvěru nebo citové pouto. Zároveň však v okruhu těchto blízkých lidí kolují dokola stejné informace, čímž se vazby mezi nimi navzájem překrývají čímž nemohou zajistit přístup k novým informacím (Buštková 1999).

Druhým typem jsou tzv. slabé vazby vznikající mezi vzdálenějšími lidmi či kolegy. Granovetter (1973) v souvislosti s nimi zdůrazňuje, že jde právě o slabé vztahy, které mají potenciál propojit jedince skrze vzdálenější prostředí, než které obvykle sdílíme se svými nejbližšími. Jsou to slabé vazby, které mohou přinést a zprostředkovat přístup k novým zdrojům nebo informacím i mezi větším počtem lidí (Bušíková 1999). Slabé vazby proto Granovetter (1973) nazývá cestou k tomu, jak využít příležitosti, které se díky nim nabízejí, i ke zlepšení integrace a začlenění do vlastních komunit (Keller 2010).

Shodu s Granovetterem (1973) a jeho konceptem slabých vazeb nachází i Burt (1992), který přejímá zmíněný koncept a jde ve výzkumu slabých vazeb hlouběji. Podle Burt (1992) tkví skutečná příčina prospěchu v přemostění určité mezery ve struktuře sítě, kterou nazývá tzv. strukturální dírou. Je to právě přemostění, které představuje pro toho, kdo díru vyplnil, oproti těm, které spojuje, získání komparativní výhody nebo profitu, neboť zbylí účastníci sítě by do té doby byli nadále oddělení a nemohli by spolu komunikovat. Strukturální díru Burt (1992), charakterizuje chybějící hierarchií a také chybějící ochotou k navazování kontaktů, které by byly výhodné pro všechny. Za všechnu nerovnost v území tedy Burt (1992) považuje výskyt strukturálních děr v síti. Tak, jak je možné tyto strukturální díry pozorovat v sociální síti mezi lidmi, je možné podle Burt (1992) pozorovat strukturální díry i např. mezi organizacemi či jinými zájmovými objekty v rámci sítě.

S Granovetterem (1973) souhlasí i Lin (1990) a navazuje na koncept slabých vazeb M. Granovettera a dodává, že pomocí slabých vazeb je možné se dostat k lepším zdrojům na rozdíl od působení vazeb silných. Lin (1990) se také zabývá hierarchií v rámci sítí a předpokládá, že využitím slabých vazeb lze lépe překonat hierarchii ve společnosti a navázat kontakt s lidmi i na vyšší hierarchické úrovni.

Lin (2006) je také tím, kdo otevírá rozporuplnou otázku teorie sítí, zda se jakožto výhodnější jeví síť uzavřená nebo naopak otevřená. Zatímco Bourdieu (1980) klade důraz na výhody uzavřených sítí, v jehož optice mají uzavřené síť tendenci posilovat dominantní pozici skupiny. Stejně tak ve shodě s ním i Coleman (1990) souhlasí s výhodami uzavřených sítí a jejich výhody uzavřených sítí vidí v jejich tendenci posilovat normy a autoritu. Naopak Granovetter (1973) vyzdvihuje výhodnost otevřených sítí, jež podle zmíněného autora představují roli mostů směrem ven, tedy směrem ke členům jiných skupin. Také Burt (1992) se přiklání k výhodám otevřených sítí a zmiňuje, že otevřené síť umožňují profitovat z kontroly strukturálních děr. Lin (2006) se k problematice vyjadřuje nestranně a tvrdí, že vždy záleží na dalších okolnostech. Podle Lina (2006) spočívá výhoda uzavřených sítí v jejich lepší schopnosti ochránit a udržet již jednou

nabytých zdrojů, zatímco otevřené sítě jsou podle Lina (2006) výhodnější pro situace při získávání naopak zdrojů nových.

Bušťíková (1999) ilustruje, že slabé a silné vazby lze interpretovat i pomocí homofilie a heterofilie. Za homofilní interakce považuje vazby expresivního typu ve smyslu směny lidí nacházejících se ve stejné sociální hierarchii, zatímco za heterofilní považuje interakce instrumentální, pomocí kterých lze dosáhnout k odlišným zdrojům a zejména pomocí nestejně sociální hierarchie a pomocí vyšších sociálních pozic než osoba, která původně kontakt iniciovala. Bušťíková (1999) zároveň upozorňuje že slabé vazby jsou projevem diverzifikace ve společnosti a do jisté míry i podmínkou pro fungování moderní společnosti.

Jak poukazují Blažek a Uhlíř (2011), důležitým pilířem pro vznik vazeb je důvěra a trpělivost, která často vzniká až na základě spolupráce mezi aktéry a zejména na podkladě kladné zkušenosti vzniklé až často na bázi pozitivní zkušenosti při vzájemné interakci v sítích. Jedná se tudíž o faktor působící dlouhodobě, a který nelze do území integrovat či dosadit „shora“ (Blažek, Uhlíř 2011) a jehož zasazení do území vyžaduje jistý čas. Přínosem při vzniku a formování sítí může být působení určitého zprostředkovatele, který dokáže vzbudit důvěru, a díky němuž může docházet v území ke sdílení nebo k šíření informací a kontaktů. Zprostředkovatel působící v území by měl disponovat jistou mírou lidského kapitálu (Zich a kol. 2006). O podobném zprostředkovateli, tzv. brokerovi, se rovněž vyjadřuje výše zmíněný Granovetter (1973), který chápe zprostředkovatele jako jedince, který dokáže ze svého působení vytěžit nejrůznější informace či služby, ale také si zajistit dobrou vůli u druhých. Jeho působení v síti se z toho důvodu nezakládá na snaze dosáhnout co nejvyššího zisku, ale naopak v jeho schopnosti využívat kredit spočívající na důvěře. Dá se říci, že role zprostředkovatele je také proto podmíněna značnou mírou lidského kapitálu (Zich a kol. 2006), neboť podle Granovettera (1973) je důležité, aby zprostředkovateli nešlo pouze o zisk, přičemž úspěch jeho konání spočívá zejména v jeho důvěře a otevřenosti k druhým, protože právě důvěra druhých lidí je podle Granovettera (1973) základním předpokladem působení zprostředkovatele, a potažmo i jeho úspěšného fungování v síti. Důležité nejsou známosti zprostředkovatele jako takové (Keller 2010), ale schopnost mít pod kontrolou to s čím je nebo s čím by mohl být propojen. Ve venkovských regionech může zprostředkovatelem být i místní akční skupina (Blažek, Uhlíř 2011).

Granovetter (1973) současně od Polanyiho (1957) přejal koncept tzv. zapuštění, zakotvení a zasazení (poznámka: zvykem je užívat spíše pojem zakořenění neboli *embeddedness*), jež našel posléze uplatnění v mnoha dalších disciplínách a konceptech (Keller 2010). Pojem zakořenění

zmiňují také autoři Blažek, Uhlíř (2011) a poukazují současně důležitost důvěry, která je úzce spjata a tvoří předpoklad úspěšného fungování sítí.

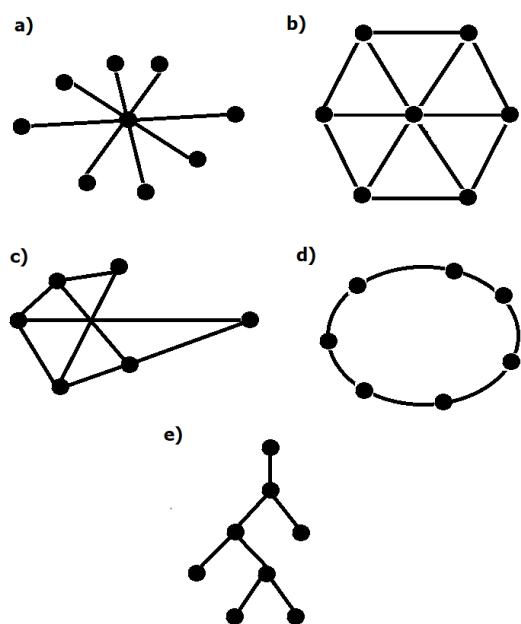
Blízkou souvislost se sociálními sítěmi lze najít i se sítěmi kontaktů, které lze pokládat jednou ze základních příčin rozdílů v ekonomické úrovni regionů (Blažek, Uhlíř 2011). Jak uvádí autoři Vajdová a kol. (2011), „sociální sítě vazeb mezi lokálními aktéry veřejného, neziskové a soukromého sektoru jsou podstatným faktorem lokálního rozvoje“ (Vajdová a kol. 2011, s. 282).

Koncept a potažmo i metoda, kterou lze zkoumat strukturu a subjekty sociálních sítí se nazývá analýza sociálních sítí (neboli „social network analysis“). Jedná se o metodu založenou na snaze zmapovat strukturované a často složité vztahy ve společnosti za pomoci matematických metrik a výpočtů (Bušíková 1999).

Klasifikaci sítí podle dle Cannarely a Piccioni (2008) a diskuzi jejich dělení se ve své práci věnoval Komárek (2017), podle kterého lze sítě rozdělit na sítě formální a neformální. Lze usuzovat, že zmíněné dva typy sítí nejsou v rozporu, ale v realitě není vždy snadné je rozpoznat (Komárek 2017). Další možné dělení sítí přináší Putnam (1993), podle něhož je možné rozdělit sociální sítě na dva typy, které se v praxi naopak navzájem prolínají. Prvním z nich jsou horizontální sítě, které lze pozorovat obvykle na úrovni jedinců podobné mocenské či statutární úrovně. V těchto typech sítí je obvykle vyšší tendence a ochota ke kooperaci mezi jedinci, kde panuje zároveň i důvěra, a jsou proto typické pro sítě občanské angažovanosti, jako např. v zájmových spolcích, klubech či jiných zájmových nebo občanských organizacích. Z tohoto důvodu bývají horizontální sítě hustěji propojené a často hodnoceny i jako lépe fungující (Komárek 2017).

Druhým typem jsou vertikální sítě, které lze pozorovat při interakci jedinců s odlišnou mocenskou či statutární úrovní. V těchto typech sítí se můžeme setkat se závislostní strukturou, a z toho důvodu nejsou tolik efektivní a nefungují na bázi důvěry a chybí zde často ochota ke spolupráci. V kontextu Putnamova (1993) rozdělení sítí je možné sítě rozdělit i podle jejich hierarchického uspořádání a jejichž typickým uspořádáním ve je tvar hvězdy. Jak dodává Komárek (2017), vhodným příkladem hierarchického uspořádání sítí byl v českém kontextu případ střediskové soustavy osídlení. V praxi se setkáme s mnoha druhy uspořádání sítí. Výběr nejčastějších příkladů uspořádání sítí najdeme na obrázku č. 2.

Obrázek 1 Vybrané příklady struktur uspořádání sítí

Zdroj: Borgatti a kol. (2002), Hanneman, Riddle (2005); vlastní zpracování

Poznámka: struktura ve tvaru a) hvězdicová síť, b) pravidelná síť, c) nepravidelná síť, d) kruhová síť, e) hierarchická (stromovitá) síť.

Na příkladu obrázku č. 2 a) lze vidět hvězdicovou síť, jež lze charakterizovat jedním centrálním uzlem nacházejícím se uprostřed sítě a disponujícím přímým napojením na ostatní uzly v síti. Dalo by se předpokládat, že centrální uzel má ve hvězdicové síti výhodné postavení, zřejmě i více příležitostí a dokáže velmi dobře ostatní uzly řídit a ovlivňovat. Se sítí typu b) se setkáváme v prostředí geografie jako se strukturou pravidelné sítě, blíže definovanou např. Christallerem (1933/1966 in Blažek, Uhlíř 2011). Na rozdíl od hvězdicové sítě, kterou lze dobře postihnout i v reálném světě, se Christallerova síť jeví jako ideálně uspořádaná síť pravidelného tvaru, kterou bychom v reálné praxi hledali hůře. Příklad sítě c) vyjadřuje strukturu nepravidelné sítě, se kterou se v praxi setkáváme nejčastěji. Síť c) by se dala charakterizovat méně centralizovanou nežli síť hvězdicová, přičemž zde nedominuje jeden centrální uzel. Uzly umístěné v nepravidelné síti jsou, co do jejich postavení v síti, více vyrovnané a mají rovnocenné příležitosti. Zároveň existuje mezi uzly i lepší vzájemná kooperace. Na příkladu sítě d) si lze všimnout kruhové struktury sítě, kde má každý účastník sítě přesně stejný počet vazeb na sousední uzel. Veškeré uzly jsou v síti tohoto typu buď stejně zvýhodněni, nebo stejně znevýhodněni. Poslední typ sítě e) vyjadřuje příklad stromovité neboli hierarchické struktury sítě, kdy uzly obsažené v síti nejsou rovnocenné. Více o jednotlivých sítích pojednává např. Hanneman a Riddle (2005).

Jak je z výše uvedeného výčtu rozličných přístupů k problematice sociálních sítí patrné, pro koncept sociálního kapitálu, sociálních sítí a také dalších, výše zmíněných konceptů nejen z regionálního rozvoje, je zřejmá vzájemná provázanost a blízká souvislost. Podle Kellera (2010) se však ani konceptu sociálních sítí nevyhnula mnohá kritika různých autorů. Slabinou zkoumání sociálních sítí je fakt, že většina badatelů (zejména sociologů) často vychází z předpokladu, že nerovné rozdělení zdrojů je v prostoru předem dané. Setkat se dá zejména s přístupy, kdy nejsou zkoumány mechanismy, jež způsobují vytváření nerovnosti ve společnosti. Ovšem ani teorie sociálních sítí nepřináší vysvětlení ani zdůvodnění rozložení sítí ve společnosti nebo prokázání, jak realita vypadá či které procesy ke vzniku určitého jevu vedly. Až díky formalizaci a matematizaci, která umožnila popsat, jakým způsobem je využíván vztah s druhými, více či méně blízkými osobami, produktivním způsobem (Keller 2010). Navzdory tomu, že mnoho autorů deklaruje snahu objasnit existující vztah mezi sociální strukturou a sociálním jednáním (nebo vztah mezi makroúrovni a mikroúrovni dění ve společnosti), díky konceptu sítí se tento vztah daří autorům spíše zastírat a zamlžovat (Musso 2003 in Keller 2010).

3 Metodika

Následující kapitola pojednává o metodickém postupu uplatněném při zkoumání sociálních sítí v zájmovém území. Kapitola se věnuje popisu použitých metod, postupu sběru dat a využití metody analýzy sociálních sítí k identifikaci a hodnocení sítí v zájmovém území.

3.1 Přístup k vymezení zájmového území, hranice a měřítko

Před samotným realizovaným empirickým šetřením vedl první krok ke zvolení a vymezení vhodného zájmového území. Vzhledem k autorčině znalosti území byla zvolena oblast, která byla současně označena již několika autory za tradiční vnitřní „makroperiferii“ (viz Musil 1988; Musil, Müller 2008; Pileček, Jančák 2011; Kubeš, Kraft 2011 a jiní), nacházející se na pomezí středních, západních a jižních Čech. Území fyzickogeograficky si navzájem podobné se jevílo jako vhodné pro výzkum i z důvodu podobného historického vývoje.

V souvislosti s uchopením tématu a vymezením zájmového území se v počátku výzkumu ukázalo několik úskalí, jako např. vymezení samotné hranice zvoleného zájmového území. Nutným předpokladem zejména pro užití metody analýzy sociálních sítí, jejích metrik a možné komparaci zjištěných výsledků zájmového území mezi sebou představuje podle autorů Hanneman a Riddle (2005) otázka vymezení hranice zvoleného vzorku sledovaných respondentů, kterou může představovat buď přirozeně se vyskytující (administrativní) hranice území nebo jiné ohraničení vybraného vzorku sledovaných respondentů. Vždy je potřeba určit hranice vzorku respondentů, jež má být pozorován. Výše zmínění autoři zároveň upozorňují, že porovnávat mezi sebou lze pouze území se srovnatelnou velikostí či administrativní hranicí území (Hanneman, Riddle 2005). Ve výzkumu předkládané diplomové práce se po zvážení nakonec uchýlilo k výběru zájmového prostřednictvím jeho administrativních hranic. Na tomto místě je potřeba říci, že vzhledem k umístění zájmového území na pomezí tří rozdílných vyšších územněsprávních celků, chceme-li tří krajů, bylo uchýleno k výběru zájmového území na základě hranic správních obvodů obcí s rozšířenou působností a také hranic správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Hranice zájmového území jsou dány administrativními hranicemi správního obvodu ORP a zároveň POÚ (v případě Nepomucka a Blatenska) a hranicemi POÚ Březnice a POÚ Rožmitál pod Třemšínem (dále jako Podbrdská). Území POÚ Březnice a POÚ Rožmitál pod Třemšínem územně spadají do správního obvodu ORP Příbram a nachází se ve Středočeském kraji. Území Blatenska patří do Jihočeského kraje a území Nepomucka najdeme v Plzeňském kraji.

Tabulka 1 Jednotlivé části zájmového území a jejich příslušnost k administrativním jednotkám

Území	ORP	POÚ	Bývalý okres	KRAJ	NUTS2
Blatensko	Blatná	Blatná	Strakonice	Jihočeský	Jihozápad
Nepomucko	Nepomuk	Nepomuk	Plzeň-jih	Plzeňský	Jihozápad
Podbrdsko	Příbram	Březnice	Příbram	Středočeský	Střední Čechy
		Rožmitál pod Třemšínem			

Zdroj: www.mesta.obce.cz, vlastní zpracování

První částí zájmového území bylo vybráno Blatensko, tedy území administrativně náležící do oblasti správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále ORP) Blatná a současně také do oblasti správního obvodu obce s pověřeným úřadem (dále POÚ) Blatná v Jihočeském kraji. Druhou částí zájmového území bylo zvoleno Nepomucko, administrativně náležící do správního obvodu ORP Nepomuk a současně i do POÚ Nepomuk v Plzeňském kraji. Třetí částí zájmového území bylo vybráno území tzv. Podbrdsko, kterým je pro potřeby této diplomové práce myšleno území administrativně náležící a zaujímající plochu jednak POÚ Březnice, tak rovněž POÚ Rožmitálu pod Třemšínem, a obě zmíněná území se nacházejí ve Středočeském kraji. Spojením zmíněných dvou území POÚ dohromady vzniklo pro potřeby této práce území Podbrdsko, přičemž toto vymezení slouží pouze pro potřeby empirického šetření realizovaného v této diplomové práci. Ke spojení dvou území POÚ, nacházejících se ve stejném ORP Příbram, bylo uchýleno z důvodu možné komparace jednotlivých částí zájmového území navzájem mezi sebou. Jak bude uvedeno dále, a také jak uvádí Hanneman a Riddle (2005), zejména srovnatelná velikost území definovaná hranicí, jeho rozlohou či srovnatelným počtem obcí nacházejících se ve sledovaném území, je podmínkou použití analýzy sociálních sítí a také uplatnění některých jejích metrik (Hanneman, Riddle 2005). Dá se říci, že území POÚ Březnice a POÚ Rožmitálu pod Třemšínem samostatně tuto podmínku nespĺňovala, a proto bylo vytvořeno spojení dvou území, kdy sečtením jejich rozlohy se nově vzniknuvší území mohlo velikostně rovnat jak území Blatenska, tak i Nepomucka. Pokud není uvedeno jinak, i v dalších částech této práce bude pojednáváno pouze o území Podbrdsko jako o spojení dvou výše zmíněných správních obvodů POÚ dohromady.

Autorka diplomové práce si uvědomuje, že spojení dvou autonomních území pro potřeby realizace výzkumu sice umožňuje vzájemnou komparaci sociálních sítí vůči jeho sousedním územím mezi sebou, zřejmě také do určité míry umožňuje objevit zajímavé souvislosti, nicméně je nesporným faktem, že výsledek výzkumu může být právě spojením dvou autonomních území velmi ovlivněn a promítne se s pravděpodobností i do výsledku zjištěných výsledků sociálních sítí aktérů území Podbrdsko. Tento fakt bude zohledněn i v interpretaci výsledků. Premisa spojení dvou výše uvedených území se opírá o fakt, kdy dvě dohromady spojená území jsou historicky značně spjata

a mají k sobě prokazatelně vzdálenostně velmi blízko. Navíc jak bude uvedeno dále v textu této práce (viz kapitola č. 4), území kdysi v jeden region administrativně spojena skutečně byla, což empirický výzkum této práce může zároveň potvrdit. V takovém případě lze soudit, že je zajímavé uplatnit výzkum na území podobného charakteru, a zároveň využít možnosti komparace, jaká situace v sociálních sítích aktérů panuje v bezprostředně sousedících územích. Rovněž je třeba zmínit, že přeshraniční problematice a vlivu hranic vyšších územněsprávních celků, resp. krajské hranici, nebude v rámci výzkumu ani interpretaci věnován větší prostor, ačkoliv vymezení zájmového území ke studiu aspektu přeshraničních vztahů v zájmovém území vybízí.

Důležitou otázkou, na kterou upozorňují jak sociologové, tak geografové, je zvolení vhodné měřítkové úrovně výzkumu (Havlíček, Chromý 2001) pro sledování periferních oblastí. Množství autorů v posledních letech zdůrazňuje, nakolik je vhodné užití co možná nejnížší měřítkové úrovně při výzkumu periferních oblastí navzdory často chybějící či nedostatečné datové základně na sídelní či obecní úrovni (např. Jančák 2001, Bernard 2011, Kubeš, Kraft 2011). Vhodnou řádovostní úrovní z pohledu možnosti zkoumat vnitřní aktivizaci subjektů či endogenního potenciálu území se vhodným stupněm jeví mikroregionální úroveň (Blažek, Uhlíř 2011, Bernard 2011). Z pohledu institucionálních přístupů regionálního rozvoje ovlivňuje chování aktérů v území jejich okolní prostředí, tedy prostředí socioekonomické či sociokulturní ovlivněné člověkem, dále v geografii užívanými pojmy jako je institucionální hustota či regionální zakořenění (Blažek, Uhlíř 2011). Rovněž výzkumy realizované na mikroregionální úrovni přinášejí možnost sledovat polarizaci prostoru nejen na základě dat ekonomických (tzv. „tvrdých“), ale i z hlediska neekonomických dat (tzv. „měkkých“), neboť právě měkká data mají často souvislost s aktivizací vnitřních subjektů (Bernard 2011) a zároveň mohou na mikroregionální úrovni pomoci vyřešit úskalí nedostatečné datové základny (Havlíček a Chromý 2001). Z tohoto pohledu umožňuje zkoumat socioekonomické prostředí či jednotlivé aktéry na nejnížší úrovni a také zahrnout několik úrovní analýzy právě užitím síťových datových souborů (Hanneman, Riddle 2005), jejichž užití se jeví jako vhodné pro aplikaci studia periferních oblastí. Rovněž analýza sociálních sítí pracuje při vymezení s měřítkovou úrovní podle toho, do které struktury jsou aktéři zabudováni. Může se jednat jak o mikroperspektivu nebo makroperspektivu (Hanneman, Riddle 2005). Dále lze rozlišit, zda bude pozorována populace sítě jako struktura nebo jako souhrn jednotlivců. Měnit lze v rámci zmíněné metody i řádovostní měřítko samotných údajů, kdy blíže se řádovostním měřítkem zabývá např. Hanneman a Riddle (2005). V kontextu analýzy sociálních sítí a také v kontextu této práce lze uvažovat, že pracujeme s měřítkem na mikroperspektivě.

3.2 Přístup k výběru metody empirického šetření

Vzhledem k velikosti celého vymezeného zájmového území se pro realizování empirického šetření jevila vhodnou metoda analýzy obsahu dokumentů. Z charakteru zmíněné metody a principu, na kterém je založena, umožňovala získat relevantní podkladová data pro splnění cílů diplomové práce definovaných v úvodu této práce. Díky zvolené metodě mohl být proveden relevantní průzkum orientovaný na sociální vazby a interakce existující v zájmovém území a metoda také umožňovala získat přehled o aktivitě a určitou znalost o místním dění v území, která byla bezesporu důležitou i pro zpracování a interpretaci výsledků a také pro pochopení souvislostí pro vyhodnocení empirického šetření.

Předmětem analýzy obsahu dokumentů se stala lokální periodika vydávána v zájmovém území. Právě lokální tisk představuje jednu z možností, jak empiricky zachytit otisk aktivity a činnosti v území či v prostředí, ve kterém noviny vznikly nebo o dění v území, o kterém píše (Majerová a kol. 2011). Stejně tak lokální tisk může být vodítkem i pro bližší sledování existence komunit v území či obecně místního rozvoje (Lipková a kol. 2019) a také bezesporu představuje významný a důležitý aspekt vyjadřující úroveň sociálního kapitálu v území (Pileček, Jančák 2010). Metodika výzkumu v této diplomové práci byla inspirována výzkumem Lipková a kol. (2019). V práci zmíněných autorů šlo o výzkum postavení místní veřejné knihovny v sociální síti malého města na Sedlčansku a hodnocení zdejší komunity aktérů. Zmíněný výzkum se zakládal na sledování četnosti výskytu autory definovaných informací v místních novinách ve spojitosti s rolí místních knihoven ve smyslu informovanosti veřejnosti. Analýza tisku byla uplatněna rovněž ve výzkumu Majerová a kol. (2011), v jehož rámci byly hodnoceny sítě kontaktů mezi členy MAS za pomoci analýzy tisku a doplněné o skupinové rozhovory se zástupci MAS a dotazníkové šetření. Ve výzkumu Majerové a kol. (2011) bylo poukázáno na důležitost vzájemné informovanosti jednotlivých subjektů MAS mezi sebou ve spojitosti s budováním mediálního obrazu jednotlivých MAS v místních periodikách.

3.3 Lokální periodika jako zdroj dat

Je to právě typ zvoleného dokumentu, který určuje do značné míry postup obsahové analýzy, a to v závislosti na tom, zda jde o dokument primární (tj. obsahující původní informace či záznamy) či o dokument sekundární (tj. vzniknuvší transformací, dopracováním či interpretací primárních dokumentů) (Nešpor 2018). Podle zmíněného autora lze dále rozlišit dokumenty např. osobní či neosobní povahy (např. úřední) či oficiální nebo neoficiální. Jak již z povahy periodik vyplývá, na rozdíl např. od osobních dokumentů, které jsou často osobní povahy, sledují periodika dění

veřejného rázu a dají se tím pádem považovat za dokument neosobní a oficiální, obsahující často věcná sdělní o dění v území bez literárního efektu, ovšem zároveň za dokument sekundární, neb podávají a zprostředkovávají zejména zprostředkované sekundární informace (Jeřábek 1993).

Dá se říci, že ze své povahy představují periodika dokumenty, jež mohou podléhat analýze nejen v podobě zdroje informace, ale i zároveň jako sociální fakt, který najde své místo působení v sociální realitě (Nešpor 2018). Periodika obecně jsou schopna ze své podstaty poukázat nejen na zajímavé formální spojitosti (jako např. autor článku, velikost článku, rubrika apod.), tak rovněž pomáhají propojit časové, geografické či obsahové spojitosti v zájmovém územím (Majerová a kol. 2011). Lokální periodiku se také jeví jako vhodný zdroj dat pro zkoumání sociálního a komunitního kapitálu. Např. autoři Woong Yun a kol. (2018) pomocí výzkumu v USA upozorňují na významnou úlohu lokálních periodik jakožto pilíře sociálního a komunitního kapitálu a současně se blíže také věnují i problému úpadku papírových forem novin v důsledku rozvoje internetu. Autoři Woong Yun a kol. (2018) se v práci zamýšlejí nad významem novin jakožto kapitálu místní komunity včetně dopadů, jaký může mít na čtenáře, dále tím, jak komunitní kapitál ovlivňuje čtenářství novin a s tím spojenou ochotu navštívit místní obchodníky anebo zda si naopak pořídit předplatné. Zajímavé výsledky výzkumu naznačují, že předplatitelé místních novin mají tendenci vnímat komunitní kapitál novin jako vyšší než nepředplatitelé.

Osobně souhlasím s výsledky výzkumu autorů Woong Yun a kol. (2018), že periodika jsou v nejobecnějším slova smyslu vhodným sledovatelem sociálního kapitálu ve formě sítí nebo místních komunit v konkrétním území. Ze zkušeností víme, že pro noviny se obvykle musí jednotlivci někam vydat (např. do místního obchodu, do místní knihovny nebo na obecní úřad) a pro místní obyvatelstvo jsou často zdrojem velmi důležitých informací o dění ve městě nebo v obci nebo v sousedních obcích. Z mé zkušenosti se sami občané čile o noviny často zajímají a hlídají vydání dalšího čísla vydání. Mladší generace jistě uvítají verze novin publikované v online podobě na internetu, zatímco starší generace, jež zpravidla nežije natolik virtuálně, uvítá spíše papírové vydání. Dá se tedy říci, že místní tisk je důležitým spojovacím prvkem a jistým zprostředkovatelem sítě šířící informace jak pro mladší, tak i pro starší generaci. Domnívám se, že zejména na venkově (a především pro starší generaci) mají ve venkovských obcích své nezastupitelné místo pro vzájemné informování občanů navzájem. Další funkcí, kterou mohou místní noviny plnit, je zpětná vazba organizátorům konaných akcí či jakožto místo po poděkování za spolupráci nebo sponzorství či šíření tradic a dobrých zvyků souvisejících s daným územím.

Všechna, pro obsahovou analýzu zvolena, lokální periodika mají místní dosah a působnost ve vymezeném zájmovém území nebo v podstatné části zájmového území. Zároveň všechna vybraná

periodika lze považovat za seriózní tisk a domnívám se, že všechna vybraná periodika pro empirické šetření se v zájmovém území těší velké popularitě, neboť do dnešní doby jsou zejména ve venkovském prostoru noviny brány jako informační prostředek určený pro všechny věkové kategorie a občany s rozličným sociálním statutem.

3.4 Metoda analýzy obsahu dokumentů

Pro první část výzkumu byla za účelem získání dat pro analýzu sociálních sítí zvolena metoda obsahové analýzy dokumentů. Vybraná metoda představuje jednu z analytických technik zaměřující se na uspořádání či odhalování latentních informací v nejrůznějších písemných materiálech. Principem zmíněné analýzy je kvantitativní, objektivní a systematický popis obsahu sdělení (Berelson 1954 in Nešpor 2018). Analýza obsahu dokumentů spočívá ve 1) zkoumání obsahu či formy způsobu sdělení, 2) odhalování příčin sdělení, 3) zabývání se možnými efekty sdělení (Jeřábek 1993). Při zjišťování obsahu sdělení se nejprve provede identifikace kvalitativní obsahové jednotky, jež je posléze vyjádřena v kvantitativních relacích (Nešpor 2018). Výše uvedená technika sběru informací se vesměs zakládá na využití údajů dokumentů zachycujících informace o sociální realitě (Nešpor 2018). Hojného uplatnění výše uvedené metody najdeme zejména ve vědách sociologických, odkud se rozšiřuje i do dalších oborů.

Nespornou výhodou obsahové analýzy dokumentů je snadná dostupnost zkoumaných dokumentů, jež jsou v mnoha případech v dnešní době dostupné v online podobě. Díky metodě je možné získat data za vybraná časová období, a to i zpětně, pokud by šlo o analýzu dat starých několik let, či data širšího časového období. Metoda umožňuje zpracování většího množství materiálu a počtu dokumentů, než kterou by umožňoval např. výzkum pomocí dotazníků či realizací rozhovorů. V neposlední řadě se také jedná o metodu co do nákladů levnější než u realizovaných terénní průzkumů formou rozhovoru nebo dotazníkového šetření (Jeřábek 1993). Některé dokumenty mohou mít relativně vysokou kvalitu obsahu i záznamu a jsou proto vhodné pro rozličně orientovaný výzkum či předvýzkum, ačkoliv málokterý výzkum bývá založen výhradně na použití analýzy obsahu (Nešpor 2018).

Nevýhodou se zdá být zejména nestejný formát či kvalita sledovaných dokumentů, dále vzniká otázka nad autorstvím dokumentu či metody zpracování v závislosti, za jakým účelem dokument vznikl. Sledované informace nemusí (a často také nejsou) zaznamenávány rovným způsobem a liší se informační hodnotou, validitou či reliabilitou (Nešpor 2018). S tím souvisí i jistá omezenost ve srovnatelnosti údajů v čase, čímž mohou rovněž vznikat potíže související s kódováním a standardizací dat (Jeřábek 1993). Také vypovídající schopnost je omezena vzhledem nemožnosti

sledovat neverbální chování nebo zjistit doplňující informace, které jsou potřeba pro následné kódování, a které zároveň v textu schází nebo jsou neúplné (Jeřábek 1993). Hluběji se metodou obsahové analýzy dokumentů a jejím využitím, čemuž není více věnován prostor v této kapitole, věnuje např. Jeřábek (1993) či Hendl (2012) a také rozkrývá další možnosti jejího uplatnění či podmínky využití metody.

3.5 Postup obsahové analýzy dokumentů

Samotné realizaci obsahové analýzy dokumentů předcházelo několik kroků, důležitých pro stanovení systému a zvážení vhodnosti použití zmíněné metody v prostředí geografie. Např. autoři Disman (1969) a Bailey (1978) rozeznávají tři druhy operací s dokumenty, mezi které patří výběr vhodných dokumentů a získání přístupu k nim. Ve druhém kroku následuje kritické zhodnocení vybraných dokumentů z pohledu jejich využití ke sledování uvažovaného zkoumaného problému a ve třetím kroku zhodnotí možnost kódování s ohledem na potřeby a cíle výzkumu (Disman 1969 in Jeřábek 1993, Bailey 1978 in Jeřábek 1993).

První krok spočíval ve výběru adekvátních dokumentů a podkladů, které by šetření obsahu mohly podléhat. Předmětem analýzy obsahu se stala lokální periodika vydávána v zájmovém území. Dle veřejně dostupných zdrojů a také na základě znalosti území autorky byly zjištěny dostupná periodika publikovaná ve sledovaném území. Byl ověřen i přístup k vybranému tisku, přičemž všechna vybraná periodika vycházejí jak v tištěné podobě, tak jsou dostupná i v online podobě na internetu.

Důležitým hodnotícím prvkem vhodnosti periodik byla působnost lokálních novin v území, ke kterému se vztahují, a která ve všech případech zahrnuje oblasti vymezené administrativní hranicí kraje. Dalším prvkem bylo zhodnocení podobnosti struktury novin, aby bylo umožněno noviny do šetření zapojit, tj. podobnost rozsahem, počtem stran, typem událostí, o jakém společenském dění noviny informují apod. Bylo uvažováno o zahrnutí i jiných dokumentů vznikajících v řešeném zájmovém území, nicméně adekvátní podklady nebyly dohledány.

Ve druhém a třetím kroku šetření byla podstatná volba kategorií, na jejichž základě by průzkum v novinách mohl probíhat. Z důvodu toho, že se jedná o textové dokumenty, zároveň proběhla i volba záznamové jednotky, a sice ve formě slova a charakteru a také volba kontextové jednotky. Ve čtvrtém kroku šetření došlo ke stanovení kvantifikace (Jeřábek 1993, Nešpor 2018).

3.6 Charakteristika a definování dat

Ve zvoleném zájmovém území vychází celkem 6 druhů periodik. Jejich přehled zobrazuje tabulka č. 2. Kromě Zpravodaje Blatensko, které je vydáváno Svazkem obcí Blatenska, a také kromě Blatenských listů, které jsou vydávány Centrem kultury a vzdělávání Blatná, je vydávání ostatních novin v území v kompetenci místní správy dané obce, resp. města. Jedná se o měsíčníky, Blatenské listy jsou čtrnáctideník a Zpravodaj Blatensko Sobě dvouměsíčník.

Tabulka 2 Lokální periodika sledující společenské dění v zájmovém území

Blatensko	Nepomucko	Podbrdsko
Blatenské listy	Nepomucké noviny	Březnické noviny
Zpravodaj Blatensko Sobě	Kasejovické noviny	Třemšínské listy

Zdroj: Oficiální stránky města Rožmitál pod Třemšínem (2019); Oficiální stránky města Březnice (2019); Oficiální stránky města Nepomuk (2019); Centrum kultury a vzdělávání Blatná (2019); Oficiální stránky Svazku obcí Blatenska (2019); Oficiální stránky města Kasejovice (2019); vlastní zpracování

Pro účely analýzy obsahu dokumentů byla vymezena periodika vydaná v období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019. Předmětem šetření se staly konkrétně novinové články publikované v místních novinách. Jednotkou analýzy kódování byly zvoleny zmínky o akcích konaných v zájmovém území, resp. interakce, jež díky organizování či spolupodílení se na akci v důsledku toho vznikly. Těmito akcemi se myslí zejména akce dostupné široké veřejnosti a otevřené všem místním obyvatelům, ale také akce, které se svým dopadem jeví jako zásadní pro výměnu informací a kontaktů či jakožto přispění k rozvoji sociálního kapitálu v území. Jedním článkem či příspěvkem v novinách se rozumí ohraničený článek a ucelená informace nadpisem poskytující relevantní informace pro analýzu obsahu dokumentů. Články byly procházeny jednotlivě autorkou bez pomoci kódovacího programu.

Důležitým určením pro zahrnutí akce, a potažmo aktéra, do analýzy obsahu, bylo kritérium, kdy se vybraný aktér měl účastnit alespoň dvou akcí, resp. alespoň ve dvou případech spolupracovat na konání akce ve vymezeném časovém období v zájmovém území. Jinými slovy, jestliže byla zjištěna pro vybraného aktéra pouze jedna vazba spolupráce s dalšími aktéry, mělo se za to, že se jednalo pouze o nárazovou akci. Toto kritérium osobně považuji za nezbytné, neboť jeho neuplatněním ve výzkumu by nebylo reálné celkový počet aktérů vyhodnotit. Díky uplatnění kritéria minimálně dvou interakcí na konaných akcích byly vyloučeni aktéři, kteří se podílejí na akcích např. pouze nárazově, neb se předpokládá, že spolupráce aktérů na těchto akcích se v území se neděje opakovaně a nedá s u nich očekávat častá aktivita v území, jež by měla vliv na další rozvoj sociálních sítí a sociálního kapitálu v území. Jestliže se v konkrétní obci např. konalo

jednou za rok pálení čarodějnic nebo rozsvícení vánočního stromku, nemohla být tato obec jakožto aktér do sociální sítě zahrnuta. Zvolené kritérium umožnilo odhalit aktéry, jež se podílejí na konání akcí opakovaně, a dá se předpokládat, že jsou pro účely této práce pozoruhodnými aktivními aktéry v zájmovém území. Dalo by se rovněž říci, že uplatněním tohoto kritéria byla také snaha o zjištění jisté opakovatelnosti spolupráce vybraných aktérů ve vybraném území, která by se mohla objevit a opakovat pravidelně a měla platnost i v dalších letech či jiných obdobích než pouze ve vymezeném období 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019.

Jak vyplývá z předchozích řádků, započítány byly vždy akce uskutečněné pouze v zájmovém území. Jestliže periodika pojednávala o akcích mimo zájmové území, tyto akce nebyly započítány. Stejně tak pokud článek v novinách vypovídal o akci konané v místní části některé z obcí, byla tato akce zahrnuta pod obec, do které konkrétní místní část administrativně spadá.

Ve všeobecnosti se dá říci, že v rámci analýzy obsahu byly sledovány články o uskutečněných akcích, o kterých pojednával záznam či článek v místních novinách a které svým charakterem byly určeny pro širokou veřejnost, tj. takové akce, kterých se mohli zúčastnit občané všech věkových kategorií a rozličných zájmů či sociálního statusu. Ačkoliv v analýze obsahu byly původně akce rozlišovány podle typu akce (tj. sportovní, vzdělávací, kulturní, charitativní a jiné) a původně se zamýšlelo je při vyhodnocení blíže přiblížit, ve výpočtech charakteristik a při práci s daty bylo k akcím přistupováno bez ohledu na typ akce zejména z důvodu velké rozmanitosti uskutečněných akcí, a také často jejich vzájemné kombinace (současně vzdělávací a charitativní, současně vzdělávací a sportovní a podobně) a v neposlední řadě také z důvodu větší přehlednosti. Zjednodušení tedy přineslo informaci, zda akce (potažmo určitá spolupráce a interakce) proběhla či nikoliv bez ohledu na typ či zaměření akce. Je také potřeba říci, že se zjistilo, že se spolupráce mezi vybranými aktéry často opakuje, ale typ akce se liší, tzn. že interakce mezi aktéry probíhá opakovaně, ale zaměření akce mnohdy se liší (např. ples, sportovní utkání, posezení u ohně při pálení čarodějnic a jiné). Dá se říci, že pomocí empirického šetření byly odhaleny obce, které mezi sebou udržují cílé vztahy, a stejně tak spolky či organizace, které v dané obci působí a pravidelně organizují různé typy akcí – zábavní, sportovní, kulturní a jiné. Proto je také v konečném důsledku škála akcí natolik široká, ale ve výsledku typ akce nehraje pro účely výpočtu charakteristik roli.

3.7 Utvoření kategorií a popis proměnných

Následující podkapitola definuje seznam proměnných obsahové analýzy dokumentů a popis pro jejich vymezení. V jednotlivých novinových článcích byly sledovány následující proměnné (definování proměnných analýzy obsahu dle výzkumu obsahové analýzy tisku v práci Turňové 2020 a také dle Jeřábka 1993):

Název akce

Akce, které splňují kritérium akce otevřené pro veřejnost či obecně širší skupinu lidí. Vynechány byly akce, které byly zmíněny v novinách, ale uskutečnily se jen pro úzkou a uzavřenou skupinu lidí. Nebyly rovněž zohledněny interní akce pro úzkou skupinu žáků či studentů konaných interně v rámci školy. Naopak započítány byly akce MŠ, ZŠ, ZUŠ, SŠ či SOŠ konané pro veřejnost nebo ve spolupráci s jinými subjekty či akce, které jevíly dopad ve vzájemném setkání rodičů a dětí, vzájemnou spolupráci a výměnu kontaktů.

Datum konání akce

Proměnná značí datum konání akce a také četnost zmínek v čase. V potaz byly brány duplicity ve smyslu více uskutečněných akcí v jeden den nebo v rámci větší konané akce (tj. obvykle městského nebo regionálního významu jako např. pouť a jiné). V tom případě byly aktéři organizující akci či podílející se na akci započítáni vždy jednou.

Organizátor akce a spolupracující aktéři

Identifikace jednotlivých aktérů organizujících akci či podílejících se na konání konkrétní akce zmíněné v novinách. Kompletní přehled identifikovaných aktérů udává Příloha č. 1.

Organizující sektor a spolupracující sektor

Rozlišení jednotlivých aktérů zmíněných v novinách dle jejich sektoru působení na soukromý, neziskový a veřejný sektor (nebo organizace zřízené veřejným sektorem). Kompletní přehled identifikovaných aktérů přiřazených sektorů udává Příloha č. 1.

3.8 Limity kódování a obsahu dokumentů

Z počátku realizace obsahové analýzy dokumentů se narazilo na několik metodických komplikací, které do značné míry ovlivnily nastavení samotného empirického šetření. První z komplikací se zdála nestejná frekvence publikování vybraných lokálních periodik v zájmovém území. Bylo zjištěno, že frekvenci publikování novin odpovídá i množství zkoumaného materiálu v tisku. To znamená, že v případě dvouměsíčníku Zpravodaje Blatensko Sobě bylo identifikované v zásadě dvojnásobné množství zkoumaného materiálu v podobě článků o konaných akcích v území oproti

měsíčně vydávanému tisku v území. Např. výtisk Zpravodaje Blatensko Sobě (5/2019) obsahoval zdánlivě 88 článků o akcích konaných území oproti výtisku Nepomuckých novin (5/2019), kde stejného materiálu bylo celkem 24 článků. Naopak v případě čtrnáctideníku Blatenské listy se zjistilo, že množství zkoumaného materiálu je naopak adekvátně nižší než v porovnání s měsíčníky publikovanými v území. Navzdory nestejně frekvenci publikovaných periodik bylo tudíž usouzeno, že budou všechna periodika do analýzy obsahu zařazena, v důsledku čehož se vyrovnalo celkové množství v počtu výtisků lokálních periodik publikovaných v období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 v zájmovém území (tj. konkrétně dvouměsíčník Blatenské listy se vyrovnal čtrnáctideníkem Zpravodaj Blatensko Sobě v případě zkoumaného Blatenska).

Dalším problematickým bodem se jevil nestejný formát a struktura vybraných periodik. Zatímco například Nepomucké listy obsahovaly články, které měly co do konání akcí mnohdy přesah i mimo zájmové území (tj. republikového významu, rozhovory se zajímavými osobnostmi, historická okénka týkající se území), naopak např. Zpravodaje Blatensko Sobě obsahoval velké množství akcí vztahující se k obcím jednotlivě. Tuto skutečnost ovšem limituje i rozdílný vydavatel novin, kým je v případě Zpravodaje Blatensko Sobě Svazek obcí Blatenska a v případě Nepomuckých novin jde o město Nepomuk.

Jedním z limitů je také výše uvedené zvolené kritérium alespoň dvou akcí, na kterých měl aktér spolupracovat. Na tomto místě je potřeba říci, že je možné, že aktéři či akce, které do šetření nebyly na základě tohoto kritéria zahrnuty, se reálně v území, třebaže konají, ale to již analýza obsahu dokumentů ze své podstaty nemůže odhalit.

Zásadním bodem před samotnou analýzou obsahu se stala kritéria, která akce bude do šetření zařazena, a která nikoliv. Akce, které nesplňovaly kritérium akce určené pro širokou veřejnost, byly zejména interní akce institucí či organizací. Vyloučeny tak byly interní akce mateřských, základních středních či jiných škol (lyžařské výcviky, adaptační kurzy, uzavřené soutěže, olympiády a turnaje, kterých se neúčastnila veřejnost, uzavřené exkurze mimo zájmové území), uzavřené akce center sociálních služeb či domovů důchodců. Dále nebyly rovněž zahrnuty některé akce určené pouze pro specifickou skupinu lidí či pro členy specifického sdružení či spolku vyžadující specifické oprávnění či dovednost (soutěže a turnaje pro myslivce, chovatelské uzavřené soutěže, akce určené pro členy svazu tělesně handicapovaných apod.). Má se za to, že těchto akcí se nelze zúčastnit, jestliže nejste členem těchto sdružení, či žákem školy, nevlastníte příslušné oprávnění a není tak určena pro širokou veřejnost, pro dospělé i pro děti. V takovém případě se jedná rovněž o akce rozvíjející sociální kapitál v území, kterým se blíže zabývala např. Kůsová (2013), pro potřeby výzkumu v této diplomové práci se však nejedná o akce určené pro

širokou veřejnost, ale naopak reflektují jiný druh sociálního kapitálu, než který je v této práci na příkladu otevřených akcí pro veřejnost sledován (viz klasifikace sociálního kapitálu blíže Pileček 2010) a rozvíjí tím pádem sociální dovednosti pro okruh podobně specializovaných lidí.

Naopak zahrnuté do šetření byly takové akce škol, které byly určeny pro širokou veřejnost a kde mohlo dojít k setkávání dětí i rodičů a zároveň veřejnosti. Např. plesy, maturitní plesy, jarmarky pro veřejnost, otevřené soutěže a turnaje, obecně akce, kde mohla být účastna i divácká veřejnost a docházelo k setkávání lidí různého věku a zaměření. Zahrnuty byly také akce, kde došlo ke spolupráci a vystoupení MŠ, ZŠ či ZUŠ spojeného s prezentací a ukázkou žáků či vystoupením pro veřejnost. Zařazeny byly také všechny akce, na kterých se podílely externí návštěvníci, např. ochotnické divadlo ze sousedního území apod. Předpokladem bylo, že ačkoliv se na akci podílel aktér nesouvisící se zájmovým územím, umožnil tak svojí přítomností realizovat akci, která umožňuje setkávání lidí a působil v území jako příležitost rozšířit si znalosti a něco nového se dozvědět (besedy, přednášky, hostující organizace a vystoupení). Stejně tak koncerty, divadelní představení a jiné.

Dalším možným limitem by se mohlo jevit zvolené ohraničení časového období sloužící k realizaci analýzy obsahu dokumentů definované vydanými výtisky lokálních periodik v období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019. Zvolené časové období se může jevit na jednu stranu jako nepřiliš aktuální, avšak konkrétní volba časového rozpětí z pohledu výzkumu nezbytná k ohraničení souboru sledované populace (Hanneman, Riddle 2005) a také pro vymezení časového hlediska sledování konkrétního jevu v rámci obsahové analýzy dokumentů (Jeřábek 1993). K výběru výše zmíněného časového hlediska empirického šetření bylo uchýleno z důvodu nepříznivé epidemiologické situace v průběhu roku 2020. Rozšíření časového období by přineslo cenné informace a pomohlo by odhalit sociální vazby a interakce do určité míry zakořeněné v zájmovém území (Komárek 2017, Blažek, Uhlíř 2011).

3.9 Použití analýzy sociálních sítí

Výše popsaná data získaná prostřednictvím realizované analýzy obsahu dokumentů byla podstatná pro druhou část výzkumu této diplomové práce, a sice v analýze sociálních sítí.

Síť v obecném slova smyslu byla definována již v kapitole č. 2. 2. V kontextu analýzy sociálních sítí lze síť ve výzkumu této diplomové práce chápat jako sadu uzlů a vazeb mezi nimi, kde uzly mohou představovat libovolné subjekty (Hanneman, Riddle 2005). V případě výzkumu této diplomové práce uzly představují aktéry podílející se na spolupráci v území a na organizování společenských akcí pro veřejnost a zapojené tak do společenského života v zájmovém území.

Naproti tomu vazby mohou představovat širokou škálu jevů (Borgatti a kol. 2002), avšak ve výzkumu v této práci vazba představuje interakci aktérů mezi dvěma organizacemi nebo institucemi spolupráce na společné akci (Lipková a kol. 2019). Ve výzkumu této práce byl uvažován nepřímý vztah mezi vazbami, což znamená, že vazby nemají směr, poněvadž spolupráce je ze své podstaty brána jako vzájemná (Lipková a kol. 2019). Jak uvádí Hanneman a Riddle (2005), vazby mohou nabývat různé úrovně síly, avšak v tomto výzkumu z důvodu zjednodušení uvažujeme pouze binární vazby, tj. jestli vazba mezi dvěma aktéry existuje či nikoliv a není brán ohled na sílu vazeb. V analýze sociálních sítí se vazby mezi uzly, resp. aktéry, dají zobrazit v podobě sítě v tzv. sociogramu.

3.10 Data pro analýzu sociálních sítí

Pomocí postupu uvedeného v předcházejících podkapitolách byly získány informace o proběhlých vazbách mezi aktéry v zájmových územích při organizování společenských akcí. Tato zjištěná data umožňovala jejich další zpracování a vyjádření ve formě výpočtů, které umožňuje použít analýza sociálních sítí. Identifikovaní aktéři, jejich vzájemné vazby a přiřazené atributy byly zaznamenány v programu MS Excel ve formě rozsáhlé tabulky.

Data určená pro další výpočty byla zobrazena ve formě zjednodušené incidenční matice, která reflektovala počet uskutečněných vazeb. Zjištěné informace byly zaznamenány ve formě matice $n \times m$, ve které n představovaly řádky a m zastupovaly sloupce všech vybraných aktérů bez ohledu na jejich atributy, tedy. zastupující sektor. Pro každou ze tří částí zájmového území byla zpracována jedna matice, tzn. že sloupec n i m se pro jednotlivá území vždy lišil v závislosti na počtu zjištěných aktérech v síti a lišila se tak i velikost matice. Stejně tak počet aktérů nebyl pro všechny tři části zájmového území jednotný a odpovídal vždy počtu identifikovaných aktérů v sociální síti daného území. Pro Blatensko bylo identifikováno celkem 79 aktérů, pro Nepomucko celkem 75 aktérů a pro Podbrdsko celkem 37 aktérů.

K výpočtu metrik a zobrazení sociogramu byl využit počítačový program UCINET (Borgatti a kol. 2002), který umožňuje na základě použití relačních dat zachycovat a zobrazovat vztahy mezi uzly. Pro jeho využití bylo v programu zapotřebí vytvořit z původní incidenční matice tzv. matici souslednosti (čtvercovou matici, tak, aby zachycovala záznamy o existenci symetrických vztahů mezi subjekty (Majerová a kol. 2010). V tabulce č. 3 je znázorněn příklad jednoduché čtvercové tabulky a uspořádání síťových dat k analýze sociálních sítí. Řádky v tabulce zachycují sledované subjekty či respondenty a tytéž subjekty či respondenty jsou zobrazeny i ve sloupci (Hanneman, Riddle 2005). Z údajů v takto upořádané tabulce lze v prvním řádku následně vyčíst odpověď na

otázku „Kdo má koho rád?“. Z uvedené tabulky se z prvního řádku dozvíme, že Pavel má rád Anetu (1), ale Aneta Pavla ne (0). Druhý řádek zobrazuje, že Aneta má ráda Ondřeje (1), ovšem Ondřej Anetu ne (0).

Otázka: Kdo má koho rád?

Tabulka 3 Vzorový příklad čtvercové matice pro analýzu sociálních sítí

	Pavel	Aneta	Ondřej
Pavel	x	1	0
Aneta	0	x	1
Ondřej	0	0	x

Zdroj: Hanneman, Riddle (2005), vlastní zpracování

Poznámka: 0 – neexistující vazba; 1 – existující vazba

Jak bylo výše uvedeno, zkonstruovaná matice abstrahuje od vyjádření intenzity vazeb mezi aktéry a zobrazuje pouze informaci, zda vazba mezi aktéry v zájmovém území existuje (1) či nikoliv (0). Jinými slovy v případě aktérů, mezi nimiž neproběhla žádná interakce ani spolupráce na pořádání společenské akce, byla v matici jak v příslušném sloupci, tak v příslušném řádku aktéra uvedena 0. V opačném případě, kdy byla zjištěna vazba alespoň na dvou společně uspořádaných akcích (a dle dalších vymezených kritérií), byla v příslušném řádku, a i příslušném sloupci aktérů uvedena 1. Zároveň bylo určeno, že vazby jsou brány jako vzájemné a že spolupráce probíhá vzájemně v obou směrech, díky čemuž mohly vzniknout symetrická binární data ve formě matice vhodná pro výpočty v programu UCINET. Vznikly tak tři binární hodnotové matice, kdy první z nich matice Blatenska se jednalo o matici 79x79 polí, v případě Nepomucka o matici 37x37 polí v případě Podbrdsko o matici 75x75 polí. Tyto matice byly dále využity nástrojem programu UCINET. Matice si zachovávají stejný počet řádků a sloupců. V této podobě umožňují vložit data do programu UCINET. Data z programu MS Excel proto byla přetransformována do UCINET *Spreadsheet* a dále uložena v odpovídajícím formátu příslušného matrixu do formátu *###h*, se kterým lze v programu provádět další výpočty. Teprve tehdy byla data připravena pro další výpočty v programu UCINET. Vedle binární matice byla vytvořena současně i matice vyjadřující atributy jednotlivých uzlů sítě. V případě výzkumu této diplomové práce se atributy spočívaly v přiřazení sektoru, ve kterém jednotlivé aktéři působí (veřejného, neziskové, soukromého). Tato matice byla vytvořena ve podobě matice 79x2 v případě Blatenska, pro území Nepomucka matice 37x2 a v případě území Podbrdsko matice 75x2, kdy v prvním sloupci byly uvedeny všechny sledované uzly a ve druhém sloupci přiřazený atribut v podobě kódů 1 až 3 (tj. 1 – veřejný sektor, 2 – neziskový sektor, 3 – soukromý sektor). Podobně, jako předchozí matice, i tato byla uložena

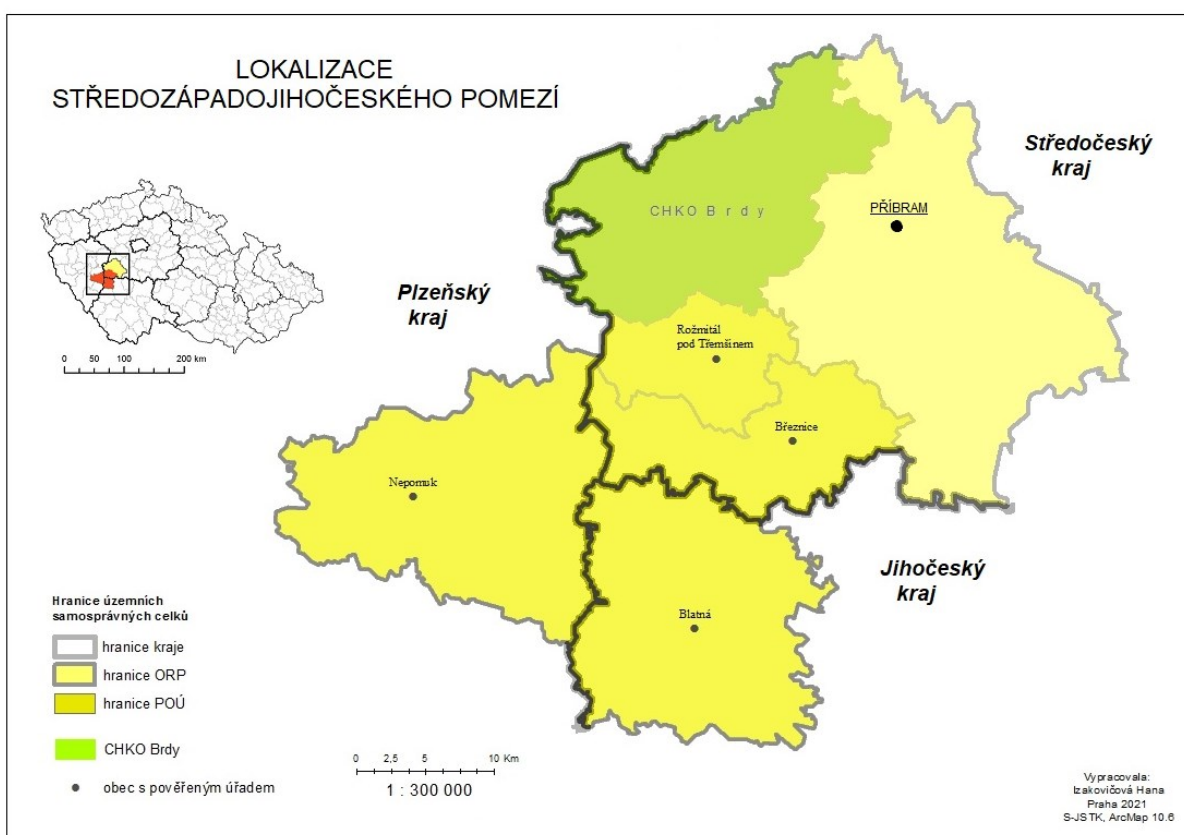
ve formátu matrixu do formátu *##h*, se kterým bylo možné dále provádět výpočty v programu UCINET. Zobrazení sociogramů následně proběhlo v NetDraw v UCINETu.

O ohledem na rozsáhlost binárních matic nejsou kompletní matice součástí této diplomové práce, neboť vzhledem k rozsáhlosti tabulek matic (79x79 polí, 37x37 polí a 75x75 polí) nebylo reálné zde celou matici zobrazit. V příloze práce je proto uvedena ukázka a část binární matice a část matice atributů.

5 Situační analýza zájmového území

Zájmové území se rozkládá na pomezí středních, západních a jižních Čech (viz obrázek č. 3) a je vymezeno administrativními hranicemi obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a také hranicemi obcí s pověřeným úřadem (POÚ). Jmenovitě se jedná o ORP/POÚ Nepomuk územně a administrativně spadající do oblasti Plzeňského kraje, dále ORP/POÚ Blatná patřící do Jihočeského kraje a také POÚ Březnice a POÚ Rožmitál pod Třemšínem, obě území nacházející se ve Středočeském kraji a rozkládající se v jižní části v ORP Příbram (v této diplomové práci vymezeno jako Podbrdsko, viz kapitola č. 3. 1).

Obrázek 2 Mapa lokalizace zájmového území v kontextu Česka

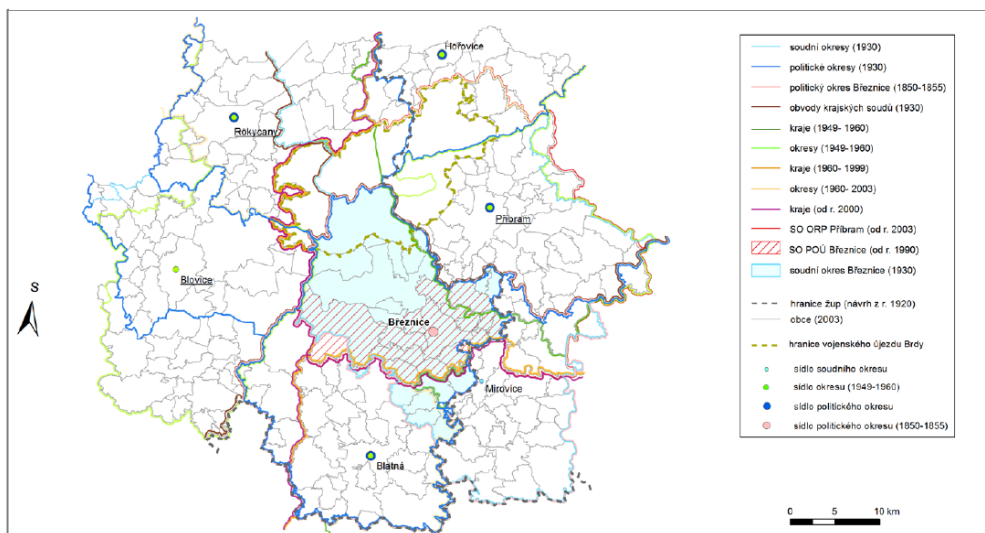

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Společným znakem zájmového území je jeho okrajové umístění při hranicích vyšších územněsprávních celků, díky čemuž může být považováno za periferní. Lze usuzovat, že zájmové území představuje oblast, jejíž vývoj neprobíhal v minulosti vždy kontinuálně, a kde docházelo k množství nejen historických změn, ale také změn v uspořádání administrativních hranic území (Burda 2014). Proběhlým změnám v administrativním členění území se detailněji věnoval T. Burda (2014, 2016).

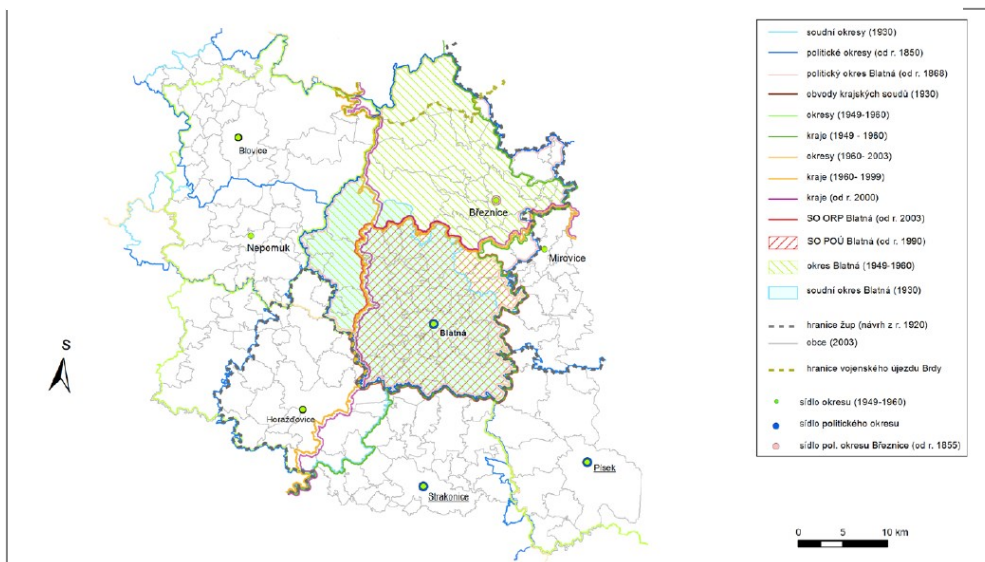
Detailnějším rozboru změn administrativního členění zájmového území v této kapitole nebude věnován větší prostor, neboť sledování těchto změn není cílem práce. Níže uvedené ukázky map (Burda 2016) ilustrují změny v administrativním členění (viz obrázek č. 4, 5 a 6), kterému se ve svých výzkumech věnoval Burda (2016). Smyslem přiložených map je získat orientační obraz o komplikovaném administrativním vývoji zájmového území, ze kterých by měla být patrná komplikovaná a relativně častá změna v územně správním členění.

Obrázek 3 Změny administrativního členění jedné z částí zájmového území (Březnicko)

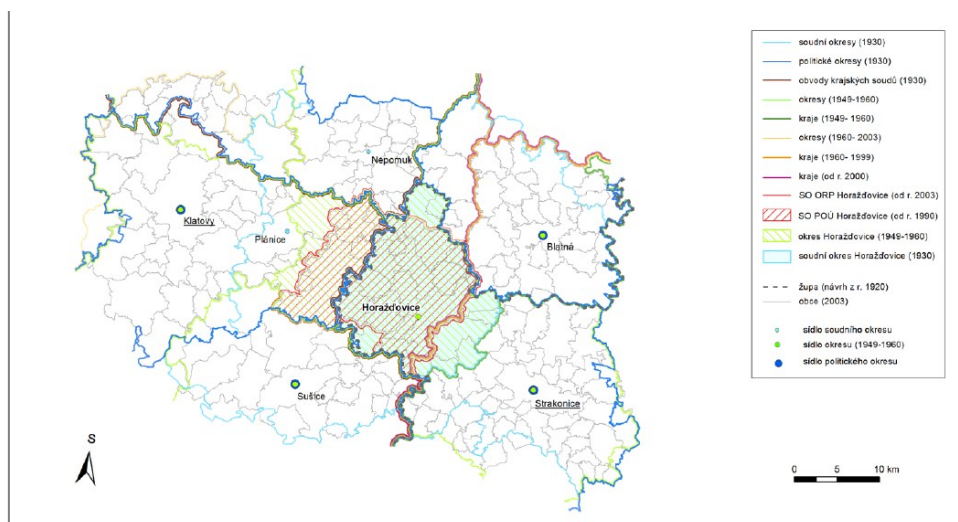
Zdroj: Burda (2016)

Obrázek 4 Změny administrativního členění jedné z částí zájmového území (Blatensko)

Zdroj: Burda (2016)

Obrázek 5 Změny administrativního členění jedné z částí zájmového území

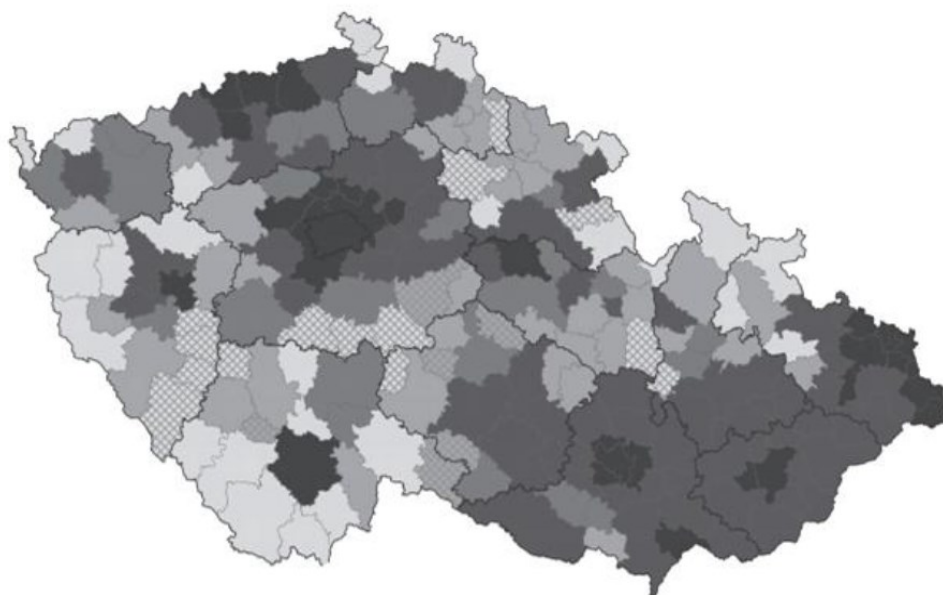

Zdroj: Burda (2016)

Kromě výše nastíněných změn proběhlých v administrativním členění zájmového území se současně jeví problematické i z hlediska jeho historických depopulačních tendencí. Jak uvádí Pohl (1932), Blatensko již mezi lety 1880–1930 utrpělo díky vylidňování velké ztráty. Březnicko v té době bylo poněkud hustěji osídleno (až 50 obyv./km²). Celé modelové území již před rokem 1880 doplatilo ztrátami obyvatelstva vlivem značné emigrace a zámořské migrace, kdy nejvíce zasaženy zámořskou emigrací byly oblasti Blatenska spolu s Volyňskem a dále oblast jižních Brd a jižní Příbramsko, oblasti západního Mirovicka a Březnicka, které Pohl (1932) označuje za největší oblasti spojené s vylidňováním ve středním Povltaví a západním Posázaví. Zvýšená stěhovací horečka nastala i v době velké hospodářské krize 70. let. Kromě zemědělství zde nebyl jiný zdroj obživy a přirozeným důsledkem místní chudoby a bídy tak byla možnost vystěhovat se za hranice nebo do jiných okresů. Proti období předválečnému se zvýšilo vystěhovalectví jak na Březnicku, tak i na Blatensku. Cíl vystěhovalců směřoval podle Pohla (1932) za oceán. V době válečné bylo podle Pohla (1932) více těch, kteří odešli z jižních Čech “za lepším“ než těch kteří zahynuli ve válce. Zahraniční vystěhovalectví se zmírnilo v době, kdy začaly vznikat velká střediska průmyslu i v Čechách a v té době také nabyla na intenzitě i přitažlivost Prahy zejména pro oblast Podbrdská, čímž ovšem také nepomáhala držet obyvatelstvo v jeho rodišti. Těmto poměrům odpovídal i tehdejší ráz osídlení, ať se již týkal hustoty obyvatelstva nebo hustoty sídel, celkově převládala hustota osídlení, kde na 1 km² připadalo 30–50 lidí. Zajímavým jevem je, že i historicky jsou oblasti modelového území navzájem podobná a provázaná. Existují doklady, kdy velké množství pracovních sil z Blatenska získávalo obživu v lomech, cihelnách či při dobývání železa na Rožmitálsku (Fryček a kol. 2002).

Právě souvislost depopulačních tendencí s vnitřními periferiemi v kontextu území Česka na příkladu okresů hledal např. Ouředníček a kol. (2011). Na bázi demografických a migračních procesů se autoři snažili ilustrovat změny ve struktuře populace Česka. Ouředníček a kol. (2011) se v práci zabýval kauzálními procesy, jež mohou být příčinou vysídlování venkovských obcí (Izakovičová 2015). Jak je patrné na základě vytvořené mapy (viz obrázek č. 7), jak území Blatenska, tak území Nepomucka se podle autorů vyznačují (dle šrafovaného vyznačení v mapě) dlouhodobým depopulačním vývojem regionu, a z tohoto hlediska se jedná v obou případech o území problematická. Oproti tomu okres Příbram se na vytvořené mapě jeví jako oblast na jednu stranu problémová, avšak nikoliv zcela depopulační. Jak bylo však již uvedeno, v potaz jsou však brána data za celý okres, proto při bližším zkoumání by se mohly projevit odlišnosti.

Obrázek 6 Vývoj počtu obyvatel v ORP v letech 1869–2009

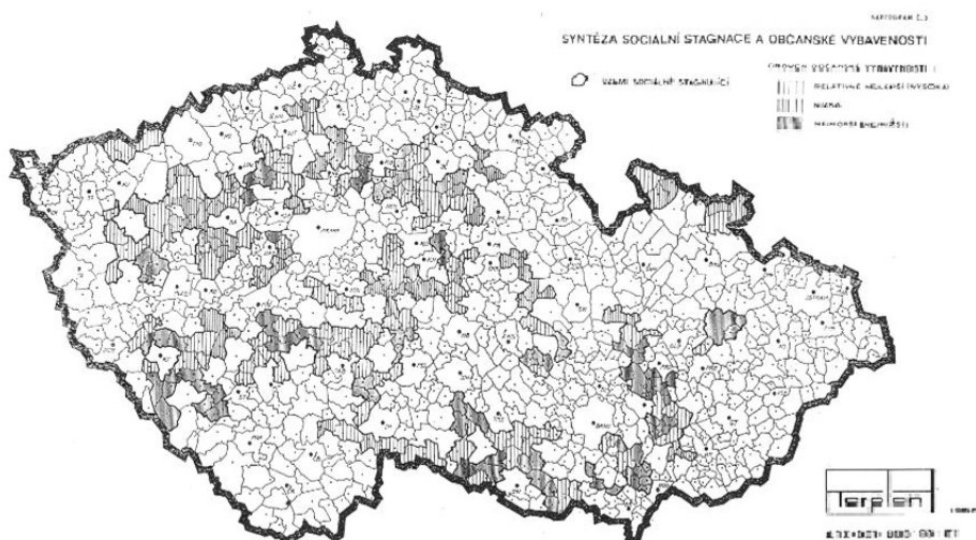

Zdroj: Ouředníček a kol. (2011)

Problémové oblasti z hlediska nepříznivých sociálních charakteristik vymezoval i Illner (1988, 1989). Autor ve shodě s Musilem (1988) vymezuje periferní oblasti při administrativních hranicích krajů (Izakovičová 2015). Rovněž ve výzkumu Illnera (1988) lze pozorovat (viz obrázek č. 8), že zájmové území této diplomové práce ve výzkumu Illnera (1988) vystupuje jako oblast spíše se zhoršenou úrovní občanské vybavenosti, nikoliv jako zaostávající region.

Novák a Netrdová (2011) se ve svém příspěvku věnují sociálně prostorové diferenciaci území Česka a ilustrují rozvíjející se oblasti a potvrzují tak význam regionálních center (viz Obr. č. 9). Potvrzují rovněž existenci problémových území podél krajských hranic, kam zahrnují i oblast zájmového území této práce (Izakovičová 2015).

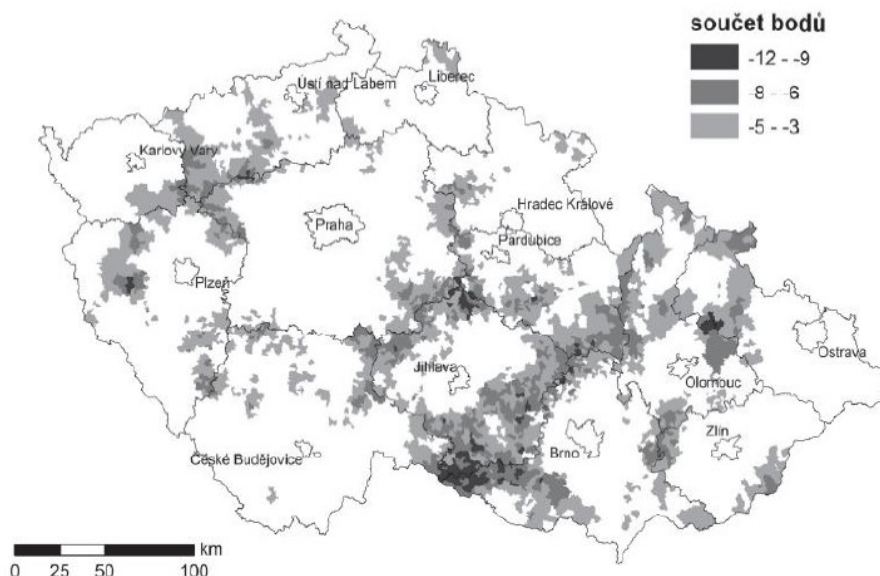
Obrázek 7 Syntéza sociální stagnace a občanské vybavenosti

Zdroj: Illner, M: Empirické ověřování shlukové analýzy a dalších metod při hodnocení území a jeho možnosti rozvoje
In: Izakovičová (2015)

Poznámka: Čím více zvýrazněné území, tím nižší úroveň občanské vybavenosti území.

Obrázek 8 Problémové oblasti podle bodovací metody

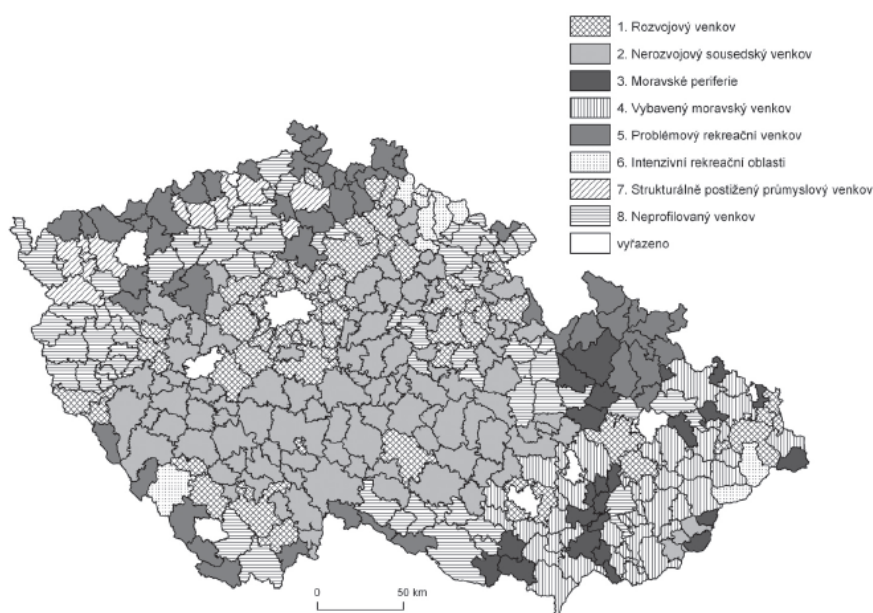

Zdroj: Novák, Netrdová (2011)

Jak je z výše uvedeného patrné, existuje značné množství přístupů, jakým lze periferní regiony vymezovat a mezi sebou hodnotit. Zaregistrovat kromě jiného můžeme i tendence autorů s důrazem na zkoumání venkovského prostoru. Takový přístup uplatnil např. Perlín a kol. (2010), kdy za pomoci vytvořené Typologie venkovského prostoru z hlediska rozvojového potenciálu na úrovni ORP v Česku prokázal existenci hlubší diferenciací venkovského prostoru v Česku. Faktor, jenž označuje za stěžejní v rámci vymezené diferenciací, je podle Perlína a kol. (2010) velikost

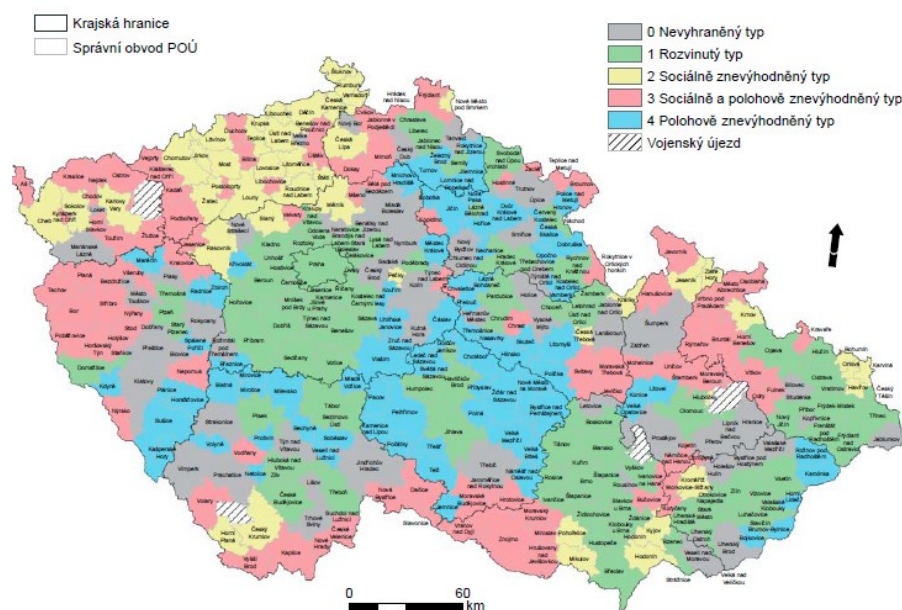
obcí, dále jejich geografická poloha a také faktor růstu, který koresponduje s dalšími změnami jako je změna počtu obyvatel, počtu domů a jiné růstové ukazatele (Perlín a kol. 2010). Na výsledku typologie autor ukazuje tři hlavní typy venkova, které dále rozděluje je jednotlivých dílčích typů. V kontextu vybraného zájmového území pro výzkum v této diplomové práci bylo dle výzkumu Perlína a kol. (2019) zařazeno jako nerozvojový venkov.

Obrázek 10 Typologie venkovského prostoru Česka podle potenciálu rozvoje

Zdroj: Perlín a kol. (2010)

Obrázek 9 Typologie správních obvodů POÚ podle rozvojového potenciálu

Zdroj: Perlín a kol. (2019)

V návaznosti na výše uvedenou práci Perlín a kol. (2010) se rovněž příspěvek Perlín a kol. (2019) věnuje vymezení prostoru venkovských oblastí a dá se z hlediska tematického zařazení do jisté míry uvažovat o navazujícím příspěvku na původní příspěvek z roku 2010. Značnou výhodou obou zmíněných příspěvků je možnost komparace výsledků mezi sebou navzájem a výsledků mezi lety 2010 a 2019.

Oproti výzkumu Perlín a kol. (2010) autoři tentokrát volí pro výzkum nejen územní jednotky na úrovni ORP, ale zároveň i na územní jednotky POÚ, které přináší detailnější obraz na zkoumání jednotlivých území v Česku.

Výsledky výzkumu Perlína a kol. (2019) odhalily zajímavé souvislosti (viz obrázek č. 11). Jak je patrné na obrázku č. 12, při detailním zobrazení zájmového území si lze povšimnout rozličné vnitřní diference napříč vymezeným zájmovým územím v této diplomové práci. Autoři příspěvku pomocí škály 0-4 identifikují v kontextu celého Česka oblasti z hlediska jejich rozvojového potenciálu. Za pomoci analýzy rozsáhlého souboru vstupních dat za obce vytvářejí typologii mikroregionů Česka z hlediska jejich rozvojového potenciálu. V pojetí výzkumu autorů představuje polohově znevýhodněné území oblast, která přibližně odpovídá umístění vnitřních periferií.

Obrázek 11 Typologie správních obvodů POÚ podle rozvojového potenciálu

Zdroj: Perlín a kol. (2019), vlastní úprava (detail zájmového území)

Poznámka 1: škála od 0-4, 0-nevyhraněný typ 1-rozvojový typ, 4-polohově znevýhodněný typ,
Poznámka 2: Blatensko = polohově znevýhodněný typ;
Nepomucko = Sociálně a polohově znevýhodněný typ;
Podbrdsko, kde Březnicko = polohově znevýhodněný typ
a Rožmitálsko = nevyhraněný typ

Celé zájmové území spojuje jeho podobný fyzickogeografický charakter. Ze severní části oblast ohraničuje CHKO Brdy (zřízena 1. 1. 2016) zrušením vojenského újezdu Brdy; www.objevbrdy.cz). Povrch regionu je tvořen mírně až středně zvlněnou vrchovinou patřící do Blatenské pahorkatiny, jež je jihozápadní částí Středočeské pahorkatiny, a která do velké míry předurčuje ráz celého zájmového území. Zejména oblast území Blatenska se dá označit za rybníkářskou, kde rybníky vznikaly zásahem lidí již od 14. století, zatímco území Rožmitálska je spíše typické množstvím obydlí sloužícímu ke druhému bydlení. Celé zájmové území tak, jak je v této diplomové práci dle metodiky vymezeno, se rozkládá na ploše 308,77 km² a dle dat z Českého statistického úřadu (ČSÚ) k 1. 1. 2021 celkový počet obyvatel činil 38 086 (ČSÚ 2021). Z toho vyplývá i průměrná hustota zalidnění celého území, která činila 45,6 obyvatel na km².

Přirozenými centry výše vymezeného zájmového území jsou centra ORP, resp. POÚ jako Blatná s 6 705 obyvateli, dále Nepomuk s 3 730 obyvateli, Březnice s celkem 3 586 obyvateli a Rožmitál pod Třemšínem s celkem 3 586 obyvateli (viz. tabulka č. 4).

Tabulka 4 Vybrané charakteristiky zájmového území

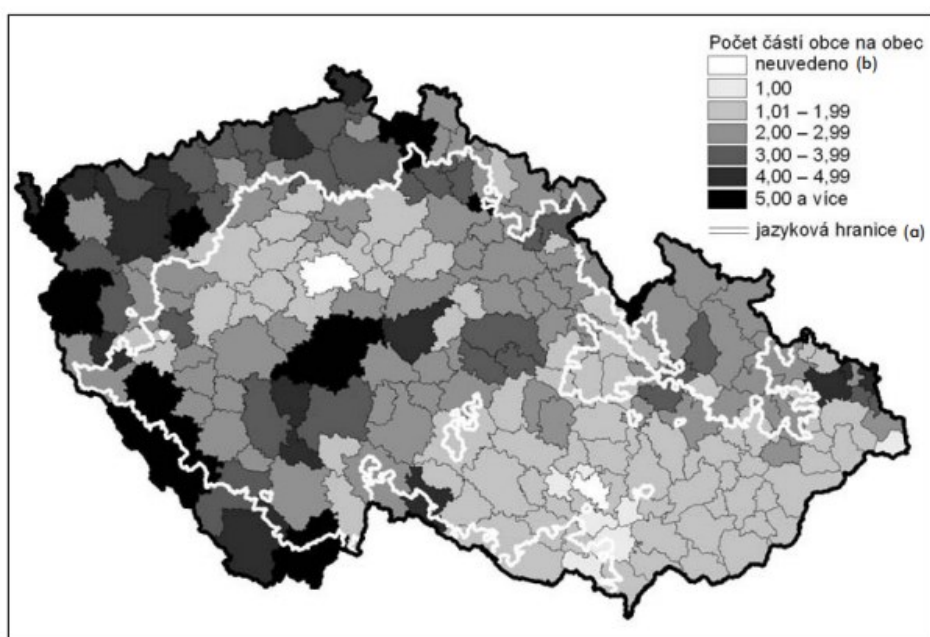
	Blatensko	Nepomucko	Podbrdsko		
Ukazatel	POÚ* Blatná	POÚ* Nepomuk	POÚ Rožmitál p. Tř.	POÚ Březnice	Podbrdsko celkem
Rozloha (km ²)	278,56	308,77	93,89*	153,78	247,67
Počet obyvatel	13 604	11 603	6 023	6 856	12 879
Počet obyvatel sídla POÚ	6 543	3 730	4 309	3 535	x
Hustota obyvatel (obyv./km ²)	48,8	37,5	64,1	44,6	54,35
Počet obcí	26	25	7	15	22
z toho měst	3	2	1	1	2
Počet částí obce celkem	66	64	17	36	53

Zdroj: pokud není uvedeno jinak SLDB (2011), MOS (2021), ČSÚ (2021,) vlastní výpočty a zpracování

Jak vyplývá z výše uvedené tabulky č. 4, zájmové území představuje území s relativně rozdrobenou sídelní strukturou. Například do území Nepomucka administrativně spadá a náleží celkem 25 obcí, na něž připadá celkem 64 částí obce. Ve skutečnosti to v případě Nepomucka znamená, že ačkoliv většina obcí je tvořena jedinou částí obce, vyskytují se zde však i obce (např. Čížkov, Mladý Smolivec, Mileč či Neurazy), které jsou složeny např. ze 7 částí. Podobná situace je tomu i u ostatních obcí v zájmovém území (viz tabulka č.4). Jak poukazují např. ve svém výzkumu Kučera, Kuldová (2005), oblast Středočeské pahorkatiny je typická výskytem nadprůměrného počtu částí obce na obec, což ilustruje také obrázek č. 5. Tento popsáný jev se děje

jako důsledek extrémní rozdrobenosti osídlení, a také četného výskytu vsí menších než 50 obyvatel (Kuldová 2005). K tomuto poznání autoři dochází při srovnání obcí v Čechách s moravskými obcemi, kde nalezneme v průměru velikostně větší sídla. Jak dodává Kuldová (2005), výhodou větší velikosti sídla je kromě jiného také snadnější výkon státní správy, zatímco u rozdrobené sídelní struktury v kombinaci s nepříznivými geografickými podmínkami jde ruku v ruce také komplikace v podobě složitější ekonomické samosprávy všech sídel v lokalitě (Kuldová 2005).

Tabulka 5 Průměrný počet částí obce na obec ve vztahu k česko-německé jazykové hranici z roku 1930, obvody ORP 1. 3. 2021

Zdroj: Kuldová (2005)

Na základě výše uvedené stručné situační analýzy zájmového území, zaměřeného na ilustraci zejména společných znaků celého zájmového území, tak znaků, které předurčují jeho vnitřní diferenciaci, lze dospět k několika poznatkům o dané oblasti:

- Vzhledem k výše uvedeným společným znakům zájmového území a podobným úskalím jeho nekonzistentního vývoje, ke kterému přispěla kombinace rozličných jevů, které jej v konečném důsledku činí z dlouhodobého hlediska územím problémovým, lze u něj při bližším zkoumání narazit i na vnitřní diferenciaci jednotlivých částí zájmového území
- Nabízí se také otázka v souvislosti s ukončením střediskové soustavy obcí (Komárek 2017), jak přistupují k jednotlivým problémovým územím kraje a jak těmto územím lze pomoci
- Z výše uvedeného vyplývá, že území jako celek trpí úskalími, které jej v důsledku toho činí problémovým. Zájmové území bylo již několika autory označeno za problémové či

periferní oblasti (Musil 1999, Jančák 2001, Kubeš, Kraft 2011). Dá se říci, že jestliže má území určitý omezující problém, může mít ale také stejný rozvojový potenciál (HAMPL a kol. 2007, Blažek 2012, Chromý a kol. 2011)

V souvislosti s výše uvedeným shrnutím lze předpokládat, že jestliže existuje typologie zájmového území, ze které se jednotlivé části zájmového území této práce liší, lze předpokládat, že podobná vnitřní diference vznikne mezi jednotlivými částmi zájmového území i na základě hodnocení z hlediska formování a hodnocení sociálních sítí (Chromý 2021, Blažek 2012).

6 Zhodnocení sociálních sítí aktérů zájmového území

Následující kapitola je rozdělena na dvě části. První část kapitoly se věnuje shrnutí výsledků obsahové analýzy dokumentů, na jejichž základě jsou pak ve druhé části interpretovány vlastnosti sociálních sítí odhalených v zájmovém území.

6.1 Zhodnocení analýzy obsahu dokumentů

Jak již bylo uvedeno v kapitole č. 3, vzorek analýzy obsahu dokumentů tvořilo pro tři části zájmového území celkem 6 druhů periodik. Pro území Blatenska se jednalo o Blatenské listy a Zpravodaj Blatensko Sobě, na Nepomucku se jednalo o Nepomucké noviny a Kasejovické noviny a v případě Podbrdsko se jednalo o Březnické noviny a Třemšínské listy. Jak poukazují Hanneman a Riddle (2005), analytici sociálních sítí zřídka odebírají pro zkoumání sociálních sítí vzorky, a naopak nejčastěji identifikují určitou populaci a provedou její sčítání, tzn. že zahrnou všechny prvky vymezené populace v území jako pozorovací jednotky. V případě empirického šetření v této diplomové práci bylo sledováno relativně velké množství materiálu lokálních periodik, kde šlo zkoumat sledované objekty vyskytující se v textu v podobě aktérů (Hanneman, Riddle 2005). Celkem se jednalo o množství 75 výtisků novin. Celkový počet článků objevený v periodikách shrnuje tabulka č. 6. Z článků, které se v periodikách objevovaly a splňovaly kritérium sledované v této práci, tj. akce uskutečněné v zájmovém území, a které jevíly známky akce otevřené široké veřejnosti, byly následně dle kritérií vymezených v kap. č. 3. 6 vybrány pouze relevantní akce splňující daná kritéria. Z nich bylo v konečném důsledku vybráno pro území Blatenska celkem 504 relevantních uskutečněných akcí, pro území Nepomucka se jednalo o množství 220 relevantních uskutečněných akcí a v případě Podbrdsko se zjistilo celkem 416 relevantních uskutečněných akcí v zájmovém území.

Největší počet článků věnující se uskutečněným a zorganizovaným akcím v zájmovém území byl zaznamenán ve Zpravodaji Blatensko Sobě, kde bylo objeveno celkem 528 článků, týkajících se místních společenských akcí. Důvodem může být fakt, že zmíněné periodikum vydává Svaz obcí Blatenska a jedná se o dvouměsíčník. Tomu odpovídá i průměrný počet stran jednoho výtisku (tj. v průměru 50 stran) a také tomu úměrný počet článků publikovaných v novinách. Naproti tomu Blatenské listy vydávané ve stejném území Blatenska jsou čtrnáctideník, jež vydává místní Centrum kultury a vzdělávání Blatná (CKVB), čemuž odpovídá celkem 22 výtisků novin ročně a také průměrný počet stran výtisku, tj. v průměru 20 stran. Nevýhodou Blatenských listů a jejich frekvence vydávání je, že reportáže z konané akce nebo i zprávy z nich se v těchto novinách často dvakrát v daném měsíci opakovaly. Jestliže se tedy např. ve výtisku (5/2019) objevil článek

týkající se např. masopustu ve městě Sedlici a ve výtisku (6/2019) opět odkaz na proběhlý masopust ve zmíněném městě doplněný o fotky z průvodu, byla akce a interakce mezi zúčastněnými aktéry započítána do dat pouze jednou. V důsledku tohoto jevu také došlo k relativně malému počtu zjištěných relevantních akcí z těchto novin v území z celkového počtu publikovaných článků, neboť akcí v celkovém součtu sice nebylo zjištěno tolik, ale k jedné akci se vztahovalo více článků (viz tabulka č. 6).

Zbylá zkoumaná periodika v území představují měsíčníky, kromě Březnických novin, která vydávají jedno letní dvojčíslo, tj. 11 výtisků za rok). Obecně se dá říci, že i v ostatních periodikách docházelo k opakovaným zmínkám o proběhlých akcích, které byly v takovém případě zahrnuty vždy jednou. Naopak nejnižší počet článků věnujících se konání akcí v zájmovém území byl zaznamenán v Kasejovických novinách (viz tabulka č. 6), avšak na rozdíl od Blatenských listů, kde většina publikovaných článků byla pro potřeby této práce nerelevantní (bylo využito 46,4 % článků), většina článků publikovaná v Kasejovických novinách (77,5 %) byla pro cíle této práce naopak využita. V případě Nepomuckých novin obecně se dá říci, že většina publikovaných článků ve zmíněných novinách se však týkala povětšinou akcí i mimo zájmové území nebo i akcí regionálního významu. Takové akce nebyly dle zvolených kritérií v této práci zahrnuty do výsledků analýzy obsahu dokumentů, a proto relevantní počet zahrnutých akcí do analýzy se pohyboval kolem 35 % ze všech možných. Celkový počet relevantních akcí zjištěných v případě těchto novin je proto relativně nízký k celkovému počtu publikovaných článků v Nepomuckých novinách. Celkem 51 % analyzovaných článků ze všech periodik obsahovalo relevantní informace a splňovalo metodikou daná kritéria.

Tabulka 6 Shrnutí analýzy obsahu vybraných lokálních periodik publikovaných v zájmovém území v roce 2019

Shrnutí analýzy obsahu vybraných lokálních periodik publikovaných v zájmovém území v roce 2019			
	Blatensko	Nepomucko	Pobrdsko
Vybraný lokální tisk	Blatenské listy	Nepomucké noviny	Březnické noviny
	Zpravodaj Blatensko Sobě	Kasejovické noviny	Třemšínské listy
Počet publikovaných článků o akcích v tisku	220 (100 %)	288 (100 %)	275 (100 %)
	528 (100 %)	156 (100 %)	576 (100 %)
z toho relevantních akcí splňující kritéria	102 (46,4 %)	99 (34,8 %)	121 (44,0 %)
	402 (76,1 %)	121 (77,5 %)	295 (51,2 %)
Počet relevantních akcí v celém území celkem	504 (67,4 %)	220 (49,5 %)	416 (48,8 %)

Zdroj: Oficiální stránky města Rožmitál pod Třemšínem (2019); Oficiální stránky města Březnice (2019); Oficiální stránky města Nepomuk (2019); Centrum kultury a vzdělávání Blatná (2019); Oficiální stránky Svazku obcí Blatenska (2019); Oficiální stránky města Kasejovice (2019); vlastní empirické šetření a zpracování

Jak již bylo uvedeno dříve, nebyla zkoumána intenzita vazeb mezi jednotlivými aktéry, ale čistě výskyt spolupráce na organizování akce (ano-ne). Velikost článku nebo jeho rozsah neměl ve většině případů vliv na sledované proměnné. Pomyslné prvenství co do četnosti výskytu článků o akcích pro širokou veřejnost obsadily Kasejovické noviny (77,5 %) následované Zpravodajem Blatensko Sobě (76,1 %)

Dá se říci, že analýza obsahu lokálních periodik umožnila identifikovat aktéry a probíhající vazby v zájmovém území, na jejichž základě posléze mohly být doplněny konkrétní výpočty vybraných měř a metrik pomocí analýzy sociálních sítí. Na tomto místě je potřeba říci, že s ohledem na nejednotnost vybraných periodik a jejich nestejnou strukturu je nutné uvažovat ve výsledcích i s jistou pravděpodobností ovlivnění zjištěných výsledků. Je také pravdou, že se jedná o místně zaměřené empirické šetření a o analýzu zejména místních periodik v zájmovém území, a nelze proto výsledky generalizovat a je potřeba vždy v brát úvahu specifickou povahu území a kontextu, za jakým je analýza obsahu dokumentů prováděna. Dá se však říci, že navzdory tomu se použitá metoda jeví jako vhodná pro kódování textových dat vztahujících se ke spolupráci aktérů v zájmovém území, a i její návaznost pro využití v rámci analýzy sociálních sítí.

Ačkoliv sledování intenzity sociálních vazeb není pozorovaným jevem empirické části této práce ani cílem diplomové práce, dovoluji si na tomto místě ve stručnosti shrnout odhalenou intenzitu sledovaných proměnných díky provedenému empirickému šetření. Stupnice intenzity sociálních vazeb v zájmovém území by se dala na základě analýzy obsahu lokálních periodik vyhodnotit následovně:

- 0 = žádný kontakt ve sledovaném časovém období.
- 1 = nárazová akce; odpovídá minimálně 2 uskutečněným akcím ve sledovaném časovém období v zájmovém území (zejména sezónní a tradiční akce či oslavy, kampaně či projekty a jiné).
- 2 = kontakt každých pár měsíců; odpovídá 4-8 uskutečněným akcím ve sledovaném časovém období (divadelní představení či koncert, hasičské soutěže, vystoupení ZUŠ pro veřejnost a jiné).
- 3 = kontakt každý měsíc; odpovídá 9 a více uskutečněným akcím ve sledovaném časovém období (sportovní či karetní soutěže a utkání; besedy v knihovnách či komunitních centrech, burzy, a jiné).
- 4 = pravidelné akce každý týden; odpovídá akcím konajícím se v území opakovaně ve sledovaném časovém období (kurzy, pravidelná setkání, kroužky pro veřejnost či přednášky a workshopy, a jiné).

6.2 Charakteristiky sociálních sítí

Následující podkapitola se věnuje výpočtům, charakteristice zvolených metrik, komparaci výsledků v rámci zájmového území a interpretaci zjištěných poznatků. Sítě disponují spoustou vlastností a lze je rozdělit na dle toho, zda se vztahující buď k jednotlivým uzlům nebo popisující celou síť jako celek (Mervart 2016). Pro zhodnocení sociálních sítí byly v této práci zvoleny následující metriky využívané zejména v analýze sociálních sítí jako je: velikost a hustota sítě, centralita aktérů a centralizace sítě, vymezení jádra a periferie sítě a výpočet homofilie a heterofilie sítě. Uvedený výčet metrik byl zvolen dle výzkumu v práci Lipková a kol. (2019) a také dle výzkumu Vajdová a kol. (2011). Obdobné charakteristiky sociálních sítí byly použity např. i ve výzkumu Majerová a kol. (2010) či v práci Kocura (2017). Síťových konceptů, které by se daly uplatnit však existuje mnohem více, jejich kompletní výčet uvádí např. Hanneman, Riddle (2005).

6.2.1 Velikost a hustota sítě

Mezi základní míry charakterizující vlastnosti sociální sítě patří velikost a hustota (Mervart 2016). Velikost (*size*) obvykle vyjadřuje počet uzlů (neboli vrcholů) v síti (n) nebo v některých případech i počet jejích vazeb (e). Velikost sítě podává informaci o rozsahu sítě a rozsahu datové sady, která síť předurčuje (Hanneman, Riddle 2005).

Hustota (*density*) sítě označuje poměr mezi skutečným počtem vazeb v síti ku maximálnímu možnému počtu vazeb v síti (Hanneman, Riddle 2005). Hodnota hustoty se udává v rozpětí mezi 0 a 1, kdy 0 znamená síť složenou pouze z izolovaných uzlů a zatímco 1 znamená, že každý uzel má vazbu na jiný uzel v síti. (Lipková a kol. 2019). Hodnota hustoty neroste lineárně s velikostí sítě, a lze tudíž komparovat pouze hustoty sítí se srovnatelnou velikostí (Vajdová a kol. 2011), což zájmové území v této práci splňuje. Čím větší je hustota sítě, tím více lze očekávat relací (kontaktů, vztahů) v síti, a tím více propojenou komunitu lze v síti očekávat. Naopak nižší hustota sítě svědčí o komunitě poměrně rozptýlené a menšímu počtu relací (kontaktů, vztahů) v síti. Ke zjištění velikosti sítě byla v programu UCINET využita procedura *Network>Whole network>Multiple whole network measures (number of nodes)* a výpočet hustoty celé sítě byl proveden procedurou *Network>Whole network&Cohesion>Density>Density overall*. Výsledky výpočtů zobrazuje tabulka č. 7 níže.

Tabulka 7 Velikost a hustota sociálních sítí zájmového území v roce 2019

Území	Velikost sítě		Hustota sítě	
	Počet uzlů (n)	Počet vazeb (e)	Hustota	Hustota v %
Blatensko	79	308	0,005	5 %
Nepomucko	37	101	0,076	8 %
Podbrdsko	75	223	0,040	4 %

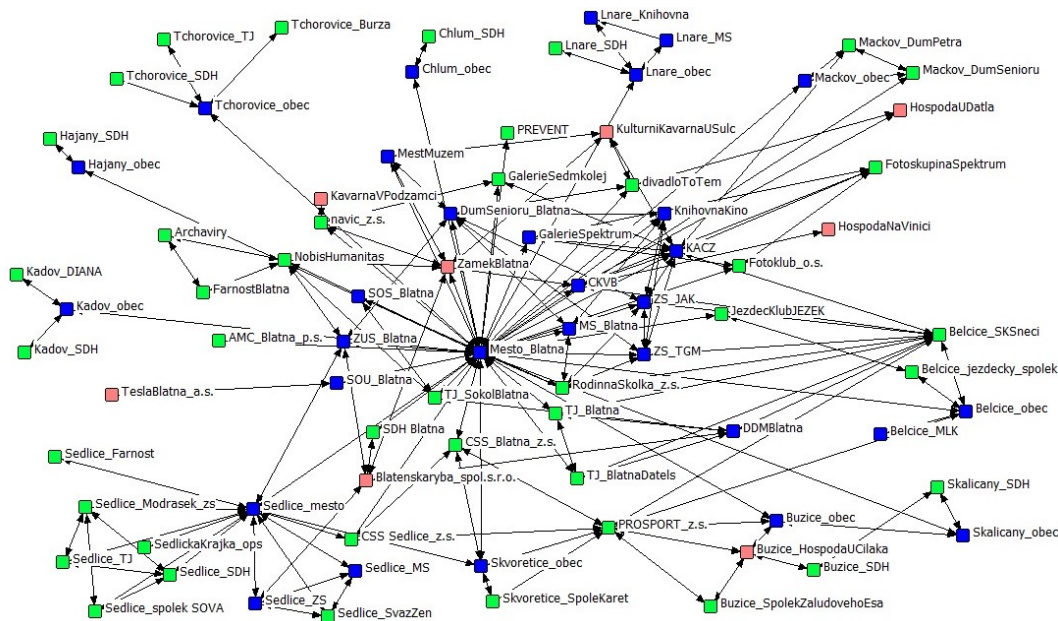
Zdroj: vlastní empirické šetření a zpracování, výpočty provedeny v programu UCINET

Největší velikost sítě byla odhalena na území Blatenska. V této síti se nachází celkem 79 uzlů, resp. aktérů, které jsou mezi sebou navzájem spojeni 308 vazbami, což společně v této kombinaci vytváří hustotu sítě 0,005. Znamená to tedy, že v síti je navázáno 5 % ze všech potenciálně možných vazeb. Hustota sítě to není vysoká, nicméně podle sociogramu (viz obrázek č. 13) je vidět, že se jedná o hustotu dostačující k propojení sítě aktérů navzájem. Naopak nejmenší velikost sítě byla zjištěna na území Nepomucka, kde si ovšem zároveň můžeme všimnout nejvyšší hustoty sítě ze tří částí zájmového území. Hustota sítě v území na Nepomucka vychází 0,076 a v síti přitom nalezneme celkem 37 aktérů spojených 101 vazbami mezi sebou navzájem. Nejmenší hustotu sítě a jen 4 % navázaných vazeb z celkového počtu potenciálně možných navázaných vazeb lze vidět v síti na území Podbrdsko.

Zajímavým jevem velikosti a zároveň hustoty sítě je rozdílný počet vazeb, který je u Blatenska 308 při celkem 79 aktérech sítě, zatímco u Podbrdsko jde o počet 223 vazeb při 75 aktérech sítě. Znamená to tedy, že ačkoliv mají obě zmíněné sítě téměř srovnatelný počet aktérů, spolupráce na Blatensku se jeví čilejší, lépe propojenější a existuje zde tím pádem větší počet vazeb mezi aktéry navzájem. Obecně platí, že čím větší je hustota sítě, tím větší výměnu informací a čilejší spolupráci lze v území očekávat (Vajdová a kol. 2011). Toto tvrzení lze v kontextu zájmového území chápat tak, že hustota sítí v území představuje prostředí spíše méně intenzivní spolupráce mezi aktéry navzájem, kdy se ve všech sledovaných sítích objevuje poměrně častá kooperace jednoho aktéra s jedním dalším aktérem a méně často se odehrává vzájemná spolupráce mezi více aktéry najednou. Dá se tedy říci, že většina aktérů sítě tvoří napojení především na centrum regionu zejména jednou vazbou a zároveň schází více vazeb mezi aktéry navzájem, kterých by mohlo být více. Podle Hannemana a Riddle (2005) s rostoucí velikostí sítě mají sítě tendenci být méně husté, což se v zájmovém území potvrzuje zejména v případě Nepomucka, kde síť aktérů je sice velikostně nejmenší (viz tabulka č. 7) ale zároveň nejhustější v rámci zájmového území. Naopak na Blatensku najdeme velikostně největší síť aktérů, ale hustota sítě aktérů se jeví nejnižší

v zájmovém území (viz tabulka č. 7). Je potřeba ovšem říci, že i když diskutujeme rozdíly mezi sítěmi v rámci tří částí zájmového území, stále se jedná pouze o malé rozdíly.

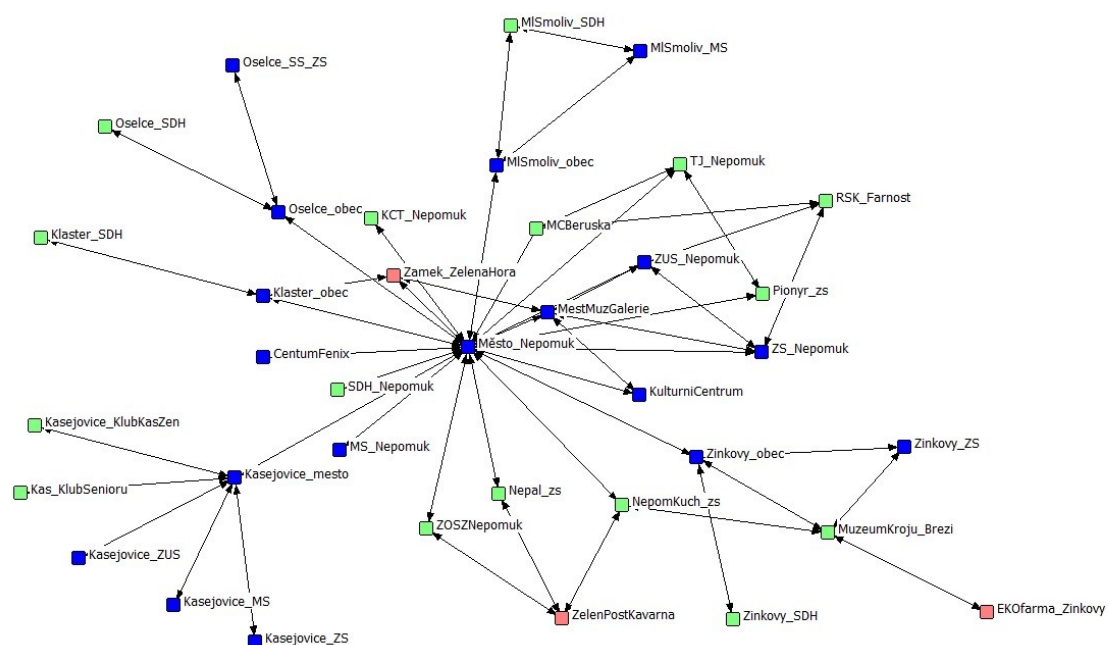
Obrázek 12 Sociogram sítě lokálních aktérů v modelovém území Blatenska v roce 2019

Zdroj: vlastní empirické šetření, výpočty provedeny v programu UCINET, zobrazení sítě v NetDraw UCINET

Poznámka: barevné rozlišení aktérů dle sektoru působení, tj. modrá-veřejný sektor, zelená-neziskový sektor, červená-soukromý sektor

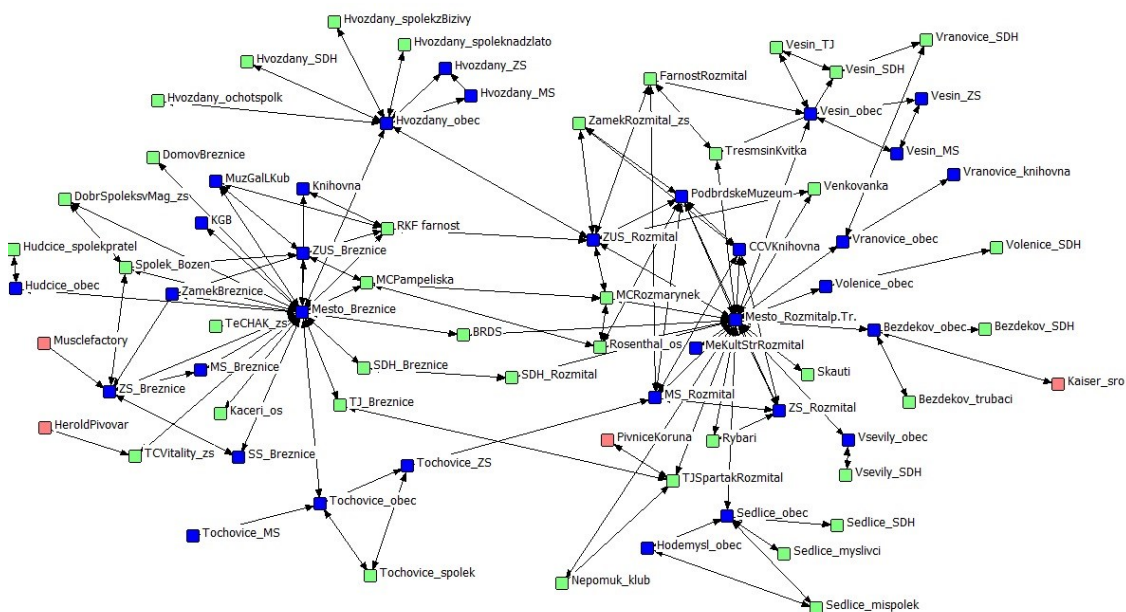
Obrázek 13 Sociogram sítě lokálních aktérů v modelovém území Nepomucka v roce 2019

Zdroj: vlastní empirické šetření, výpočty provedeny v programu UCINET, zobrazení sítě v NetDraw UCINET

Poznámka: barevné rozlišení aktérů dle sektoru působení, tj. modrá-veřejný sektor, zelená-neziskový sektor, červená-soukromý sektor

Obrázek 14 Sociogram sítě lokálních aktérů v modelovém území Podbrdská v roce 2019

Zdroj: vlastní empirické šetření, výpočty provedeny v programu UCINET, zobrazení sítě v NetDraw UCINET

Poznámka: barevné rozlišení aktérů dle sektoru působení, tj. modrá-veřejný sektor, zelená-neziskový sektor, červená-soukromý sektor

6.2.2 Stupeň centrality a mezilehlost

Kromě vlastností, které charakterizují síť jakožto jeden celek, lze zkoumat vlastnosti jednotlivých uzlů v síti, díky kterým lze odhalit (na základě různých hledisek) významné aktéry v síti. K často využívaným mírám odhalujícím klíčové aktéry patří centralita (*centrality*), která může být vyjádřena různými způsoby. Vyjádřením centrality může být např. stupeň centrality (*degree centrality*), kterým se rozumí počet vazeb, které jsou s tímto uzlem spojeny. Čím vyšší má uzel stupeň, tím významnějším aktérem v síti je. V případě sociálních sítí to znamená situaci, kdy aktér s větším počtem navázaných vazeb či kontaktů může mít větší vliv než aktér s méně vazbami či kontakty (Hanneman, Riddle 2005). Stupeň centrality tedy jinými slovy odpovídá stupni centrality konkrétního aktéra v síti.

Jiný přístup k měření centrality představuje tzv. mezilehlost (*betweenness centrality*), která umožňuje zaujmout jiný pohled na uzly v síti než stupeň centrality. Mezilehlost určuje významnost uzlu na základě poměru počtu cest mezi všemi dvojicemi uzlů procházejících, které procházejí skrz daný uzel, ku počtu cest mezi všemi dvojicemi, které srze daný uzel neprocházejí (Diviák 2017, Hanneman, Riddle 2005) a odhaluje tak aktéry, jež nejvíce přemostňují mezi ostatními. V praxi se mezilehlost používá často v sítích, jež prezentují určitý druh pohybu (např. informací) nebo šíření (Mervart 2016). Uzly s vysokou hodnotou mezilehlosti mají na pohyb v síti velký vliv

a ze své pozice mohou ovlivňovat, které informace se dostanou k určitému uzlu. Jestliže by v síti došlo k odstranění uzlů s vysokou hodnotou mezilehlosti, bylo by nutné nalézt nové možnosti šíření a nalézt nové cesty nebo by v důsledku toho mohlo dojít i k přerušení spojení v síti, pokud by byl odstraněn, byť jediný uzel, který síť navzájem propojoval. Takový uzel (byť by obsahoval i malé množství vazeb) by pravděpodobně z pohledu jeho centrality nebo i jiných jeho charakteristik nebyl natolik důležitý, přesto by mohl mít ve výsledku zásadní vliv na chování aktérů v síti (Hanneman, Riddle 2005, Mervart 2016).

Pro výpočet stupně centrality bylo využito v programu UCINET procedury *Network>Centrality>Degree* byla spočtena centralita jednotlivých aktérů sítě. K vypočtení mezilehlosti bylo využito v programu UCINET procedury *Network>Centrality>Betweenness>Nodes*. Vzhledem k rozměrům výchozí tabulky je kompletní výčet výpočtů obou měr centrality uveden v Příloze č. 2. Na tomto místě je uveden pouze souhrn stěžejních vypočtených hodnot důležitých pro interpretaci zjištěného výsledku.

Jak je patrné z tabulky výsledků (viz Příloha č. 2), lze ve všeobecnosti usuzovat poměrně značné překrývání výsledků stupně centrality i mezilehlosti. V kontextu tohoto výzkumu lze poukázat zejména na aktéry umístěné v horních příčkách obou zjišťovaných metrik, tj. zejména centra jednotlivých částí zájmového území jako je město Blatná (s hodnotou mezilehlosti 79), město Nepomuk, město Březnice i město Rožmitál pod Třemšínem.

Z pohledu výše mezilehlosti disponují velmi dobrého umístění na Podbrdsku také Březnický a rožmitálský divadelní spolek (neboli BRDS) s hodnotou mezilehlosti 19, ZUŠ Rožmitál pod Třemšínem s hodnotou mezilehlosti 16 či obec Hvožd'any s mezilehlostí 14. Na Nepomucku jde zejména o obce Žinkovy (15), Oselce (11) a Mladý Smolivec (11).

Nejvyšší hodnotu mezilehlosti vykazuje na Blatensku město Blatná s hodnotou 79 a druhou nejvyšší hodnotu pak město Sedlice s hodnotou 21.

Lze konstatovat, že ve všech sledovaných sociálních sítích jednotlivých částí zájmového území disponují významným umístěním zejména aktéři z řad veřejného sektoru. Jak ilustruje obrázek sociogramů sociálních sítí (viz obrázek č. 13, 14, 15), obraz se točí okolo několika málo ústředních aktérů, kterými jsou zejména centra POÚ, resp. ORP jakožto aktéři veřejné správy nebo jimi zřízené organizace a další obce území.

Zvláštní postavení má na Blatensku aktér soukromého sektoru Zámek Blatná a také Blatenská ryba spol. s.r.o., kteří se dají považovat za významné podporovatele, ale také za sponzory mnoha konaných akcí v území. Kromě aktérů z řad veřejného sektoru jsou ostatní aktéři z neziskového

sektoru zejména v pozici těch, kteří se na spolupráci spíše podílejí (ať tvorbou nebo realizací) a nacházejí často také podporu u dalších aktérů, organizací či institucí.

S ohledem na relativně velké množství sledovaných aktérů v rámci sociálních sítí jednotlivých částí zájmového území budou níže diskutovány pouze zajímavé výsledky zakládající se výsledcích výpočtů. Souhrn konkrétních výsledků je k dispozici v Příloze č. 2 této práce.

Za povšimnutí stojí i vcelku zajímavý výsledek výše zjišťovaných měř u aktéra neziskového sektoru, a sice sdružení Nobiscum humanitas o. s. působícím na Blatensku, jež vykazuje stupeň centrality 6 a v mezilehlosti se umístilo na hodnotě 5. Zjištěné výsledky poukazují, že ačkoliv jmenované sdružení nevykazuje z pohledu stupně centrality na jeho významné postavení v síti co do počtu udržovaných vazeb s ostatními aktéry, zajímavého umístění však dosahuje naopak při výpočtu mezilehlosti, což může znamenat, že sdružení plní v území Blatenska přemost'ující úlohu šíření toku informací pro některé vybrané aktéry sítě. Toto zjištění koresponduje s tvrzením Hannemana a Riddle (2005) a jejich závěry lze tudíž na příkladu jmenovaného sdružení potvrdit. Při pohledu do sociogramu (viz obrázek č. 13) lze zjistit, že přemost'ujícím prvkem je sdružení zejména při konání akcí ve spolupráci s místní farností a v roce 2019 se také podílelo na organizování akcí společně a nedalekou obcí Hajany. Rovněž zaznamenané interakce sdružení Nobiscum humanitas o.s. s místními školami dávají v kontextu mezilehlosti znát, že při potenciálním odstranění sdružení ze sítě by došlo k přerušení zmíněných fungujících interakcí a do jisté míry by změnilo uspořádání sociální sítě Blatenska.

6.2.3 Centralizace sítě

Zatímco stupeň centrality vyjadřuje významnost jednotlivých aktérů v síti, centralita celé sítě jako celku je určena centralizací (*centralization*). Jedná se tedy o vlastnost sítě mající návaznost na stupeň uzlů v síti, ale vztahuje na celou síť jako na celek. Centralizace značí poměr koncentrace míry centralizace (obvykle stupně) vůči koncentraci v maximálně možné koncentrované síti (Diviák 2017). Principem centralizace je porovnání sítě s teoretickou sítí ve tvaru hvězdy, kde má jeden uzel vazby ke všem ostatním a zbylé uzly nedisponují žádnými vazbami (Diviák 2015). Stejně jako hustota sítě i centralizace se udává v rozpětí hodnot 0 a 1, tedy čím blíže je hodnota hustoty blíže 1, tím hustší (resp. centralizovanější) sledovaná síť je (Diviák 2015). Vysoká hodnota centralizace značí nerovnoměrné rozdělení centrality aktérů v síti, a tudíž i pravděpodobnost výskytu jednoho ústředního centrálního aktéra v síti (Mervart 2016).

Centralizace byla vypočtena za použití procedury *Network>Whole network*, čímž byla zjištěna centralizace sítě v jednotlivých územích. Výsledky zobrazuje tabulka č. X.

Tabulka 8 Centralizace sociálních sítí zájmového území v roce 2019

Metrika	Blatensko	Nepomucko	Podbrdsko
Centralizace sítě (v %)	44,28 %	46,45 %	26,06 %

Zdroj: vlastní empirické šetření, výpočty provedeny v programu UCINET

Nejvyšší centralizaci sítě zájmového území ve výši 46,45 % se podařilo odhalit na Nepomucku následovanou druhou nejvyšší centralizací sítě území ve výši 44,28 % na Blatensku. Obě hodnoty se dají považovat ze relativně vysokou centralizaci a obě zjištěné hodnoty dávají předpokládat, že v síti panuje relativně dobrá koordinace, neboť ústřední aktér, kolem kterého najdeme koncentrované vazby, zřejmě dokáže dobře a přímo ovlivňovat a řídit zbývající aktéry, se kterými tvoří vazby (Omar, Jilbert 2020, Diviák 2015). Nevýhodou takto rozložené sítě je ovšem její zranitelnost, kdy v případě odstranění ústředního aktéra sítě dojde zcela k rozrušení celé sociální sítě (Diviák 2017). Méně centralizovanou se jeví naopak síť Podbrdsko s centralizací sítě ve výši 26,06 %, čímž se projevilo působení dvou rovnocenných a stejně velkých aktérů sítě, tj. Březnice a Rožmitálu pod Třemšínem, mezi které jsou vazby v území rozloženy, a tudíž v síti jako celku nenajdeme jediného ústředního aktéra jako je tomu na Blatensku nebo na Nepomucku, ale ústřední aktéry dva (tj. město Březnice a město Rožmitál pod Třemšínem).

Centralizace sítě obecně je vyjádřena strukturou jejího uspořádání, resp. jejím tvarem. Jak je v kapitole č. 2 této diplomové práce nastíněno, v praxi se lze setkat s několika typy uspořádání sítí. Posoudit vizuálně tvar sociální sítě napomohlo vytvoření sociogramů (viz obrázky č. 13, 14, 15) identifikovaných sítí v zájmovém území, které jsou součástí této práce, a díky kterým lze posoudit právě zejména tvar sítí v jednotlivých částech zájmového území mezi sebou navzájem. Právě na podkladě centralizace sítě lze konstatovat značnou podobnost sítí z hlediska jejich tvaru u všech tří zobrazených sociálních sítí. V případě Nepomucka i v případě Blatenska se jedná o síť hvězdicového tvaru. Dle výše uvedených centralit jader zájmového území tomu i označení povaze hvězdicovité sítě v obou území odpovídají i zjištěné výsledky centrality a také ve shodě s nimi i vymezení aktérů jader území, neb podmínkou vzniku hvězdicovité sítě je existence ústředního aktéra (zpravidla se současně jedná o aktéra jádra sítě) území, a to v obou případech platí. Jako kombinovaný tvar sítě bych osobně označila strukturu uspořádání sítě Podbrdsko, kde se objevily prakticky dvě propojené sítě hvězdicovitého tvaru, avšak z důvodu výskytu dvou ústředních aktérů v území se zároveň nejedná v případě Podbrdsko o ideální tvar hvězdicovité sítě. Jak bylo uvedeno v kapitole č. 3. 1 pojednávající o metodice výběru území, je možné, že se jedná o s největší pravděpodobností o důsledek metodiky ve smyslu spojení dvou území POÚ.

Dalo by se konstatovat, že zjištěný výsledek centralizace sledovaných sítí do jisté míry odráží definovanou metodiku realizovaného empirického šetření v této práci. Dalo by se usuzovat, že výše uvedený výsledek centralizace je vyjádřením rozdílné řádovostní úrovně postavení aktérů ve veřejném sektoru. Ačkoliv v matici souslednosti nebyl sektor působení aktérů rozlišován a části zájmového území byla brána jako jeden mikroregion, a to bez ohledu na hierarchii aktérů v sítích, navzdory tomu je patrné, že se ve sledovaných sítích zobrazuje vliv center jednotlivých částí zájmového území na ostatní aktéry zastávajících nižší řádovostní úroveň než centrum. Ve skutečnosti jsou to právě centra POÚ, resp. ORP, která značně ovlivňují a řídí jednotlivé aktéry sociálních sítí, neboť aktivity např. místních zájmových spolků, neziskových organizací, občanských sdružení či jiných v území buď zcela, nebo významně financují, dokonce i organizační složky zřizují či jinak zaštiťují. Je ovšem také potřeba říci (k výše zmíněné nevýhodě v podobě zranitelnosti hvězdicově uspořádané sítě), že bez významného postavení centra regionu v sociální síti by sociální síť nemohla v území existovat a fungovat.

6.2.4 Jádru a periferie sítě

Koncept běžně používaný v analýze sociálních sítí představuje i jádro–periferie. Lze usuzovat, že pomocí zmíněného konceptu lze vhodně detekovat jádrové i periferní struktury v území, tzn. odlišit husté a soudržné jádro od řídké a nesouvislé periferie (Borgatti, Everett 2000). Často je mezi odborníky diskutována i blízkost konceptu jádro–periferie k výše uvedené a interpretované centralitou, jejíž prostřednictvím lze popsat strukturu sítě (Borgatti, Everett 2000). V kontextu konceptu jádro–periferie se jedná zpravidla o dvě skupiny aktérů, které se od sebe liší vnitřní hustotou sítě, přičemž hustota jádra bývá zpravidla větší než hustota periferie. Jak uvádí Vajdová a kol. (2011), uspořádání periferie a jádra sítě může poukazovat na existenci i na vyšší míru sociálního kapitálu v síti, potažmo i v konkrétním území. Odlišení aktérů jader od aktérů periferie se zadařilo díky použití procedury *Network>Core/Periphery>Categorical*, díky které byly vygenerovány zejména aktéři jader. Tabulka č. 9 podává kvantitativní souhrn a tabulka č. 10 uvádí konkrétní přehled aktérů, kteří byli zařazeni do kategorie jader sledovaných sociálních sítí.

Tabulka 9 Identifikované jádro sociálních sítí zájmového území v roce 2019

	Blatensko	Nepomucko	Pobrdsko
Celkový počet aktérů v síti (n)	79	37	75
z toho v jádru sítě	14	5	12
z toho v jádru sítě (v %)	17,0 %	13,5 %	16,0 %

Zdroj: vlastní empirické šetření, výpočty provedeny v programu UCINET

Tabulka 10 Přehled aktérů jader sociálních sítí zájmového území v roce 2019

Aktéři jader sociálních sítí zájmového území v roce 2019		
Blatensko	Nepomucko	Pobrdsko
Město Blatná	Město Nepomuk	Město Rožmitál p. Třemšínem
CKVB Blatná	Městské muzeum a galerie Nepomuk	Město Březnice
KACZ Blatná	Zámek Zelená Hora	CCV a městská knihovna Rožmitál p. Tř.
ZŠ TGM Blatná	ZŠ Nepomuk	Podbrdské muzeum Rožmitál p. Tř.
ZŠ JAK Blatná	ZUŠ Nepomuk	MŠ Rožmitál p. Tř.
MŠ Blatná		ZŠ Rožmitál p. Tř.
ZUŠ Blatná		ZUŠ Rožmitál p. Tř.
Knihovna a kino Blatná		ZUŠ Březnice
Rodinná školka z. s. Blatná		MC Rozmarýnek Rožmitál p. Tř.
Dům seniorů Blatná		MC Pampeliška Březnice
Zámek Blatná		Rosenthal o. s.
Nobiscum humanitas o.s.		RKF Rožmitál p. Třemšínem
Bělčice SK (Šneci)		
Sedlice město		

Zdroj: vlastní empirické šetření, výpočty provedeny v programu UCINET; Poznámka: zbylí zde neuvedení aktéři sítí byli zařazeni dle výpočtu mezi periferní aktéry

Největší počet aktérů, které lze zařadit do jader při srovnání jednotlivých částí zájmového území mezi sebou (i s ohledem na celkovou velikost jednotlivých sítí uvedenou v kapitole č. 5. 2. 1), se projevil na Blatensku, kam bylo do zařazeno 14 aktérů z celkového počtu 79 aktérů, to znamená 17 % všech aktérů sítě Blatenska. Nejmenší počet aktérů z celkového počtu aktérů ve sledované sociální síti se v jádru nachází na Nepomucku (viz tabulka č. 9).

Konkrétní výčet aktérů zařazených do jader jednotlivých částí zájmového území podává tabulka č. 10. Lze usuzovat, že pro tři sledované sociální sítě jednotlivých částí zájmových území se potvrzuje hypotéza této diplomové práce, a také hypotéza práce Kocura (2017), kdy v jádrech

sledovaných sítí se umístili převážně aktéři z řad veřejného sektoru. Zjištěné výsledky se současně shodují s výpočty stupně centrality a mezilehlosti aktérů, jež se ocitli v jádru, a značně s nimi korespondují a navzájem se také doplňují.

Jak vypovídá tabulka č. 10, do jádra sledované sítě na Blatensku se na základě výpočtu 14 aktérů. Z těchto 14 jádrových aktérů 8 z nich pochází z veřejného sektoru, tj. 57 %. Jinými slovy více než polovina aktérů zařazených do sítě se řadí do veřejného sektoru. V jádru sítě na Nepomucku se 4 aktéři z 5 vymezených řadí do veřejného sektoru a jeden zbývající, konkrétně Zámek Zelená Hora, patří do sektoru soukromého. V případě Podbrdsk tvoří aktéři veřejného sektoru více než polovinu aktérů zařazených do jádra sítě Podbrdsk, tj. 67 %. Konkrétně to znamená 8 aktérů z řad veřejného sektoru z celkového počtu 12 jádrových aktérů sítě Podbrdsk.

Aktéři sítí, kteří se nezařadili do jader sledovaných sítí, patří ve většině případů do neziskového sektoru. Jediným aktérem soukromého sektoru, jež byl zařazen do jádra sociální sítě, představuje Zámek Blatná na Blatensku. Jedná se o významného aktéra, jež, na rozdíl od dalších aktérů soukromého sektoru, v tomto výzkumu plní významnou funkci při organizaci a realizaci společenských akcí, ať už jako organizátor a pořadatel, nebo také jako místo k uskutečnění společenských akcí.

Jak již bylo výše u výpočtu centrality poukázáno na umístění a pozici místních škol v síti, i tabulka č. 10 potvrzuje ve všech třech případech sociálních sítí jednotlivých částí zájmového území, že MŠ, ZŠ či ZUŠ jednotlivých částí zájmového území se řadí do jádra sítě. V zásadě tedy platí předpoklad Boggratiho a Everetta (2000), že centralita aktérů sítě značně koresponduje s problematikou jádra–periferie a v tomto případě přináší obě charakteristiky velmi podobné výsledky. Aktéři vykazující vyšší hodnotu centrality v síti se prakticky všichni zařadili do jader sítí jednotlivých částí zájmového území. Kvantitativně lze koncept jádro–periferie vyjádřit např. metrikou hustoty sítě aktérů jádra a hustoty sítě aktérů periferie zvláště, např. za využití kombinace matice souslednosti a matice atributů (tzn. atributů ve smyslu zohlednění jádro x periferie). V této diplomové práci bylo od užití zmíněné metriky upuštěno, avšak metriku již např. použila ve výzkumu např. Vajdová a kol. (2010) či Kocur (2017).

6.2.5 Homofilie a heterofilie na sektorech

Homofilie odráží v obecném smyslu myšlenku, že aktéři s podobnými vlastnostmi nebo atributy budou mít větší tendenci vytvářet vzájemné vztahy a sociální vazby ve srovnání s aktéry, kteří jsou od nich odlišní (Diviák 2018). Opakem homofilie je heterofilie neboli náchyllost navazovat sociální vazby na základě odlišnosti, kterou lze např. pozitivně uplatnit v teoriích šíření inovací

(Blažek, Uhlíř 2011). Ve zmíněném mechanismu lze objevit i analogii Granovetterem (1973) definovaných silných a slabých vazeb. Vztahy navázané na základě podobnosti mají podobné informace i zdroje (tj. silné vazby) a naopak vztahy založené na základě odlišnosti mohou přinést nové informace či zdroje (tj. silné vazby).

S homofilií také úzce souvisí i mechanismus nazývaný se generalizovaná sociální selekce. Zmíněný mechanismus by bylo možné popsat jako působení určité společné vlastnosti aktérů v síti, díky které daný vybraný aktér získá jistou výhodu oproti jiným, zejména v podobě zdroje nebo významné pozice v síti (McPherson a kol. 2001 In: Diviák 2018). Tato výhoda pak určuje, zda jde o postavení aktéra v centru anebo na okraji. Aktéři disponující těmito výhodnými zdroji se dají považovat za strategické aktéry v síti, jež mají odpovídající vliv i na fungování celé sítě a mohou díky tomu zastávat adekvátní významné postavení v síti (Omar, Jilbert 2020; Bright a kol. 2015 In: Diviák 2018). Jinými slovy se dá říci, že zdroje či vlastnosti aktérů mohou být v kontextu zmíněného mechanismu důvodem, proč se někteří aktéři ocitli v centru či na okraji sítě, a naopak může jít o nedostatek či absence zdrojů, co mohlo způsobit okrajovou pozici aktéra v síti.

Výše popsaný jev je možné charakterizovat pomocí tzv. E-I Homophily Index, který byl vypočítán v programu UCINET pomocí procedury *Network>Cohesion>E-I Index*. E-I je měřítkem preferencí v rámci i mimo skupinu a svým výpočtem umožňuje zkoumat rozdíly mezi skupinami aktérů se stejnými atributy a jejich stupněm uzavřením (Hanneman, Riddle 2005, book.org). Rozsah možných hodnot indexu EI je omezen počtem skupin, relativní velikostí skupin a celkovým počtem vazeb v grafu. Hodnota E-I indexu nabývá hodnot v rozpětí -1 až +1 následovně:

- Hodnota -1 znamená úplnou homofilií, tj. všechny vztahy probíhají pouze s aktéry se stejným atributem (tzn. se stejným sektorem)
- Hodnota +1 znamená úplnou heterofilitu, tj. všechny vztahy probíhají pouze s aktéry jiného atributu, než jaký je atribut sledovaného aktéra
- Hodnota 0 znamená stejný počet vztahů vně i mimo zvolený atribut

Výpočet E-I indexu spočívá v rozdílu počtu vazeb mimo skupinu a počtu vazeb ve skupině děleného celkovým počtem vazeb (Omar, Jilbert 2020). Výsledky zjištěných hodnot zobrazují následující tabulky č. 11, 12 a 13.

Tabulka 11 Matice hustoty sociální sítě dle jednotlivých sektorů zájmového území Blatenska v roce 2019

Sektor	1	2	3
1	0,99	0,057	0,052
2	0,057	0,028	0,027
3	0,052	0,027	0,071

E-I Index: 0.154

Zdroj: vlastní šetření, výpočty provedeny v programu UCINET

Poznámka: 1 – veřejný sektor, 2 – neziskový sektor, 3 – soukromý sektor

Tabulka 12 Matice hustoty sociální sítě dle jednotlivých sektorů zájmového území Nepomucka v roce 2019

Sektor	1	2	3
1	0,137	0,066	0,056
2	0,066	0,033	0,083
3	0,056	0,083	0

E-I Index: 0,020

Zdroj: vlastní šetření, výpočty provedeny v programu UCINET

Poznámka: 1 – veřejný sektor, 2 – neziskový sektor, 3 – soukromý sektor

Tabulka 13 Matice hustoty sociální sítě dle jednotlivých sektorů zájmového území Podbrdsko v roce 2019

Sektor	1	2	3
1	0,093	0,049	0,015
2	0,049	0,014	0,013
3	0,015	0,013	0

E-I Index: 0.048

Zdroj: vlastní šetření, výpočty provedeny v programu UCINET

Poznámka: 1 – veřejný sektor, 2 – neziskový sektor, 3 – soukromý sektor

Tabulka 14 Výpočet E-I Indexu dle jednotlivých sektorů v jednotlivých částech zájmového území v roce 2019

Sektor	Blatensko	Nepomucko	Podbrdsko
1	0,006	-0,313	-0,217
2	0,238	0,484	0,518
3	0,680	1,000	1,000
Celkem E-I Index	0,154	0,02	0,048

Zdroj: vlastní šetření, výpočty provedeny v programu UCINET

Poznámka: 1 – veřejný sektor, 2 – neziskový sektor, 3 – soukromý sektor

Ze zjištěných výsledků ve všech jednotlivých částech zájmového území vychází nejvyšší hustota uvnitř sektoru u veřejného sektoru. Dle hodnot E-I indexu však lze vidět jisté rozdíly ve výsledných hodnotách indexu mezi územími. Území spíše homofilními vztahy ve veřejném sektoru je se zápornou hodnotou indexu -0,313 Nepomucko následované se zápornou hodnotou v Podbrdsku -0,217. Obě zmíněná území by se z výsledné hodnoty E.-I indexu dala označit jako spíše homofilní.

Na Blatensku najdeme hustou síť veřejného sektoru s hodnotou 0,993. Dá se říci, že veřejný sektor na Blatensku má prostředky a silný administrativní aparát pro konání akcí anebo umí dobře prostředky získat a dál distribuovat (Majerová a kol. Z hlediska výsledku E-I indexu vychází hodnota 0,006, což značí stejný počet vazeb vně i uvnitř sektoru, jiný slovy podává výsledek informaci o dobré spolupráci a vyrovnanosti mezi aktéry na Blatensku. Veřejný sektor na Blatensku spolupracuje rovnoměrně jak s neziskovým (0,057) tak se soukromým (0,052) sektorem. Zde se projevuje také vliv dvou strategických aktérů soukromého sektoru na Blatensku, jež se aktivně podílejí na akcích v území, konkrétně se je jedná o Zámek Blatná (zástupce soukromého sektoru) a také společnost Blatenská ryba spol. s.r.o.

Pro zjištění výpočty platné u soukromého sektoru na Nepomucku a Podbrdsku platí, že v obou případech vykazují úplnou heterofilitu a v obou územích hodnota E-I dosahuje ideální hodnoty 1. Tento výsledek je dán tím, že aktéři soukromého sektoru, kteří se do sítí ve zmíněných dvou územích jako činní aktéři na základě empirického šetření dostali, fungují v území zejména jako významní a pravidelní sponzoři akcí. Lze tedy usuzovat a současně se také ukazuje, že aktéři soukromého sektoru na Nepomucku a Podbrdsku udržují vazby prakticky pouze ve spolupráci jiným sektorem než se soukromým. Tento diskutovaný výsledek je zcela logický, neb jestliže se jedná o sponzorství, ve může být vazba na jednu stranu vzájemná, ale odlišnost se projeví také ve smyslu prostředků, kterým soukromý sektor disponuje. Účast soukromého sektoru v sociálních sítích je z tohoto pohledu vítaný. Tomuto výsledku odpovídají i výsledky v maticích hustoty, kdy vychází v obou případech 0, tedy žádné vazby s dalším soukromým sektorem uvnitř vlastní skupiny. Na tomto místě je potřeba zároveň říci, že sponzorů ve všech třech jednotlivých částech zájmového území je větší množství, než jaké se dostalo do empirického šetření této práce, avšak v potaz (na základě zadaných kritérií obsahové analýzy dokumentů) byli zohledněni pouze aktéři podporující organizování a konání akcí pro veřejnost v zájmovém území spíše pravidelně než nárazově.

Pokud se jedná o soukromý sektor na Blatensku, registrujeme zde oproti Nepomucku a Podbrdsku hodnotu E-I indexu ve výši 0,680, což je hodnota značící téměř heterofilní vztahy v rámci sociální sítě v území a značí fungující vztahy na bázi kooperace s veřejným sektorem. Aktéři soukromého sektoru na Blatensku, jež se na základě výsledků empirického šetření dostali do sociální sítě na Blatensku, lze charakterizovat v první řadě jako místo pro setkávání a uskutečňování společenských akcí (často hostince nebo kavárny, viz přehled aktérů v Příloze č. 1), a ve druhé řadě také jako samotní organizátoři akcí, jež sami akce pořádají a iniciují, čímž se významně podílí na rozvoji místního dění, potažmo rozvoji sociálního kapitálu a také obecně místního rozvoje.

7 Zhodnocení úrovně sociálních sítí zájmového území a závěrečné poznámky

Tématem předložené diplomové práce se stalo využití metody analýzy sociálních sítí v oblasti výzkumu rozvoje problémových oblastí na příkladu tří částí zájmového území, vykazujícího z geografického pohledu dlouhodobě periferní znaky vnitřní periferie. Předkládaná diplomová práce přinesla alternativu k výzkumu periferních oblastí v podobě matematizovaného přístupu prostřednictvím metody analýzy sociálních sítí.

Cílem provedeného výzkumu bylo identifikovat a charakterizovat sociální sítě a vazby mezi aktéry veřejného, neziskového a soukromého sektoru ve třech částech vybraného zájmového území vnitřní periferie. Snahou této práce bylo získat poznatek o velikosti, hustotě a celkovém uspořádání existujících sociálních vazeb v zájmovém území a pohlédnout tak na vzájemnou spolupráci aktérů, založené na uskutečňování aktivit a organizovaných akcích v území.

Na začátku diplomové práce bylo formulováno a v příslušných kapitolách práce následně interpretováno celkem šest výzkumných otázek. Zde se nabízí místo pro jejich shrnutí.

- a) *Jakou velikost mají identifikované sociální sítě v zájmovém území?* Na příkladu použité charakteristiky vyjadřující velikost sítě (tj. dle metodiky analýzy sociálních sítí prostý počet aktérů v síti) byla prokázána podobnost velikostí sociálních sítí území Blatenska a Podbrdsko. Nejmenší velikost sítě byla prokázána na území Nepomucka, kde bylo identifikováno nejmenší množství aktérů sítě ve srovnání s Podbrdskem a Blatenskem.
- b) *Jakým způsobem by se dala charakterizovat frekvence spolupráce mezi aktéry v sociálních sítích?* Za pomoci vybrané charakteristiky vyjadřující hustotu sítě bylo možné zhodnotit propojenost vzájemných vazeb mezi aktéry a počet relací nacházejících se v síti. Dle výsledku použité charakteristiky lze poukázat na podobnou frekvenci spolupráce danou hustotou vzájemných vazeb mezi aktéry, zejména na území Blatenska a Podbrdsko. Nejvíce propojenou sociální sítí z hlediska vzájemných interakcí a vazeb disponuje území Nepomucka. Jsou to právě husté sítě, napomáhající vztahům, založeným na důvěře a soudržnosti, čímž také pomáhají redukovat nejistotu, zprostředkovávají přístup k informacím a umožňují vzájemné učení (FromholdEisebith 2004 In: Vajdová a kol. 2011). V kontextu tohoto výzkumu založeného na hodnocení účasti nebo organizace veřejných akcí lze hustotu rovněž interpretovat jako obecně vyšší participaci aktérů na uskutečňování akcí pro veřejnost.

- c) *Které aktéry lze považovat za vlivné z hlediska jejich pozice v sociálních sítích?* Pomocí výpočtu vyjadřujícího míru centrality se podařilo odhalit a kvantifikovat centrální aktéry s významnou pozicí v sociální síti. Stupeň centralizace pomohl rozpoznat aktéry disponující největším počtem navázaných vazeb na jiné aktéry sítě, zatímco mezilehlost pomohla ukázat centrální aktéry z jiného úhlu pohledu, neboť odhaluje takové aktéry, jež nejvíce přemostňují mezi ostatními. Podle Putnama (1993) jde právě o přemostňující sociální kapitál, jež lze přirovnat k funkci tmelu určité skupiny nebo komunity, a díky kterému lze následně rozvíjet sociální kapitál v území. Centralita aktérů z tohoto úhlu pohledu přinesla zajímavé výsledky na pozici některých strategicky umístěných aktérů v síti. Lze konstatovat, že se v zájmovém území potvrdil předpoklad a hypotéza formulovaná na počátku výzkumu, kdy významnou pozicí v síti disponují zejména aktéři veřejného sektoru, jež se umístili na vrcholu hodnocení v obou sledovaných mírách centrality. Naopak za nejméně vlivné lze v síti považovat takové aktéry, které pravděpodobně sice nedisponují odpovídajícími zdroji (Burt 1992), ale zato jsou důležitou součástí teritoriální sítě aktérů a nutným předpokladem pro funkční kooperativní prostředí, které je mnoha autory považováno za klíčové pro endogenní rozvoj (Cannarella, Piccioni 2008 In: Vajdová a kol 2010, Bernard 2011). Z pohledu centrality lze za nejméně vlivné aktéry považovat v převážné většině případů v rámci tohoto výzkumu aktéry neziskového sektoru (blíže Kůsová 2013).
- d) *Jak se jeví struktura uspořádání sociálních sítí?* Strukturu sociálních sítí umožnila ilustrovat charakteristika vyjadřující centralizaci sítě. Charakteristika udává, do jaké míry je sociální síť buď rovnoměrně rozložená, nebo nerovnoměrně rozložená. Lze usuzovat, že čím větší rovnoměrnost lze v sociální síti postihnout, tím méně je daná sociální síť centralizovaná a naopak. Centralizace do jisté míry poukazuje i na stupeň hierarchie působící v dané sociální síti (Komárek 2017). Vysoce centralizovaná sociální síť obsahuje jednoho ústředního aktéra a dala by se vyjádřit tvarem hvězdy. Při srovnání centralizace sociálních sítí mezi jednotlivými částmi zájmového území se prokázala podobnost v centralizaci v území Blatenska (44,28 %) a Nepomucka (46,45 %), což ilustrují vytvořené sociogramy (viz obrázek č. 13 a 14). V obou sítích existuje jeden ústřední aktér, který má zřejmě vliv na ostatní aktéry sítě, ale současně v obou částech zájmového území existuje i dostatečný počet interakcí mezi ostatními aktéry v síti. O něco nižší centralizace byla zjištěna na Nepomucku (26,06 %), což svědčí o rovnoměrně rozložené sociální síti aktérů a také o nižší hierarchii působící v síti. Např. autoři Beugelsdijk, Van Schaik (2005 In: Vajdová a kol. 2010) poukazují, že regiony s hustými sítěmi interakcí lze považovat za

dobře fungující právě proto, že podporují spolupráci uvnitř sítě místo hierarchického nařizování.

- e) *Lze v sociálních sítích označit jádrové a okrajové aktéry?* Vymezení aktérů jader sociálních sítí v jednotlivých částech zájmového území se rovněž potvrdily výsledky výše uvedené charakteristiky vyjádřené centralizací jednotlivých aktérů sociálních sítí, neboť v horních příčkách obou metrik se umístili zejména aktéři veřejného sektoru. Výsledky aktérů, zařazených do jader sociálních sítí shrnuje tabulka č. 10.
- f) *Jakou lze v sociálních sítích pozorovat hustotu dle sektoru působení aktérů?* Podstata zmíněné výzkumné otázky spočívala ve snaze vyčíslit a porovnat hustotu vazeb či interakcí aktérů dle sektoru jejich působení jak uvnitř skupiny, tak i vně. Pomocí výpočtů E-I indexu a také matice hustoty sítě dle sektorů bylo zjištěno, které sektory spolu nejčastěji participují a které naopak méně. Interpretace zjištěných výsledků byla provedena v kap. č. 5. 2. 5. Závěrem ze zjištěných výsledků lze říci, že ve třech částech zájmového území disponuje nejvyšší hustotou sítě stejného sektoru místní veřejná správa. Na základě výpočtu této charakteristiky mohla být potvrzena hypotéza uvedena v úvodu této práce.

Z výše uvedeného shrnutí lze konstatovat, že hypotéza, formulovaná v úvodu této diplomové práce potvrdila, shodné výsledky výzkumu s výsledky práce Kocura (2017) a s výsledky výzkumu Vajdové a kol. (2011). Z analýzy sociálních sítí jednotlivých částí zájmového území a jejich vzájemné komparace lze konstatovat, že ve středozápadojihočeském pomezí lze pozorovat podobné tendence, které na příkladu území Rýmařovska a Krnovska potvrdil i Kocur (2017). Ke stejným závěrům dospěla i Vajdová a kol. (2010) při realizaci výzkumu pomocí analýzy sociálních sítí veřejných, soukromých a neziskových institucí. Jak bylo nastíněno již v úvodu, autoři dospěli k závěrům, že místní veřejná správa představuje rozhodujícího aktéra pro místní rozvoj v území (Vajdová a kol. 2010). Zmíněnou hypotézu lze v této práci demonstrovat zejména výsledcích měř centrality, dále pomocí charakteristiky jádro–periferie, díky níž se podařilo vymezit jádrové aktéry území. Stěžejním výpočtem, kde je ověření hypotézy nejvíce patrné a zjevné, představuje charakteristika homofilie na sektorech, díky které se podařilo zhodnotit hustotu sítě skupin aktérů podle sektoru jejich působení, a to i v porovnání uvnitř i vně těchto skupin. Jak vyplývá z diskuze výsledků výzkumných otázek výše, lze konstatovat, že aktéři z řad veřejného sektoru se v charakteristikách centrality a mezilehlosti umístili v horních příčkách hodnocení.

Ukázalo se, že použitá analýza obsahu lokálních periodik poskytla relevantní odrazový můstek, díky kterému mohli být odhaleni klíčoví aktéři působící v jednotlivých částech zájmového území. Jak již bylo uvedeno v kapitole č. 3. 3, lze usuzovat, že lokální periodika představují vhodný

způsob, kterým by se mohl sociální kapitál měřit, a to i prostřednictvím sítí (Pileček 2010, Majerová a kol. 2011). Lze usuzovat, že na mikroregionální úrovni (které byla v této práci věnována pozornost a na kterou se zaměřovala) a v územích venkovského typu, představují lokální periodika navzdory rozvoji internetu nadále významný prvek pro předávání a šíření informací, mající současně i mnoho dalších přidaných efektů ve formě např. šíření tradic jako faktoru regionální či kulturní identity (Chromý, Skála 2010) či podporu občanské angažovanosti (Komárek 2017) a několika dalších efektů. Ať už se jedná o jakýkoliv uplatňovaný koncept, nutným předpokladem je vždy důvěra a podstatný vliv hraje je také „zakořenění“ (Blažek, Uhlíř 2011, Granovetter 1973). Osobně se domnívám, že podobný efekt, kterého ve venkovském prostoru dosahují lokální periodika, může mít ještě zejména v malých venkovských obcích na šíření informací kromě místních novin i místní rozhlas nebo místní veřejná vývěska či nástěnka.

Možnost pohlédnout na roli aktérů a strukturu jejich sítě jako na jeden celek je zásadním prvkem mnoha konceptů jako např. endogenního rozvoje území, institucionálního přístupu regionálního rozvoje nebo také analýzy sociálních sítí (Diviák 2017). Lze usuzovat, že jestliže existuje mezi aktéry v síti dobré propojení, pak také existuje jejich vzájemná spolupráce, dochází mezi nimi k výměně informací či obecně lepší komunikaci mezi aktéry (Hanneman, Riddle 2005). Co to ale znamená „mít v síti dobré propojení“, „mít více příležitostí“ anebo „více omezení“ či „významné postavení“? Na tyto otázky je obtížné odpovědět, avšak k jejich zodpovězení významně přispěla v posledních letech metoda analýzy sociálních sítí, která díky přesným definicím a konkrétním přístupům výpočtů může pomoci odhalit strukturu sociálních vztahů v reálném světě (Hanemann, Riddle 2005).

Pomocí analýzy sociálních sítí byly v částech zájmového území odhaleny tři sociální sítě aktérů, jež mají podíl na organizaci a uskutečňování společenských akcí, a v důsledku toho také zřejmě i svůj podíl na podpoře a rozvoji sociálního kapitálu v území. Vzhledem k celkem 191 vymezeným identifikovaným aktérům v celém zájmovém území, tj. za všechny tři části zájmového území dohromady, bylo cílem analytické části práce zejména porovnat tři sociální sítě mezi sebou, a to s důrazem na síť jako jeden celek a zachytit jejich trend. Nebylo tudíž již zcela možné do detailu zkoumat individuální rozdíly mezi jednotlivými aktéry v území. Podařilo se však na základě výpočtů určit zajímavě situované či strategické aktéry v síti a těm věnovat pozornost. Stálo by jistě za námahu, podívat se na jednotlivé aktéry sítě a větší pozorovaný detail by zřejmě odhalil zajímavé souvislosti i mezi aktéry uvnitř sítě. Na druhou stranu je třeba říci, že co do struktury zájmového území a jeho venkovskému charakteru (Perlín a kol. 2010, Perlín a kol. 2019) se na základě získaných dat potvrdilo, že tři části zájmového území jsou si strukturou sociálních sítí

(pozn. sektorem působení aktérů) navzájem podobná, a stejně tak struktura aktérů jako takových je do značné míry ve třech částech zájmového území analogická. Jinými slovy se dá říci, že v sítích nalezneme podobnou strukturu aktérů veřejného (město, městská galerie, městská knihovna, ZŠ, MŠ a jiné), neziskového (TJ, KCT, RKF, SDH, spolky místní či pobočné spolky) i soukromého sektoru (významný sponzor území, místo konání akcí) ve všech částech zájmového území. Proto není ani tak podstatná samotná struktura aktérů jako taková, ale naopak vztahy a interakce mezi aktéry v síti ano.

Je však potřeba na tomto místě znovu připomenout, že kvalita analýzy sociálních sítí je vždy podmíněna kvalitou shromážděných údajů co do rozsahu a sledovaných zdrojů, ale také přesností jejich třídění. Navzdory tomu se jedná o metodu, která jako jedna z mála umožňuje posoudit síť vizuálně, a také doplnit síť o rozličné charakteristik a metriky indikující strukturální vlastnosti jednotlivých uzlů anebo také síť jako celek (Lipková a kol. 2019). Pouhé zobrazení sítě k interpretaci charakteru sítě často nestačí, je spíše doplňkem stěžejních výpočtů.

Jak je v obecných východiscích této diplomové práce nastíněno, lze se v praxi setkat s několika typy sítí. Posoudit vizuálně tvar identifikovaných sociálních sítí v zájmovém území významně napomohlo zkonstruování sociogramů za jednotlivé části modelového území, která jsou součástí této práce, a díky kterým lze posoudit (kromě jiného) také tvar sociálních sítí mezi sebou navzájem. Právě na jejich podkladě lze konstatovat značnou podobnost ve tvaru všech zkoumaných sociálních sítí. V případě Nepomucka i v případě Blatenska se jedná o příklad sítě hvězdicového tvaru. Na podkladě v práci interpretovaných měr centrality a identifikovaných jader aktérů tomu označení hvězdicovité sítě i odpovídá, neb předpokladem hvězdicovité sítě je existence dominantního jádra, což v obou případech částí zájmového území platí.

Kombinovaným tvarem sítě bych osobně označila strukturu uspořádání sítě Podbrdsko, kde se objevily prakticky dvě propojené sítě hvězdicovitého tvaru, avšak z důvodu výskytu dvou jader se zároveň nejedná v případě Podbrdsko o vysloveně hvězdicovitou síť. Jak bylo uvedeno v kapitole č. 3.1, pojednávající o metodice výběru území, je možné, že se jedná s největší pravděpodobností o důsledek metodiky spojení dvou POU, a toto může být jedním z vlivů.

Bylo by jistě zajímavé se v rámci sledovaných interakcí a vazeb, vzniknuvších při realizaci společenských akcí pro veřejnost, zabývat i jinými koncepty, jež se rovněž týkají sociálních sítí, jako je např. regionální identita, problematika regionálních komunit, občanské angažovanosti, důvěry nebo institucionální důvěry (Lipková a kol. 2019; Pileček Jančák 2010; Komárek 2017; Komárek, Chromý 2020; Blažek, Uhlíř 2002). To všechno jsou bezesporu další možné koncepty, které souvisí s konceptem sociálního kapitálu a dalo by se říci, že spolu navzájem blízce souvisí

či se i doplňují (Pileček 2010). Definice výše uvedených pojmů používané v odborné literatuře jsou dosti široké a v mnoha případech bývá obtížné se rozhodnout pro určitý druh či jednu kategorii (Lipková a kol. 2019). V této práci byl věnován prostor i problematice existujících silných či slabých vazeb podle původního konceptu Granovettera (1973) a na ně navázané problematice přemostění a homofilie (Bušíková 1999).

Lze konstatovat, že situování zájmového území v blízkosti vyšších územněsprávních celků vybízí k bližšímu zkoumání a odkrytí vazeb, které probíhají přes krajské administrativní hranice. V této diplomové práci zmíněné problematice nebyl věnován bližší prostor, avšak do budoucna bezesporu ukrývá potenciál zaměřit se na kvantifikaci a odhalení přeshraničních vazeb a vliv administrativních hranic např. prostřednictvím kvalitativně vedeného výzkumu v území.

Dalo by se usuzovat, že zvolenými kritérii pro analýzu obsahu dokumentů do určité míry došlo ke zkreslení informací, v důsledku čehož pravděpodobně mohlo dojít i ke ztrátě ve vypovídající hodnotě informací i informací o reálně uskutečněných akcích a interakcích v území zájmového území. Avšak pro splnění cílů, definovaných v úvodu této práce, a zodpovězení výzkumných otázek bylo zvoleno zaměření pouze na měřítko mikroregionální úrovně. Jisté zjednodušení pomocí definování sledovaných proměnných bylo s ohledem na množství výchozího materiálu nezbytné. Avšak není pochyb, že i makroregionální úroveň hraje významnou roli v pozadí fungování zjištěných sociálních sítí (financování, zaštiťování, zřizování).

V této diplomové práci byla ke zjištění dat využita analýza obsahu dokumentů. Dalším způsobem, jak by bylo možné shromáždit data o jednotlivých aktérech v území, se nabízí metoda sněhové koule (Hanneman, Riddle 2005, Jeřábek 1993) a přímé oslovení informátorů. Výhodou by bylo, že taková data by jistě poskytla informaci o obsahu vazeb a hlubší porozumění spolupráce (Hanneman, Riddle 2005).

Možnost, jak do budoucna zjistit hlubší souvislosti existujících sítí, spočívá v podobě realizování osobních rozhovorů s klíčovými aktéry či se zástupci vybraných subjektů v území, za jejichž pomoci by bylo možné odhalit obsah zjištěných vazeb v území, jejich frekvenci či ověřit skutečnou existenci a fungování vazeb v realitě a lépe tak interpretovat informace zjištěných výsledků. Osobní rozhovory by přinesly jistě cenné informace. Další možnou variantou, jak získat cenné informace o vazbách mezi aktéry, by podle Skály (2013) mohly být výpisy e-mailové komunikace mezi aktéry, které by umožnily přesnější obraz o četnosti komunikace mezi aktéry a jejich obsahu, které je ovšem v tuzemských podmínkách nereálné a tato data mohou používat pouze bezpečnostní složky státu (Skála 2013).

Lze usuzovat, že předložená diplomová práce by mohla být přínosem k výzkumu rozvoje problémových území a přinést další část do mozaiky prací týkajících se periferií, endogenních zdrojů, venkova či sociálního kapitálu.

8 Seznam zdrojů literatury

- BERNARD, J. (2011): Endogenní rozvojové potenciály malých venkovských obcí – obtížné hledání a měření jejich vlivu. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 47, 4, s. 745–775.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2002): *Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, klasifikace*. UK v Praze, Nakladatelství Karolinum, Praha, 211 s.
- BLAŽEK, J. (2012): Regionální inovační systémy a globální produkční sítě: dvojí optika na zdroje konkurenceschopnosti v současném světě? *Geografie*, 117, 2, s. 209–233.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2011): *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Karolinum, Praha, 342 s.
- BORGATTI, S.P., EVERETT, M.G., FREEMAN, L.C. (2002): *Ucinet for Windows: Software for Social Network Analysis* [online]. Harvard, MA: Analytic Technologies. 2002 [cit.15.7.2021]. Dostupné z : <https://sites.google.com/site/ucinetsoftware/home>
- BORGATTI, S., EVERETT, M. (2000): Models of core/periphery structures. *Models of Core/Periphery Structures. Social Networks*, 21, s. 375-395.
- BOURDIEU, P. (1986): The Forms of Capital. In: Pileček, J. (2010): *Koncept sociálního kapitálu: Pokus o přehled teoretických a metodologických východisek a aplikačních přístupů jeho studia*. *Geografie*, 115, 1, s. 64-77.
- BURDA, T. (2010): Kraje a jejich hranice 1850–2000. In: *Geografie pro život ve 21. století: Sborník příspěvků z XXII. Sjezdu České geografické společnosti*. Ostravská Univerzita v Ostravě, Ostrava, s. 771–777 [online]. [cit.15.7.2021]. Dostupné z [https://konference.osu.cz/cgsostrava2010/dok/Sbornik_CGS/Historicka_geografie/Kraje_a_jejich_h_hranice.pdf](https://konference.osu.cz/cgsostrava2010/dok/Sbornik_CGS/Historicka_geografie/Kraje_a_jejich_hranice.pdf)
- BURDA, T. (2014): *Význam změn správních hranic v procesu formování vnitřních periferií na území Česka od poloviny 19. století*. Disertační práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, *Regionální a politická geografie*, 322 s.
- BURDA, T. (2016): *Historické hranice a proces polarizace prostoru v Česku*. Eknih. 157 s.
- BURT, R. (1992): The social structure of competition. In: Keller, J. (2010): *Nejistota a důvěra aneb k čemu je modernitě dobrá tradice*. Sociologické nakladatelství, Praha, 173 s.
- BURT, R. (1992): The social structure of competition. In: Keller, J. (2010): *Nejistota a důvěra aneb k čemu je modernitě dobrá tradice*. Sociologické nakladatelství, Praha, 173 s.

- BUŠTÍKOVÁ, L. (1999): Analýza sociálních sítí. *Sociologický časopis*, 35, 2, s. 193-206.
- CANNARELLA, C., PICCIONI, V. (2008): Innovation diffusion and architecture and dynamics of local territorial network. *Trames: A Journal of the Humanities & Social Sciences*, 12, 2, s. 215–237.
- COLEMAN, J. S. (1990): Foundations of social theory. In: Keller, J. (2010): Nejistota a důvěra aneb k čemu je modernitě dobrá tradice. Sociologické nakladatelství, Praha, 173 s.
- DIVIÁK, T. (2015): Pavučiny zločinu – Korupce v perspektivě analýzy sociálních sítí. Diplomová práce. UK v Praze, FF UK, Katedra sociologie, 78 s.
- DIVIÁK, T. (2017): Ekvivalence a blokové modelování v analýze sociálních sítí. *Naše Společnost*, 1, 15, 27 s.
- DIVIÁK, T. (2018): Síťová analýza metanolové aféry. In: Scheinost, M., Cejp, M., Pojman, P., Diviák, T. (ed.): Trendy vývoje organizovaného zločinu a jeho vybraných forem. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Praha, s. 105-117.
- HAMPL, M. (2007): Regionální diference současného socioekonomického vývoje v České republice. Překlad. *Pramen, Sociologický časopis*, 5, s. 889-910
- HALÁS, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. *Sociologický časopis*, 44, 2, s. 349-369
- IZAKOVIČOVÁ, H. (2015): Analýza prostorových a aprostorových charakteristik perifernosti na příkladě Rožmitálska. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra geografie, České Budějovice, 74 s.
- FRYČEK a kol. (2002): Mikroregion Třemšín. Reklama Fryček, Kralovice, 19 s.
- GRANOVETTER, M. (1973): The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*, 78, s. 1360-1380.
- GRANOVETTER, M. (1974): *Getting A Job: A Study of Contacts and Careers*. Harvard University Press, 179 s.
- GRANOVETTER, M. (1985): Economic Action and Social Structure: the problem of embeddedness. *American Journal of Sociology*, 91, s. 481-510.
- HAGGET, P., CHORLEY, J. R. (1969, 1974): *Network analysis in geography*, London, England, 348 s. Dostupné na: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1068/a020239?journalCode=epna>

- HALÁS, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. Sociologický časopis, 44, 2, s. 349-369
- HAMPL, M., GARDAVSKÝ, V., KÜHNEL, K. (1987): Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČSR. UK v Praze, Praha, 255 s.
- HAMPL, M. (2003): Diferenciace a zvraty regionálního vývoje Karlovarska: unikátní případ nebo obecný vzor? Geografie, 108, 3, s. 173–190.
- HANNEMAN, R., RIDDLE, M. (2005): Introduction to social network methods [online]. Riverside, CA: University of California, Riverside, 2005 [cit.15.7.2021]. Dostupné z: <http://faculty.ucr.edu/hanneman/nettext/>
- HAVLÍČEK, T., CHROMÝ, P. (2001): Příspěvek k teorii polarizovaného vývoje území se zaměřením na periferní oblasti. Geografie, 106, 1, s. 1–11.
- HAVLÍČEK, T., CHROMÝ, P., JANČÁK, V., MARADA, M. (2005): Vybrané teoreticko-metodologické aspekty a trendy geografického výzkumu periferních oblastí. In: Novotná, M. eds.: Problémy periferních oblastí. UK v Praze, PpF, KSGRR, Praha s. 6–24.
- HENDL, J. (2012): Kvalitativní výzkum. Portál, Praha, s. 407
- CHROMÝ, P., JANČÁK, V. (2005): Periferní oblasti Česka jako jeden z pólů polarizovaného prostoru. Životné prostredie, 39, 2, s. 106-108.
- CHROMÝ, P., SKÁLA, J. (2010): Kulturněgeografické aspekty rozvoje příhraničních periferií: analýza vybraných složek uzemní identity obyvatelstva Sušicka. Geografie, 115, č. 2, s. 223–246.
- CHROMÝ, P., JANČÁK, V., MARADA, M., HAVLÍČEK, T. (2011): Venkov – žitý prostor: regionální diferenciace percepce venkova představiteli venkovských obcí v Česku. Geografie, 116, 1, s. 23–45.
- JANČÁK, V. (2001): Příspěvek ke geografickému výzkumu periferních oblastí na mikroregionální úrovni. Geografie, 106, 1, s. 26–35.
- JANČÁK, V., CHROMÝ, P., MARADA, M., HAVLÍČEK, T., VODNRÁČKOVÁ, P. (2010): Sociální kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí: analýza vybraných složek sociálního kapitálu v typově odlišných periferiích Česka. Geografie, 115, 2, s. 207–222.
- JEŘÁBEK, H., (1993): Úvod do sociologického výzkumu. Karolinum, Praha, 162 s.
- JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T. a kol. (2004): České pohraničí – bariéra nebo prostor zprostředkování? Academia, Praha, 296 s.

- KELLER, J. (2010): Nejistota a důvěra aneb k čemu je modernitě dobrá tradice. Sociologické nakladatelství, Praha, 173 s.
- KOCUR, V. (2017): Hodnocení sociálních sítí aktérů rozvoje venkova: příklad místních akčních skupin Rozvoj Krnovska a Rýmařovsko. Diplomová práce, UK v Praze, PřF, KSGRR, Praha, 78 s.
- KOMÁREK, M. (2017): Role měkkých faktorů v rozvoji vnitřní periferie východních Čech. Diplomová práce, UK v Praze, PřF, KSGRR, Praha, 54 s.
- KOMÁREK, M., CHROMÝ, P. (2020): The institutional thickness of an inner periphery in the cross-border region between Central Bohemia and Eastern Bohemia. *Geografie*, 125, 4, s. 423-446.
- KORČÁK, J. (1929): Vylidňování jižních Čech: studie demografická. Spolek péče o blaho venkova, 97 s.
- KUBEŠ, J., KRAFT, S. (2011): Periferní oblasti jižních Čech a jejich sociálně populační stabilita. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 47, 4, s. 805–829.
- KUČERA, Z., KULDOVÁ, S. (2005): Ztracená identita ve změněné krajině dosídlovaného pohraničí. Příspěvek přednesený na workshopu sekce historické geografie a environmentálních dějin ČGS.
- KUČEROVÁ, S. (2011): Education towards obtaining various forms of capital. *AUC Geographica*, 46, 1, s. 23–33
- KULDOVÁ, S. (2005): Příspěvek ke kulturněgeografickému výzkumu: možnosti hodnocení kulturních aspektů pomocí statistických metod. *Geografie*, 110, 4, s. 300–314.
- KŮSOVÁ, T., FIALOVÁ D., HUČÍNOVÁ, M. (2017): Sociální sítě a vznik sociálního kapitálu v lokalitách druhého bydlení. *Geografie* 122, 2, s. 236-256.
- KŮSOVÁ, T. (2013): Volný čas a sociální kapitál: prostorová diferenciacie spolkové aktivity v Česku. T Kůsová. *Geografie* 118, 4, s. 372-391.
- LIPKOVÁ, H., DIVIÁK, T., JAROLIMKOVÁ, A., DROBÍKOVÁ, B., LANDOVÁ, H. (2019): Assessing Libraries' Community Roles. Proof of Concept. Institute of Information Studies and Librarianship, Charles University, Prague, Czech Republic. Department of Sociology, Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, Hradec Králové, Czech Republic, s. 83-93.

- LIN, N. (1990): Social resources and social mobility: A structural theory of status attainment. In: Keller, J. (2010): Nejistota a důvěra aneb k čemu je modernitě dobrá tradice. Sociologické nakladatelství, Praha, 173 s.
- LIN, N.: (2006): Social Capital: A Theory of Social Structure and Action (Structural Analysis in the Social Sciences). Cambridge University Press. Cambridge, New York, 278 s.
- LIN, N. (2008): A Network Theory of Social Capital. In: Pileček, J. (2010): Koncept sociálního kapitálu: Pokus o přehled teoretických a metodologických východisek a aplikačních přístupů jeho studia. Geografie, 115, 1, s. 64-77.
- MÄGER, M., KIILI, J. (2006): Conventional and Aspatial Peripherality: the case of Setomaa. Berlin; Tallinn, s. 329-350.
- MAJEROVÁ, V., KOSTELECKÝ, T., SÝKORA, L. ed. (2011): Sociální kapitál a rozvoj regionu. Příklad Kraje Vysočina. Grada Publishing, a.s., Praha, 221 s.
- MARADA, M. (2001): Vymezení periferních oblastí Česka a stadium jejich znaků pomocí statistické analýzy. Geografie, 106, 1, s. 12–24
- MERVART, P. (2016): Visione v příkladech. Diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu, Katedra informačních technologií, Hradec Králové, 81 s.
- MUSIL, J. (1988): Nové pohledy na regeneraci našich měst a osídlení. Územní plánování a urbanismus, 15, 2, s. 67–72.
- MUSSO, P. (2003): Critique des réseaux. La Politique éclatée, Presses Universitaires de France, 384 S. In: KELLER (2010): Nejistota a důvěra aneb k čemu je modernitě dobrá tradice. Sociologické nakladatelství, Praha, 173 s.
- MUSIL, J., MÜLLER, J. (2008): Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 44, 2, s. 321–34.
- NOVÁK, J., NETRDOVÁ, P. (2011): Prostorové vzorce sociálně-ekonomické diferenciaci obcí v České republice. Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 47, 4, s. 717–744.
- NEŠPOR, R. Z. ed. (2018): Sociologická encyklopedie. Sociologický ústav AV ČR, Strategie AV21 Akademie věd ČR, Praha [online]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Anal%C3%BDza_dokument%C5%AF
- NOVÁK, J., NETRDOVÁ, P. (2011): Prostorové vzorce sociálně-ekonomické diferenciaci obcí v České republice. Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 47, 4, s. 717–744.

- OMAR, L., JILBERT, I. (2020): Social Networks: An Introduction. Online Textbook. Dostupné z: http://olizardo.bol.ucla.edu/classes/soc-111/textbook/_book/3-1-sec-undirected.html
- OUŘEDNÍČEK, M., ŠPAČKOVÁ, P., FEŘTROVÁ, M. (2011): Změny sociálního prostředí a kvality života v depopulačních regionech České republiky. Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 47, 4, s. 777–803.
- PERLÍN, R. (2004): Zájmové spolky na venkově. Deník veřejné správy. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6019729>
- PERLÍN, R., KUČEROVÁ, S., KUČERA, Z. (2010): Typologie venkovského prostoru Česka. Geografie, 115, 2, s. 161–187.
- PERLÍN, R. a kol. (2019): Typologie mikroregionu Česka. Urbanismus a územní rozvoj. Ročník XXII, číslo 4/2019
- PILEČEK, J. (2010): Koncept sociálního kapitálu: pokus o přehled teoretických a metodologických východisek a aplikačních přístupů jeho studia. Geografie, 115, 1, s. 64–77.
- PILEČEK, J., JANČÁK, V. (2010): Je možné měřit sociální kapitál? Analýza územní diferenciacie okresů Česka. Geografie, 115, 1, s. 78–95.
- PILEČEK, J., JANČÁK, V. (2011): Theoretical and Methodological Aspects of the Identification and Delimitation of Peripheral Areas. AUC – Geographica, 46, 1, s. 43–52.
- POHL, J. (1932): Vylidňování venkova v Čechách v období 1850-1930. Prometheus Praha, VIII, 147 s.
- POLANYI, K. (1957): The great transformation. Beacon Press, Boston. In: Komárek, M. (2017): Role měkkých faktorů v rozvoji vnitřní periferie východních Čech. Diplomová práce, UK v Praze, PřF, KSGRR, Praha, 54 s.
- SCOTT, J., CARRINGTON, P. (2011): The SAGE Handbook of Social Network Analysis. The SAGE, Los Angeles, 622 s.
- SKÁLA, V. (2013): Využití analýzy sociálních sítí pro odkrývání mocenských vztahů ve volených orgánech. Analýza vazeb mezi zastupiteli Kraje Vysočina. Acta Politologica, 5,1 ,s. 46-68.
- SÝKORA, L., MATOUŠEK, R. (2009): Sociální kapitál a teritorialita sociálních sítí [online]. 2009 [cit. 30.4.2021]. Dostupné z: [https://web.natur.cuni.cz/~sykora/pdf/Sykora_Matousek_\(2008\)_socialni_kapital_a_teritorialita_socialnich_siti_manuscript.pdf](https://web.natur.cuni.cz/~sykora/pdf/Sykora_Matousek_(2008)_socialni_kapital_a_teritorialita_socialnich_siti_manuscript.pdf)

ŠAFR, J., SEDLÁČKOVÁ, M. (2007): Sociální kapitál: koncepty, teorie a metody měření. Sociologický ústav Akademie věd ČR, Praha, 93 s.

ŠAFR, J., BAYER, I., SEDLÁČKOVÁ M. (2008): Sociální koheze. Teorie, koncepty a analytická východiska. Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 2008, 44, 2, s. 247–269.

TURŇOVÁ, M. (2020): Reprezentace České republiky ve francouzském tisku. Diplomová práce. UK v Praze, FSV UK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií, 99 s.

VAJDOVÁ, Z., BERNARD, J., STACHOVÁ, J. a ČERMÁK, D. (2010): Sít' institucionálních aktérů rozvoje malého města. Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 46, 2, s. 281–299.

VAJDOVÁ, Z., ČERMÁK, D., STACHOVÁ, J. (2011): Spolupráce – rozvojová strategie Orlicka. Sociologický ústav AV ČR, Praha, 121 s.

VÁNĚ, P. (2009). Potenciál rozvoje vnitřních periferií Česka: příklad Příbramska. Diplomová práce. UK v Praze, PřF, KSGRR, Praha, 123 s.

VÁNĚ, P. (2012): Lidský a sociální kapitál vnitřních periferií Česka: příklad tří mikroregionů Středočeského kraje. Geografický časopis, 64, 4, s. 357–381.

VAŇKOVÁ, E. (2014): Diferencovaná kvalita vybraných fenoménů sociálního kapitálu v území: příklad vnitřní periferie ve středočeských Čechách. Geografický časopis, 66, 2, s. 177–196.

WOONG YUN, G., MORIN, D., HA, L., FLYNN, M. PARK, S., HU, X. (2018): A pillar of community: Local newspapers, community capital, and impact on readership and advertising. Journal of the Community Development Society (CDS), 49, 5, s. 522-538

ZICH, F. a kol. (2006): Sociální potenciál regionu. Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., Praha, 104 s.

Internetové zdroje:

ČSÚ 2021 – Český statistický úřad [online]. 2021 [cit.15.5.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>

ČSÚ 2021 – Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2021 [online]. 2021 [cit.15.5.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112021>

MĚSTA.OBCE.CZ - Města a obce online – portál územní samosprávy [online]. 2021 [cit. 3.6. 2021]. Dostupné z: www.mesta.obce.cz

OBJEVBRDY.CZ - O Brdech [online]. [cit. 4.6.2021]. Dostupné z: www.objevbrdy.cz

SCLLD MAS SJN, nedatováno. MAS sv. Jana z Nepomuku. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území Místní akční skupiny svatého Jana z Nepomuku pro období 2014-2020 [online]. [cit.15.5.2021]. Dostupné z: <https://www.masnepomucko.cz/strategie-komunitne-vedeneho-mistniho-rozvoje-2014-2020>

SCLLD MAS Podbrdsko, nedatováno. MAS PODBRDSKO, z. s. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS PODBRDSKO, z. s. 2014-2020 [online]. [cit.15.5.2021]. Dostupné z: <http://www.maspodbrdsko.cz/o-nas/strategie-2014-2020/finalni-verze-strategie/>

Zdroje dat obsahové analýzy dokumentů:

Oficiální stránky města Rožmitál pod Třemšínem (2019): Třemšínské listy [online]. [cit. 8.5.2021]. Dostupné z: <https://www.rozmitalptr.cz/hlavni-menu/tremsinske-listy/>

Oficiální stránky města Březnice (2019): Březnické noviny [online]. [cit. 8.5.2021]. Dostupné z: <https://www.breznice.cz/menu-/breznicke-noviny/>

Oficiální stránky města Nepomuk (2019): Nepomucké noviny [online]. [cit. 8.5.2021]. Dostupné z: <https://www.nepomuk.cz/obcan/nepomucke-noviny/>

Centrum kultury a vzdělávání Blatná (2019): Blatenské listy [online]. [cit. 8.5.2021]. Dostupné z: <https://www.ckvb.cz/blatenske-listy/>

Oficiální stránky Svazku obcí Blatenska (2019): Zpravodaj Blatensko sobě [online]. [cit. 8.5.2021]. Dostupné z: <https://www.blatensko.eu/o-nas/zpravodaj-blatensko-sobe/>

Oficiální stránky města Kasejovice (2019): Městský úřad – Kasejovické noviny [online]. [cit. 8.5.2021]. Dostupné z: <https://www.kasejovice.cz/cs/mestsky-urad/kasejovicke-noviny/R38-A0/>

Další zdroje

ArcMap 10.6

Google Maps <https://maps.google.cz>

Městská a obecní statistika Českého statistického úřadu <http://vdb.czso.cz/mos>

Registr ekonomických subjektů www.info.mfcr.cz/ares/ares.html.cz

Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Veřejná databáze Českého statistického úřadu <http://vdb.czso.cz/vdbvo/>

YouTube - UCINET Tutorials

9 Seznam použitých zkratek

V textu jsou použity následující zkratky:

AMC	Aeromodel club
BRDS	Březnický a rožmitálský divadelní spolek
CCV	Centrum celoživotního vzdělávání
CKVB	Centrum kultury a vzdělávání Blatná
CSS	Sportovně střelecký klub
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DS	Domov seniorů
DDM	Dům dětí a mládeže
IDOS	Informační dopravní systém
KACZ	Kulturní plantáž Blatná
KTČ	Klub českých turistů
KGB	Kulturní gang Březnice
KSGRR	Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
MAS	Místní akční skupina
MC	Mateřské centrum
MLK	Městská lidová knihovna
MOS	Městská obecní statistika
MŠ	Mateřská škola
NNO	Nestátní neziskové organizace
o.s.	Oblastní sdružení
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
p.s.	Pobočný spolek
PřF	Přírodovědecká fakulta
RES	Registr ekonomických subjektů
ŘKF	Římskokatolická farnost
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SK	Sportovní klub
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů

SNA	Analýza sociálních sítí (z angl. Social Network Analysis)
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SO POÚ	Správní obvod pověřeného obecního úřadu
SŠ	Střední škola
UK	Univerzita Karlova
USA	Spojené státy americké (z angl. The United States of America)
VDB ČSÚ	Veřejná databáze Českého statistického úřadu
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola
ZŠ TGM	Základní škola Tomáše G. Masaryka Blatná
ZŠ JAK	Základní škola Jana Amose Komenského Blatná
ZUŠ	Základní umělecká škola
z. s.	Zapsaný spolek
z. ú.	Zapsaný ústav

10 Seznam tabulek

Tabulka 1 Jednotlivé části zájmového území a jejich příslušnost k administrativním jednotkám	18
Tabulka 2 Lokální periodika sledující společenské dění v zájmovém území	24
Tabulka 3 Vzorový příklad čtvercové matice pro analýzu sociálních sítí.....	30
Tabulka 4 Vybrané charakteristiky zájmového území	39
Tabulka 5 Průměrný počet částí obce na obec ve vztahu k česko-německé jazykové hranici z roku 1930, obvody ORP 1. 3. 2021	40
Tabulka 6 Shrnutí analýzy obsahu vybraných lokálních periodik publikovaných v zájmovém území v roce 2019.....	43
Tabulka 7 Velikost a hustota sociálních sítí zájmového území v roce 2019.....	46
Tabulka 8 Centralizace sociálních sítí zájmového území v roce 2019.....	51
Tabulka 9 Identifikované jádro sociálních sítí zájmového území v roce 2019	53
Tabulka 10 Přehled aktérů jader sociálních sítí zájmového území v roce 2019.....	53
Tabulka 11 Matice hustoty sociální sítě zájmového území Blatenska v roce 2019	56
Tabulka 12 Matice hustoty sociální sítě zájmového území Nepomucka v roce 2019.....	56
Tabulka 13 Matice hustoty sociální sítě zájmového území Podbrdsko v roce 2019	56
Tabulka 14 Výpočet E-I Indexu v jednotlivých částech zájmového území v roce 2019	56

11 Seznam obrázků

Obrázek 1 Vybrané příklady struktur uspořádání sítí.....	15
Obrázek 2 Mapa lokalizace zájmového území v kontextu Česka	32
Obrázek 4 Změny administrativního členění jedné z částí zájmového území (Březnicko)	33
Obrázek 5 Změny administrativního členění jedné z částí zájmového území (Blatensko).....	33
Obrázek 6 Změny administrativního členění jedné z částí zájmového území (Horažďovicko, částečně Nepomucko).....	34
Obrázek 7 Vývoj počtu obyvatel v ORP v letech 1869–2009.....	35
Obrázek 8 Syntéza sociální stagnace a občanské vybavenosti.....	36
Obrázek 9 Problémové oblasti podle bodovací metody	36
Obrázek 11 Typologie správních obvodů POÚ podle rozvojového potenciálu	37
Obrázek 10 Typologie venkovského prostoru Česka podle potenciálu rozvoje	37
Obrázek 12 Typologie správních obvodů POÚ podle rozvojového potenciálu	38
Obrázek 12 Sociogram sítě lokálních aktérů v modelovém území Blatenska v roce 2019.....	47
Obrázek 13 Sociogram sítě lokálních aktérů v modelovém území Nepomucka v roce 2019	47
Obrázek 14 Sociogram sítě lokálních aktérů v modelovém území Podbrdsko v roce 2019	48

Seznam příloh

Příloha 1 Přehled aktérů v sociálních sítích (zájmového) území v roce 2019.....	78
Příloha 2 Tabulka výpočtů centrality jednotlivých aktérů v sociálních sítích zájmového	80
Příloha 3 Počet částí obce v jednotlivých částech zájmového území.....	82

Příloha 1 Přehled aktérů v sociálních sítích (zájmového) území v roce 2019

	Blatensko			Nepomucko			Podbrdsko		
	Aktér/Organizace/Instituce	Sektor (místo působení)	Kód	Aktér/Organizace/Instituce	Sektor (místo působení)	Kód	Aktér/Organizace/Instituce	Sektor (místo působení)	Kód
1	Město Blatná	V	1	Město Nepomuk	V	1	Město Rožmitál p.Tř.	V	1
2	CKVB	V	1	Městské muzeum a galerie Nepomuk	V	1	CCV Knihovna	V	1
3	KACZ	V	1	KulturNÍ Centrum Nepomuk	V	1	Měst.Kultur.Středisko Rožmitál p.Tř.	V	1
4	Městské muzeum a galerie Blatná	V	1	Zámek Zelená Hora	S	3	Podbrdské Muzeum Rožmitál p. Tř.	V	1
5	Galerie Spektrum	V	1	ZŠ Nepomuk	V	1	Zámek Rožmitál z. s.	N	2
6	Fotoskupina Spektrum	N	2	MŠ Nepomuk	V	1	MŠ Rožmitál p. Tř.	V	1
7	Fotoklub o.s.	N	2	ZUŠ Nepomuk	V	1	ZŠ Rožmitál p. Tř.	V	1
8	ZŠ TGM	V	1	MC Beruška	N	2	ZUŠ Rožmitál p. Tř.	V	1
9	ZŠ JAK	V	1	Centum Fénix	V	1	Junák Rožmitál p. Tř.	N	2
10	MŠ Blatná	V	1	TJ Nepomuk	N	2	Rybáři Rožmitál	N	2
11	ZUŠ Blatná	V	1	Pionýr z. s.	N	2	SDH Rožmitál p. Tř.	N	2
12	SOS Blatná	V	1	SDH Nepomuk	N	2	TJ Spartak Rožmitál p. Tř.	N	2
13	SOU Blatná	V	1	ŘKF Nepomuk	N	2	Pivnice Koruna	S	3
14	Tesla Blatna a.s.	S	3	KTČ Nepomuk	N	2	Třemšínská kvítka	N	2
15	Knihovna/Kino Blatná	V	1	Nepál z. s.	N	2	ŘKF Rozmital	N	2
16	Jezdecký klub JEZEK	N	2	Klášteř obec	V	1	Rosenthal o.s.	N	2
17	Rodinná školka z. s.	N	2	Klášteř SDH	N	2	Rožmitálská Venkovanka	N	2
18	navíc z. s.	N	2	Zelenohorská kavárna	S	3	MC Rozmarýnek	N	2
19	Galerie Sedmá kolej	N	2	ZOSZ Nepomuk	N	2	Sedlice obec	V	1
20	Kavárna V Podzámčí	S	3	Nepomucké kuchařinky z. s.	N	2	Sedlice spolek	N	2
21	Domov seniorů Blatná	N	2	EKOfarma Žinkovy	S	3	Sedlice SDH	N	2
22	PREVENT 99 z.ú	N	2	Muzeum krojů a tradic Břeží	N	2	Sedlice myslivci	N	2
23	Blatenská ryba, spol.s.r.o.	S	3	Žinkovy ZŠ	V	1	Věšín obec	V	1
24	divadlo ToTem	N	2	Žinkovy obec	V	1	Věšín MŠ	V	1
25	Hospoda U Datla	S	3	Žinkovy SDH	N	2	Věšín ZŠ	V	1
26	Hospoda Na Vinici	S	3	Oselce obec	V	1	Věšín TJ	N	2
27	Kulturní Kavárna U Šulců	S	3	Oselce ZŠ a SŠ	V	1	Věšín SDH	N	2
28	Zámek Blatná	S	3	Oselce SDH	N	2	Nepomuk KCT	N	2
29	SDH Blatná	N	2	Mladý Smolivec obec	V	1	Vranovice obec	V	1
30	TJ Sokol Blatná	N	2	Mladý Smolivec MŠ	V	1	Vranovice SDH	N	2
31	TJ Blatná	N	2	Mladý Smolivec SDH	N	2	Vranovice knihovna	V	1
32	TJ Blatná Datels	N	2	Kasejovice město	V	1	Vsevilý obec	V	1
33	CSS Blatná z. s.	N	2	Kasejovice ZŠ	V	1	Vsevilý SDH	N	2
34	AMC modelářský klub Blatná p.s.	N	2	Kasejovice ZUŠ	V	1	Bezdekov obec	V	1
35	DDM Blatná	V	1	Kasejovice MŠ	V	1	Kaiser s.r.o.	S	3
36	ŘKF Blatná	N	2	Kasejovice Klub Kasejovických žen	N	2	Bezdekov Trubači	N	2
37	Archa víry o.s.	N	2	Kasejovice Klub seniorů	N	2	Bezdekov SDH	N	2
38	Nobiscum humanitas o.s.	N	2				Hudčice obec	V	1
39	Bělčice obec	V	1				Hudčice Spolek přátel	N	2
40	Bělčice Jezdecký spolek	N	2				Hvozdňany MŠ	V	1

41	Bělčice SK Šneci	N	2			Hvoždany obec	V	1
42	Bělčice MLK	V	1			Hvozďany Ochotnický spolek	N	2
43	Lnáře obec	V	1			Hvoždany SDH	N	2
44	Lnáře MŠ	V	1			Hvoždany Spolek nad Zlato	N	2
45	Lnáře SDH	N	2			Hvoždany ZŠ	V	1
46	Lnáře knihovna	V	1			Hvoždany Spolek z Bíživy	N	2
47	Škvořetice obec	V	1			Volenice obec	V	1
48	Škvořetice Spolek karet	N	2			Volenice SDH	N	2
49	PROSPORT z. s.	N	2			TJ Březnice	N	2
50	Buzice obec	V	1			Hoděmyšl obec	V	1
51	Buzice Hospoda U Čiláka	S	3			Město Březnice	V	1
52	Buzice Spolek Žaludového Esa	N	2			Knihovna Březnice	V	1
53	Buzice SDH	N	2			MuzGalLKub Březnice	V	1
54	Sedlice město	V	1			KGB	V	1
55	Sedlice SDH	N	2			Zámek Březnice	V	1
56	Sedlice Modrásek z. s.	N	2			MŠ Březnice	V	1
57	Sedlická krajka o.p.s	N	2			ZŠ Březnice	V	1
58	Sedlice spolek SOVA	N	2			ZUŠ Březnice	V	1
59	Sedlice MŠ	V	1			SŠ Březnice	V	1
60	Sedlice TJ	N	2			MC Pampeliška	N	2
61	Sedlice ZŠ	V	1			Kačeří o.s.	N	2
62	Sedlice Český svaz žen z. s.	N	2			BRDS	N	2
63	Sedlice Farnost	N	2			TC Vitality z. s. Březnice	N	2
64	CSS Sedlice z. s.	N	2			RKF farnost Březnice	N	2
65	Kadov obec	V	1			Dobrovol. Spolek Sv Magz. s. Březnice	N	2
66	Kadov SDH	N	2			TeCHAK z. s.	N	2
67	Kadov DIANA	N	2			Musclefactory	S	3
68	Mačkov obec	V	1			Spolek Bozeň Březnice	N	2
69	Mačkov Dům Petra	N	2			Domov seniorů Březnice	N	2
70	Skaličany obec	V	1			Herold Pivovar	S	3
71	Skaličany obec SDH	N	2			Tochovice obec	V	1
72	Tchořovice SDH	N	2			Tochovice ZŠ	V	1
73	Tchořovice obec	V	1			Tochovice MŠ	V	1
74	Tchořovice TJ	N	2			Tochovice spolek	N	2
75	Tchořovice burza	N	2			SDH Březnice	N	2
76	Hajany obec	V	1					
77	Hajany SDH	N	2					
78	Chlum obec	V	1					
79	Chlum SDH	N	2					
80								

Zdroj: vlastní empirické šetření a zpracování, lokální periodika dle kapitoly Metodika

Poznámka: V/1 – veřejný sektor, N/2 – neziskový sektor, S/3 – soukromý sektor

Příloha 2 Tabulka výpočtů centrality jednotlivých aktérů v sociálních sítích zájmového

	Blatensko			Nepomucko			Podbrdsko		
	Aktér/Organizace/instituce	Centralita	Mezilehl ost	Aktér/Organizace/instituce	Centralita	Mezilehl ost	Aktér/Organizace/instituce	Centralita	Mezilehl ost
1	Město Blatná	38	79.526	Město Nepomuk	19	89.427	Město Rožmitál p. Tř.	22	60.014
2	CKVB	7	4.924	Městské muzeum a galerie Nepomuk	5	0.540	CCV Knihovna	5	0.491
3	KACZ	10	3.610	Kulturní Centrum Nepomuk	2	0	Měst. Kultur. Středisko Rožmitál p. Tř.	1	0
4	Městské muzeum a galerie Blatná	4	0.447	Zámek Zelená Hora	3	0.159	Podbrdské Muzeum Rožmitál p. Tř.	7	1.267
5	Galerie Spektrum	4	0.483	ZŠ Nepomuk	4	2.147	Zámek Rožmitál z. s.	3	0.135
6	Fotoskupina Spektrum	4	0.106	MŠ Nepomuk	1	0	MŠ Rožmitál p. Tř.	6	4.600
7	Fotoklub o.s.	3	0.455	ZUŠ Nepomuk	4	2.147	ZŠ Rožmitál p. Tř.	5	0.140
8	ZŠ TGM	7	0.325	MC Beruška	3	0.997	ZUŠ Rožmitál p. Tř.	8	15.725
9	ZŠ JAK	7	0.325	Centum Fénix	1	0	Junák Rožmitál p. Tř.	1	0
10	MŠ Blatná	4	0.017	TJ Nepomuk	3	2.573	Rybáři Rožmitál	2	0
11	ZUŠ Blatná	5	1.497	Pionýr z. s.	2	0	SDH Rožmitál p. Tř.	2	1.325
12	SOS Blatná	3	0.017	SDH Nepomuk	1	0	TJ Spartak Rožmitál p. Tř.	3	5.258
13	SOU Blatná	2	2.547	ŘKF Nepomuk	3	0.291	Pivnice Koruna	1	0
14	Tesla Blatná a.s.	1	0	KTČ Nepomuk	1	0	Třemšinská kvítka	2	0.378
15	Knihovna/Kino Blatná	5	0.017	Nepál z. s.	2	1.561	ŘKF Rozmital	4	1.207
16	Jezdecký klub JEZEK	2	1.043	Kláster obec	3	5.556	Rosenthal o.s.	4	1.165
17	Rodinná školka z. s.	6	0.321	Kláster SDH	1	0	Rožmitálská Venkovanka	2	0
18	navíc z. s.	4	2.572	Zelenohorská kavárna	3	0.450	MC Rozmarýnek	4	1.033
19	Galerie Sedmá kolej	6	0.073	ZOSZ Nepomuk	2	1.561	Sedlice obec	5	10.404
20	Kavárna V Podzámčí	1	0	Nepomucké kuchařinky z. s.	3	6.984	Sedlice spolek	2	0
21	Domov seniorů Blatná	8	0.396	EKOfarma Žinkovy	1	0	Sedlice SDH	1	0
22	PREVENT 99 z.ú	1	0	Muzeum krojů a tradic Břeží	4	6.111	Sedlice myslivci	1	0
23	Blatenská ryba, spol.s.r.o.	5	0.850	Žinkovy ZŠ	2	0	Věšín obec	6	9.737
24	divadlo ToTem	4	1.470	Žinkovy obec	4	14.974	Věšín MŠ	2	0
25	Hospoda U Datla	2	0.042	Žinkovy SDH	1	0	Věšín ZŠ	2	0
26	Hospoda Na Vinici	1	0	Oselce obec	3	10.952	Věšín TJ	2	0.703
27	Kulturní Kavárna U Šulců	4	0.142	Oselce ZŠ a SŠ	1	0	Věšín SDH	2	0.176
28	Zámek Blatná	7	2.126	Oselce SDH	1	0	Nepomuk KCT	1	0
29	SDH Blatná	2	0.440	Mladý Smolivec obec	3	10.794	Vranovice obec	3	5.702
30	TJ Sokol Blatná	4	0.627	Mladý Smolivec MŠ	2	0	Vranovice SDH	2	0.694
31	TJ Blatná	4	0.582	Mladý Smolivec SDH	2	0	Vranovice knihovna	1	0
32	TJ Blatná Datels	4	0.582	Kasejovice město	6	26.190	Vsevily obec	2	2.666
33	CSS Blatná z. s.	4	0.918	Kasejovice ZŠ	1	0	Vsevily SDH	1	0
34	AMC modelářský klub Blatná p.s.	1	0	Kasejovice ZUŠ	1	0	Bezdekov obec	4	7.886
35	DDM Blatná	5	0.460	Kasejovice MŠ	1	0	Kaiser s.r.o.	1	0
36	ŘKF Blatná	2	0	Kasejovice Klub Kasejovických žen	1	0	Bezdekov Trubači	1	0
37	Archa víry o.s.	2	0	Kasejovice Klub seniorů	1	0	Bezdekov SDH	1	0
38	Nobiscum humanitas o.s.	6	5.084				Hudčice obec	2	2.666
39	Bělčice obec	5	4.667				Hudčice Spolek přátel	1	0
40	Bělčice Jezdecký spolek	2	0.048				Hvožd'any MŠ	1	12.810

41	Bělčice SK Šneci	10	3.003			Hvožd'any obec	7	14.087
42	Bělčice MLK	1	0			Hvozdany Ochotnický spolek	1	0.003
43	Lnáře obec	4	7.526			Hvožd'any SDH	1	0.003
44	Lnáře MŠ	2	0			Hvožd'any Spolek nad Zlato	1	0.003
45	Lnáře SDH	1	0			Hvožd'any ZŠ	2	0.003
46	Lnáře knihovna	1	0			Hvožd'any Spolek z Bíživy	1	0.003
47	Škvořetice obec	5	3.434			Volenice obec	2	2.666
48	Škvořetice Spolek karet	2	0			Volenice SDH	1	0
49	PROSPORT z. s.	8	4.352			TJ Březnice	2	2.326
50	Buzice obec	4	3.463			Hoděmýšl obec	2	0
51	Buzice Hospoda U Čiláka	4	1.908			Město Březnice	22	42.424
52	Buzice Spolek Žaludového Eša	2	0			Knihovna Březnice	2	0
53	Buzice SDH	2	0.096			MuzGalLKub Březnice	3	0
54	Sedlice město	13	21.350			KGB	1	0
55	Sedlice SDH	4	0.011			Zámek Březnice	2	0.009
56	Sedlice Modrásek z. s.	4	0.011			MŠ Březnice	1	0
57	Sedlická krajka o.p.s	1	0			ZŠ Březnice	4	1.398
58	Sedlice spolek SOVA	3	0			ZUŠ Březnice	5	0.260
59	Sedlice MŠ	3	0			SŠ Březnice	2	0
60	Sedlice TJ	3	0			MC Pampeliška	4	2.367
61	Sedlice ZŠ	4	0			Kačeři o.s.	1	0
62	Sedlice Český svaz žen z. s.	3	0			BRDS	2	18.776
63	Sedlice Farnost	1	0			TC Vitality z. s. Březnice	1	1.333
64	CSS Sedlice z. s.	4	0.904			RKF farnost Březnice	5	4.428
65	Kadov obec	3	5.062			Dobrovol. Spolek Sv Magz. s. Březnice	2	0
66	Kadov SDH	1	0			TeCHAK z. s.	1	0
67	Kadov DIANA	1	0			Musclefactory	1	0
68	Mačkov obec	2	0.931			Spolek Bozeň Březnice	4	0.056
69	Mačkov Dům Petra	2	0.034			Domov seniorů Březnice	1	0
70	Skaličany obec	3	3.317			Herold Pivovar	1	0
71	Skaličany obec SDH	2	0.932			Tochovice obec	4	5.271
72	Tchořovice SDH	1	0			Tochovice ZŠ	3	3.154
73	Tchořovice obec	3	6.310			Tochovice MŠ	1	0
74	Tchořovice TJ	1	0			Tochovice spolek	2	0
75	Tchořovice burza	1	0			SDH Březnice	2	0.938
76	Hajany obec	2	2.547					
77	Hajany SDH	1	0					
78	Chlum obec	2	2.547					
79	Chlum SDH	1	0					
80								

Zdroj: vlastní šetření a zpracování, výpočty provedeny v programu UCINET

Příloha 3 Počet částí obce v jednotlivých částech zájmového území

	Blatensko		Podbrdsko		Nepomucko	
	POÚ Blatná	Počet částí obce	POÚ Březnice	Počet částí obce	POÚ Nepomuk	Počet částí obce
1	Bělčice	7	Březnice	6	Čížkov	8
2	Bezdědovice	3	Drahenice	1	Čmelíny	2
3	Blatná	9	Hlubyně	1	Hradiště	1
4	Bratronice	2	Horčápsko	2	Chlumy	1
5	Březí	1	Hudčice	2	Kasejovice	8
6	Buzice	2	Hvožďany	6	Kláster	1
7	Čečelovice	1	Chrást	4	Kozlovice	1
8	Hajany	1	Koupě	1	Kramolín	1
9	Hornosín	1	Nestrašovice	1	Měcholupy	1
10	Chlum	1	Počaply	2	Mileč	5
11	Chobot	2	Starosedlský Hrádek	1	Mladý Smolivec	5
12	Kadov	5	Svojšíce	2	Mohelnice	1
13	Kocelovice	1	Tochovice	2	Nekvasovy	1
14	Lažánky	1	Tušovice	1	Nepomuk	2
15	Lažany	1	Volenice	4	Neurazy	7
16	Lnáře	2			Nezdřev	1
17	Lom	2			Oselce	3
18	Mačkov	1	POÚ Rožmítál p. Třemšínem	Počet částí obce	Polánka	1
19	Myštice	7			Prádllo	2
20	Předmír	4	Bezděkov pod Třemšínem	1	Sedliště	1
21	Sedlice	5	Nepomuk	1	Srby	1
22	Škvořetice	2	Rožmítál pod Třemšínem	9	Tojice	1
23	Tchořovice	1	Sedlice	2	Třebčice	1
24	Uzenice	1	Věšín	2	Vrčeň	1
25	Uzeničky	2	Vranovice	1	Žinkovy	4
26	Záboří	1	Vševily	1	Životice	3
	Celkem	66		53		64